

T.C.
NECMETTİN ERBAKAN ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ

Güzel Sanatlar Eğitimi Anabilim Dalı

Müzik Eğitimi Bilim Dalı

Yüksek Lisans Tezi

**UZAKTAN EĞİTİM ARACILIĞI İLE VERİLEN BAĞLAMA EĞİTİMİNE
İLİŞKİN AKADEMİSYEN GÖRÜŞLERİ**

Emre ULAŞ

ORCID: 0009-0006-4314-3361

Danışman

Prof. Dr. Hüseyin Serdar ÇAKIRER

ORCID: 0000-0003-0770-6287

Konya – 2025

TEŞEKKÜR

Bu çalışmada baőtta maddi, manevi desteklerini bir an olsun esirgemeyen sevgili aileme, kıymetli danışman hocam Prof. Dr. Hüseyin Serdar ÇAKIRER'e teőekkürlerimi sunuyorum.

7 yaőtında beni bağlama ile tanıştıran, bağlama eğitimimde temellerimi atan, bilgi ve birikimlerinden her zaman faydalandığım sevgili hocam Prof. Dr. Attila ÖZDEK'e ve tez sürecinde kafamdaki her soru iőaretini gideren, kıymetleri vakitlerini ayırıp her zaman yanımda olan sevgili hocalarım Doç. Dr. Yavuz Selim Kaleli, Doç. Dr. Soner ALGI ve Arő. Gör. Dr. Görkem KAYA' ya teőekkürlerimi sunuyorum.

Araştırmanın őekillenmesini sağladıkları görüşler ve verdiği desteklerden dolayı böyle bir çalışmanın ortaya çıkmasına katkıda bulunan değerli öğretim elemanlarına teşekkür ediyorum.

Bu yoğun çalışma sürecinde sevgili ailem ve yeterli vakit ayıramadığım gönül dostlarıma sevgilerimle...

Emre ULAŞ

Kasım 2025

İÇİNDEKİLER

TEŞEKKÜR.....	ii
İÇİNDEKİLER.....	iii
TABLolar DİZİNİ	v
TEZ ÇALIŞMASI ORJİNALLİK RAPORU	i
BİLİMSEL ETİK BEYANNAMESİ	ii
SİMGELER VE KISALTMALAR.....	iii
ÖZET	iv
ABSTRACT	v
1. GİRİŞ.....	1
1.1. Problem Durumu	2
1.1.1. Problem cümlesi	3
1.1.2. Alt problemler	1
1.2. Araştırmanın Amacı	1
1.3. Araştırmanın Önemi	1
1.4. Varsayımlar	2
1.5. Sınırlılıklar.....	2
2. ALAN YAZIN.....	3
2.1. Uzaktan Eğitim.....	3
2.1.1. Dünyada uzaktan eğitimin tarihsel süreci	3
2.1.2. Türkiye’de uzaktan eğitimin tarihsel süreci	4
2.1.3. Uzaktan eğitimin avantajları	5
2.1.4. Uzaktan eğitimin dezavantajları	5
2.2. Müzik Eğitiminde Uzaktan Eğitim.....	6
2.3. Bağlama Eğitimine Genel Bir Bakış	7
2.4. İlgili Yurt İçi Araştırmalar	8
2.5. İlgili Yurt Dışı Araştırmalar	15
3. YÖNTEM.....	17
3.1. Araştırmanın Modeli	17
3.2. Araştırmanın Çalışma Grubu.....	17
3.3. Veri Toplama Araç ve Teknikleri	19
3.4. Verilerin Toplanması.....	19
3.5. Verilerin Analizi.....	20
3.6. Araştırmanın Geçerlik ve Güvenirliği	20
4. BULGULAR	22
4.1. Birinci Alt Probleme İlişkin Bulgular	22

4.2. İkinci Alt Probleme İlişkin Bulgular	26
4.3. Üçüncü Probleme İlişkin Bulgular	31
4.4. Dördüncü Probleme İlişkin Bulgular	34
4.5. Beşinci Probleme İlişkin Bulgular	38
4.6. Altıncı Probleme İlişkin Bulgular	43
5. SONUÇ, TARTIŞMA VE ÖNERİLER	48
5.1. Tartışma.....	48
5.2. Sonuç	53
5.3. Öneriler.....	53
KAYNAKLAR.....	55
EKLER.....	67
Ek 1: Görüşme Formu	67
Ek 2: Gönüllü Katılım Onay Formu.....	68
Ek 3: Etik Kurul Kararı	69
Ek 4: Araştırma İzni Belgesi	70

TABLolar DİZİNİ

Tablo 1. Çalışma Grubuna Ait Demografik Bilgiler	18
Tablo 2. Uzaktan Bağlama Eğitimindeki Teknik Problemler.....	22
Tablo 3. Teknik Faktörler Dışındaki Sorunlar	26
Tablo 4. Uzaktan Bağlama Eğitiminde Kullanılan Yöntem Ve Teknikler.....	31
Tablo 5. Uzaktan Bağlama Eğitiminin Avantajları	34
Tablo 6. Uzaktan Bağlama Eğitiminin Dezavantajları	38
Tablo 7. Teknik Ve Teknik Dışı Sorunlara İlişkin Çözüm Önerileri	43

TEZ ÇALIŞMASI ORJİNALLİK RAPORU

Uzaktan Eğitim Aracılığı İle Verilen Bağlama Eğitimine İlişkin Akademisyen Görüşleri başlıklı tez çalışmamın toplam **79** sayfalık kısmına ilişkin, 3/11/2025 tarihinde tez danışmanım tarafından **Turnitin** adlı intihal tespit programından aşağıda belirtilen filtrelemeler uygulanarak alınmış olan orijinallik raporuna göre, tezimin benzerlik oranı **%19** olarak belirlenmiştir.

Uygulanan filtrelemeler:

1. Tez çalışması orijinallik raporu sayfası hariç
2. Bilimsel etik beyannamesi sayfası hariç
3. Önsöz hariç
4. İçindekiler hariç
5. Simgeler ve kısaltmalar hariç
6. Kaynaklar hariç
7. Alıntılar dahil
8. 7 kelimedenden daha az örtüşme içeren metin kısımları hariç

Necmettin Erbakan Üniversitesi Tez Çalışması Orijinallik Raporu Uygulama Esaslarını inceledim ve tez çalışmamın, bu uygulama esaslarında belirtilen azami benzerlik oranının (%30) altında olduğunu ve intihal içermediğini; aksinin tespit edileceği muhtemel durumda doğabilecek her türlü hukuki sorumluluğu kabul ettiğimi ve yukarıda vermiş olduğum bilgilerin doğru olduğunu beyan ederim.

9/11/2025

Emre ULAŞ

Prof. Dr. Hüseyin Serdar ÇAKIRER

BİLİMSEL ETİK BEYANNAMESİ

Bu tezin tamamının kendi çalışmam olduğunu, planlanmasından yazımına kadar tüm aşamalarında bilimsel etiğe ve akademik kurallara özenle riayet edildiğini, tez içindeki bütün bilgilerin etik davranış ve akademik kurallar çerçevesinde elde edilerek sunulduğunu, ayrıca tez hazırlama kurallarına uygun olarak hazırlanan bu çalışmada başkalarının eserlerinden yararlanılması durumunda bilimsel kurallara uygun olarak atıf yapıldığını ve bu kaynakların kaynaklar listesine eklendiğini beyan ederim.

9/11/2025

Emre ULAŞ

SİMGELER VE KISALTMALAR

Kısaltmalar

AD: Anabilim Dalı

EF: Eğitim Fakültesi

GSEB: Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü

GSF: Güzel Sanatlar Fakültesi

İTÜ: İstanbul Teknik Üniversitesi

TMDK: Türk Müziği Devlet Konservatuvarı

THM: Türk Halk Müziği

TM: Türk Müziği

ÖZET

Necmettin Erbakan Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü
Güzel Sanatlar Eğitimi Anabilim Dalı
Müzik Eğitimi Bilim Dalı
Yüksek Lisans Tezi

UZAKTAN EĞİTİM ARACILIĞI İLE VERİLEN BAĞLAMA EĞİTİMİNE İLİŞKİN AKADEMİSYEN GÖRÜŞLERİ

Emre ULAŞ

Bu çalışmanın amacı, bağlama alanında uzman, uzaktan eğitim deneyimine sahip öğretim elemanlarının görüşleri doğrultusunda uzaktan eğitim yoluyla verilen bağlama derslerinde karşılaştıkları problemleri tespit etmek ve bu problemlere ilişkin sundukları çözüm önerilerini araştırmaktır. Araştırma, nitel araştırma yöntemlerinden biri olan fenomenoloji içerikli araştırma deseni ile yürütülmüş, veriler yarı yapılandırılmış görüşme formu aracılığıyla toplanmıştır. Elde edilen veriler içerik analizi yöntemi ile çözümlenmiştir. Araştırmanın çalışma grubunu Türkiye’de 12 farklı ildeki üniversitelerde görev yapan, bağlama alanında uzman 16 öğretim elemanı oluşturmaktadır. Araştırma sonucunda akademisyenlerin; senkronizasyon, bağlantı problemleri ve kullanılan platformlara bağlı olarak ses iletimi gibi teknik sorunlarla ve bunun yanında postürü gözlemleyememe, motivasyon kaybı ve ders yapılan ortamın uygun olmaması gibi diğer sorunlarla karşılaştıkları, ders süresince de gösterip yaptırma tekniğinden yararlandıkları tespit edilmiştir. Akademisyenler; ulaşım, zaman açısından ekonomik olma durumu ile kullanılan platformların tekrar izlenebilme özelliklerini uzaktan eğitimin avantajları arasında değerlendirirken öğrenciye anlık müdahalede bulunamama, etkileşim eksikliği ve teknik nedenlere dayalı sorunların varlığını ise uzaktan eğitimin dezavantajları olarak değerlendirmişlerdir. Akademisyenler uzaktan bağlama eğitiminde karşılaştıkları problemlerin çözümü için de internet alt yapı hizmeti iyileştirme çalışmalarının yapılması, çalgı derslerine özgü platform tasarımlarının geliştirilmesi ve fırsat eşitliğinin sağlanması gerektiğini belirtmişlerdir.

Anahtar Kelimeler: Bağlama Eğitimi, Uzaktan Eğitim, Akademisyen

ABSTRACT

Necmettin Erbakan University, Graduate School of Educational Sciences
Department of Fine Arts Education
Music Education Program
Master Thesis

ACADEMICIANS' VIEWS ON BAĞLAMA EDUCATION PROVIDED THROUGH DISTANCE EDUCATION

Emre ULAŞ

The purpose of this study is to identify the problems that may arise in bağlama courses delivered via distance education and to examine the solutions proposed by instructors who are experts in bağlama and have experience with online teaching. Adopting a phenomenological design—one of the qualitative research methods—the study collected data through a semi-structured interview form. The data were analyzed using content analysis. The study group consisted of 16 bağlama specialists employed at universities in 12 different provinces of Türkiye. According to the findings, it is determined that the academicians encountered technical difficulties such as audio-transmission issues related to synchronous sessions, connectivity, and the platforms used. Beyond technical problems, they reported challenges including an inability to observe students' posture, loss of motivation, and inadequacy of the learning environment. During instruction, the instructors predominantly employed a demonstration–practice technique. While they regarded the economic advantages of distance education—such as savings in travel and time—as well as the opportunity to replay recorded sessions as benefits, they identified the inability to intervene instantly, lack of interaction, and persistent technical issues as drawbacks. To address these problems, they emphasized the need for improved infrastructure, the development of platforms specifically designed for instrument instruction, and the promotion of equal opportunities.

Keywords: Bağlama Education, Distance Education, Academics

BÖLÜM 1

1. GİRİŞ

Eğitim sistemleri değişim ve gelişim halinde olan, sürekli kendini revize eden dinamik yapılardır. Bu sebeple tarihsel eğitim sürecinde farklı yöntem, strateji ve teknikler kullanılmıştır. Bilimsel ve teknolojik gelişmeler yeni öğrenme yöntemleri ve ortamlarının ortaya çıkmasına sebebiyet vermiştir. 21. yüzyılın etkisiyle dünyada meydana gelen ani ve büyük teknolojik gelişmeler uzaktan eğitim kavramının oluşmasını sağlamıştır(Kazak & Karahmetoğlu, 2023; S. Yıldız, 2016).

“Uzaktan eğitim, zaman ve mekandan bağımsız öğrenen ve öğreticinin bir araya gelme zorunluluğunun olmadığı tamamen sanal ortamlarda gerçekleşen yenilikçi bir eğitim sistemidir”(Enfiyeci & Filiz, 2019). Uzaktan eğitimin amacı, eğitim sürecine etki eden zamansal ve coğrafi engelleri ortadan kaldırarak zaman ve mekan açısından bağımsız bir şekilde eğitim süreci gerçekleştirmektir(Özbay, 2015, s. 378). Eğitimin durmasına sebebiyet verebilecek deprem, yangın, sel gibi doğal afetlerin yanı sıra aşırı kar yağışı, fırtına gibi olumsuz hava koşulları ve salgın hastalık, terör gibi olağanüstü durumlarda eğitimin aksayacağından dolayı eğitimin sürdürülebilir olması için ilgili birimler tarafından hızlı çözüm yolları üretilmiştir(Kahraman, 2020, s. 45).

Bir dönem hayatımızdaki bütün alanları etkileyen Covid-19 süreci, her eğitim sahasını etkilediği gibi müzik eğitimini ve eğitimcilerini de etkisi altına almıştır. Diğer derslere göre kıyaslandığında müzik dersi sürecinde öğrenci ve öğretmenin etkileşim içerisinde olduğu bilinmektedir(Tulgay, 2021). Covid 19 Pandemi süreci bu etkileşimi sınırlandırmış ve müzik eğitimcilerinin uzaktan eğitimde yaşadıkları diğer sorunları da beraberinde getirmiş ve literatürdeki çalışmaların önünü açmıştır.

Literatürdeki farklı çalgı alanlarında yapılan çalışmaların (Akgül, 2021a; Aksoy & Nayir, 2020; Çağla, 2021; Eker, 2022; Ertem & Akbulut, 2022; Sakarya & Zahal, 2020; Yungul, 2018) bulgu ve sonuçları genel anlamda değerlendirildiğinde; günümüzde uzaktan eğitim ile gerçekleştirilen bireysel çalgı dersleri, eğitime erişim kolaylığı sunup zaman ve mekan açısından esnekliği sağlaması avantajları arasında görülürken, yüz yüze gerçekleştirilen eğitimlere göre etkileşimin yetersiz kalması, motivasyon kaybı gibi problemlerin yanı sıra senkronizasyon, bağlantı problemleri, kullanılan platformlara bağlı teknik sorunların varlığının görülmesi, uzaktan eğitimin dezavantajları olarak karşımıza çıkmaktadır.

Uzaktan eğitimle gerçekleşen bağlama eğitimine yönelik yapılan çalışmalar incelendiğinde literatürde tek çalışma olan (Dizdar, 2022)'ın doktora tezinde bağlama derslerinin konservatuvar 3. ve 4. sınıf bağlama dersi kazanımlarına etkisini belirlemeyi amaçladığı çalışmaya ulaşılmıştır. Nitel ve nicel yöntemin birlikte kullanıldığı araştırmanın nicel boyutunda kazanımlar incelenmiş nitel boyutunda ise öğrenci görüşlerine başvurulmuştur. Bu bilgiler ışığında bu çalışmada, uzaktan eğitimle sağlanan bağlama derslerinde karşılan sorunlar öğretim üyelerinin görüşleri doğrultusunda belirlenip çözüm önerileri sunulacaktır.

1.1. Problem Durumu

Uzaktan eğitim aracılığıyla gerçekleştirilen teori ve çalgı derslerinin avantajları ve dezavantajlarının yanı sıra salgın, doğal afet gibi ülke ve dünya genelini etkisi altına alan durumlarda tercih edilmiştir. Küreselleşen ve teknolojik gelişmelere bağlı olarak eğitimin şekil aldığı dünyamızda, sadece kriz anlarında uzak eğitim sistemi uygulanmamaktadır. Çünkü uzaktan eğitim, belli bir döneme bağlı kalmayıp geleneksel eğitimin hem tamamlayıcısı hem de ilerlemesine olanak tanıyan bir modül olarak kabul edilmiştir (İ. Gül & Arabacı, 2018; Tulgay, 2021).

Literatürde yer alan çalışmalar incelendiğinde gitar (Yungul, 2018), piyano (Akgül, 2021a; Çağla, 2021; Eker, 2022; Ertem & Akbulut, 2022), keman (Afacan, 2022; Aksoy & Nayir, 2020; Aldemir & Öztürk, 2021; Küçükkinç & Önder, 2022; Okan, 2024; Okan & Arapgirlioğlu, 2020; Sakarya & Zahal, 2020) ve üfleli (Dulkadir & Tuğcular, 2023; Gündüz & Yüce, 2022) gibi farklı çalgı alanlarında yapılan çalışmalara rastlanmıştır. Uzaktan eğitimle sağlanan bağlama derslerine dair yapılan çalışmalar incelendiğinde (Dizdar, 2022)'ın doktora tezi için yürüttüğü çalışmaya ulaşılmıştır. Literatürdeki araştırmalar genel hatlarıyla değerlendirildiğinde; bağlama alanında uzaktan eğitim konusuyla yapılan araştırmaların sayıca az olması dikkat çekmiştir. Uzaktan eğitimin zaman, mekan yönüyle ekonomiklik sağlama, eğitime erişilebilirliğin daha kolay olması gibi avantajlarının yanı sıra internet alt yapısı ve hızına bağlı olarak senkronizasyon ve kullanılan platformlardan kaynaklanan teknik problemlerin var olması, çalgı eğitimine yönelik yeterli pratizelerin eksik kalması gibi hususlar uzaktan eğitimin ne derece etkili olabileceği sorusunu zihinlere taşımıştır. Literatüre katkı sağlama ve eğitimde kilit rol üstlenen akademisyenlerin görüşlerinin alınıp sorunların saptanması açısından böyle bir çalışmaya gereklilik duyulmuştur.

1.1.1. Problem cümlesi

Bu araştırmanın problem cümlesi “Bağlama alanında uzman, uzaktan eğitim deneyimine sahip öğretim elemanlarının uzaktan eğitim aracılığıyla verilen bağlama derslerinde karşılaştıkları sorunlar ve bu sorunlara dair çözüm önerileri nelerdir?” olarak belirlenmiştir.

1.1.2. Alt problemler

Araştırma ile ilgili alt problemler şunlardır:

Uzaktan eğitim aracılığıyla verilen bağlama derslerinde;

1. karşılaşılan teknik problemler nelerdir?
2. teknik faktörler dışında karşılaşılan sorunlar nelerdir?
3. kullanılan öğretim yöntem teknikleri nelerdir?
4. avantajlar nelerdir?
5. dezavantajlar nelerdir?
6. karşılaşılan teknik ve teknik dışı sorunlara dair çözüm önerileri nelerdir?

1.2. Araştırmanın Amacı

Bu araştırmanın amacı bağlama alanında uzman, uzaktan eğitim deneyimine sahip öğretim elemanlarının görüşleri doğrultusunda uzaktan eğitim yoluyla verilen bağlama derslerinde karşılaşılabilecek problemleri tespit etmek ve bu sorunlara ilişkin sundukları çözüm önerilerini araştırmaktır.

Bu araştırmada uzaktan eğitim aracılığıyla bağlama dersi veren öğretim elemanlarının ders sürecinde yaşadığı teknik sorunların belirlenmesi, uzaktan eğitimle sağlanan bağlama derslerinin mevcut durumu hakkında bilgi edinilmesi, elde edilecek verilerle ileride oluşabilecek sorunların minimize edilmesi hedeflenmiştir. Literatür incelendiğinde uzaktan eğitimle verilen bağlama dersleri adı altında (Dizdar, 2022)'ın çalışmasına ulaşılmıştır. (Dizdar, 2022) çalışmasında nitel ve nicel yaklaşımların beraber kullanıldığı bir yöntem izleyerek, uzaktan eğitimle sağlanan bağlama derslerinin konservatuvar 3. ve 4. sınıf bağlama dersi kazanımlarına etkisini belirlemeyi amaçlamıştır. Araştırmanın nicel boyutunda kazanımların etkisini belirlenirken, nitel boyutunda ise sürece dair öğrenci görüşlerine başvurulmuştur. Bu çalışmada ise öğretim elemanlarının daha geniş bir perspektifte sorunları değerlendirildiği, çözüm önerileri sunduğu ve nitel odaklı bir yöntem ışığında literatüre farklı bir katkı sağlayacağı düşünülmektedir.

1.3. Araştırmanın Önemi

Dünyada, hayatımızın her alanını etkileyebilecek bir potansiyelde olan pandemi süreci gerçekliği görülmüştür. Ayrıca ülkemizin, bir deprem ülkesi olması nedeniyle ve bundan sonraki süreçlerde de bu tür durumların olabileceği, uzaktan eğitimle sirkülasyonun sağlanmasına dair olasılıkların zihinlerde var olduğu görülmüştür. Dolayısıyla uzaktan eğitim,

müzik eğitimi veya herhangi bir disiplin fark etmeksizin zaruri koşullarda bir çözüm aracı olarak eğitimin içinde yer almıştır. Bu araştırma, bağlama alanında, uzaktan eğitim konusuyla yeterince çalışma yapılmamasının yanı sıra bağlama eğitiminde uzaktan eğitimin bir alternatif olarak tercih edilmesi halinde süreç içerisinde sorunların saptanması ve sorunlara dair sunulan çözüm önerileri doğrultusunda sürecin daha sağlıklı ilerlemesi açısından önem taşımaktadır.

1.4. Varsayımlar

Bu çalışmada görüşmelere katılan öğretim elemanlarının verdikleri cevaplarda samimi olduğu varsayılmıştır.

1.5. Sınırlılıklar

Bu çalışma, 2024-2025 eğitim öğretim yılında Türkiye’de eğitim fakültesi, güzel sanatlar fakültesi, konservatuvara bağlı müzik ana bilim dallarında görev yapan, 12 farklı ildeki üniversiteden ulaşılabilen bağlama alanında uzman ve uzaktan eğitim deneyimine sahip olan 16 öğretim elemanı ile sınırlandırılmıştır.

BÖLÜM 2

2. ALAN YAZIN

Bu bölümde araştırma kapsamındaki kuramsal çerçeveye ve ilgili araştırmalara yer verilmiştir.

2.1. Uzaktan Eğitim

Uzaktan Eğitim (Distance Education) terimi, ilk kez 1892 yılında Wisconsin Üniversitesi'nin arşivinde kullanılmış ve William Lighty tarafından bu terimin 1906 yılında bir metinde kullanıldığı görülmüştür(Akt: Özbay, 2015 Adıyaman, 2002). Ülkemizde ise bu kavramı ilk defa 1924 yılında John Dewey'in dile getirdiği kabul edilmektedir(Akt: Özarslan & Ozan, 2014 Alkan Cevat, 1997).

“Uzaktan eğitim, zaman ve mekandan bağımsız öğrenen ve öğreticinin bir araya gelme zorunluluğunun olmadığı tamamen sanal ortamlarda gerçekleşen yenilikçi bir eğitim sistemidir”(Enfiyeci & Filiz, 2019).

Uzaktan eğitimin uygulaması senkron (eş zamanlı) ve asenkron (eş zamansız) olmak üzere iki aşamadan meydana gelmektedir. Senkron yolla yapılan uzaktan eğitim derslerinde internet, uydu gibi canlı bağlantı yoluyla öğretmen ve öğrenciler etkileşim halindedir. Ders sürecinde sorular sorulup gerekli dönütlerin aldığı görülmektedir. Asenkron yolla yürütülen derslerde ise web tabanlı bir eğitim ön plana çıkmaktadır. Öğrenci istediği zaman dersi web üzerinden katılım sağlayıp eğitimini tamamlayabilmektedir. Bu süreç içerisinde öğrenci, dersi istediği kadar tekrar edebilir(Gökçe, 2008).

2.1.1. Dünyada uzaktan eğitimin tarihsel süreci

1700'lü yıllarda gündeme gelen, mektupla öğretim faaliyetleriyle ilk adımlarının atıldığı uzaktan eğitim kavramı çağın gerektirdiği teknolojik gelişmelere dayalı olarak gelişimini sürdürdüğü ve sınıflandırıldığı görülmüştür(Özbay, 2015, s. 378).

(Bozkurt, 2017)'a göre uzaktan eğitimin dünyadaki tarihsel süreci üç dönem ve beş evreden oluşmaktadır. Bu döngü yazışarak, görsel-işitsel araçlarla, bilişimli tabanlı başlıkları altında üç dönem ve 1720 mektupla, 1925 radyo ve TV aracılığıyla,1970 açık üniversitelerde kullanım, 1980 telekonferans, 1990 dan günümüze kadar internet-web tabanlı olmak üzere beş dönemde ele alınmıştır.

1728 yılında Boston Gazetesi steno derslerinin uzaktan eğitimle verileceği açıklamıştır(Çoban, 2013; Kırık, 2014). Fakat gazetede yer alan yazılı anlatım dersine dair detaylara ilişkin kesin bilgi bulunamadığı görülmüştür(Mshvidobadze & Gogoladze, 2012).

Derslerde notlandırma yapılmadığı, öğrenci-öğretmen arasında etkileşimin olup olmadığı gibi sebepler öne sürülerek uzaktan eğitimin gerçekleştiğine dair kesin kanıtlar bulunamadığı görülmüştür. Bu yüzden 1840 yılında İngiltere’de Isaac Pitman tarafından uzaktan eğitimin başlatıldığı kabul edilmektedir(Akt: Özbay, 2015 Verduin ve Clark, 1994). 1884 yılında İngiltere’de bir gazete kuruluşu Isaac Pitman’ın steno ile uzaktan eğitim dersleri vermesine olanak tanımıştır. Eğitim sonunda öğrencilerin başarı seviyeleri not ile değerlendirilmiştir. 1856 yılında Berlin’de dil öğretmenliği yapan Charles Toussaint ve Gustav Langenschedit tarafından Almanya’da uzaktan eğitim veren bir dil okulu kurulmuştur(Simonson vd., 2019, s. 36).

1930’lu yıllara gelindiğinde Fransa’da uzaktan eğitim çalışmalarının hızlı bir ivme kazandığı görülmektedir. Ulusal Tele Eğitim Merkezi(CNTE) çalışmalarını savaş yıllarında da devam ettirmiştir. 1944-1963 yılları arasında 158 bin kişinin uzaktan eğitim için Ulusal Tele Merkezi’ne kayıt yaptırdığı görülmüştür(Papi & Büyükaslan, 2007, s. 3).

1970’li yılların başında Fransa’da teknolojik alt yapıların gelişmesiyle uzaktan eğitim süreci ilerleme sağlamıştır. 1980 yıllarda ise bilişim ve iletişim alanındaki ani gelişmeler, CD-ROM, internet ve bilgisayar teknolojilerinin kullanımı uzaktan eğitimi farklı bir noktaya taşımıştır(Kırık, 2014).

2.1.2. Türkiye’de uzaktan eğitimin tarihsel süreci

Türkiye’de uzaktan eğitim kavramını ilk defa 1924 yılında John Dewey’in dile getirdiği kabul edilmektedir(Akt: Özarlan & Ozan, 2014). 1927 yılında Milli Eğitim Bakanlığı öncülüğünde ülkedeki uzaktan eğitim sorunları üzerinde toplantılar yapıldığı ve bu görüşmelerin neticesinde çözüm olarak mektupla öğretimin uygulanmasında fikir birliği sağlandığı görülmüştür. 1950 li yılların sonuna kadar etkili bir şekilde sürdürülen mektup ile eğitim teknolojik gelişmelere dayalı olarak revize edilmiştir. 1968 yılında Mektupla Öğretim Merkezi’nin adı, Radyo ve Televizyonla Eğitim Merkezi olarak güncellenmiştir. 1956 yılında Ankara Üniversitesi ve 1980’ler de ise Anadolu Üniversitesi yükseköğrenim bünyesinde uzaktan eğitim uygulamalarına geçmiştir(Akt: Şahin, 2021, s. 106 Arar, 1999).

1974 yılında Yaygın Yüksek Öğretim Kurulu (YAYKUR) kurulmuştur(Bozkurt, 2017, s. 97). 1978'te MEB tarafından yükseköğretim kurumlarında uzaktan eğitimin geliştirilmesine dair açık üniversite kurulması önerisi gündeme gelmiştir. Bu öneri Anadolu Üniversitesi'nde kurulacak olan Açık Öğretim Fakültesi'nin zeminini hazırlamıştır(Gelişli, 2015). 1980'li yıllara kadar mektup ve video aracılığıyla öğretim sağlanırken 1981 yılında Anadolu Üniversitesi'nde yapılan çalışmalar uzaktan eğitimi nitelik açısından farklı bir noktaya taşımıştır(S. Yıldız, 2016, s. 304).

1922 yılında Milli Eğitim Bakanlığı bünyesinde lise kademesindeki öğrencilere açık öğretim dersleri verilirken 1998'te ise bu sistem ortaokul kademesinde uygulanmıştır(Demiray & Adıyaman, 2010).

2.1.3. Uzaktan eğitimin avantajları

Uzaktan eğitimin geleneksel eğitim modeline göre avantajları bulunmaktadır. Söz konusu avantajlar maddeler halinde sıralanabilir:

- Öğrenci merkezli eğitimi esas alarak teknolojik materyallerle eğitimin niteliğini artırması,
- Fırsat eşitsizliğini minimum seviyeye indirmesi,
- Eğitimdeki maliyeti düşürmesi
- Zaman ve mekândan bağımsız olması sebebiyle daha geniş kitlelere ulaşabilmesi,
- Teknoloji kullanımının etkin bir şekilde içinde barındırması sebebiyle dersin monotonluğunu kırıp daha dinamik ve eğlenceli bir ortam sağlamasıdır(Odabaş, 2004, s. 3).

2.1.4. Uzaktan eğitimin dezavantajları

Etkileşimin yoğun olduğu geleneksel eğitimde var olduğu gibi uzaktan eğitiminde kendi içinde avantaj ve dezavantajları barındırdığını, verimlilik durumunun zaman, mekana göre değişime uğradığı görülmüştür (Kandemir & Nartgün, 2022, s. 425). Uzaktan eğitim öğrenciyi merkezine alması, zaman ve mekân yönünden özgür bir nitelik taşıması, teknolojiye uygun eğitim imkanı sunması gibi avantajları sağladığı bilinmektedir. Diğer taraftan öğrencilerin gerekli olanaklara ulaşamaması, etkileşimin sınırlı olması gibi durumlar uzaktan eğitimin sınırlılıklarını ortaya koymuştur(Uman, 2023, s. 12).

(Kazu & Ozdemir, 2002)'nin yaptığı çalışmada uzaktan eğitimde; öğretmen ile öğrenci arasında göz teması kurulamaması, daha fazla geniş kitlelere hitap edildiği için materyal sağlanma konusunda fazla emek ve zamana ihtiyaç duyulması, kontrol mekanizmasının zayıf olması, uygulamalı derslerin gerektirdiği fiziki olanakları sağlayamaması gibi dezavantajlara değinilmiştir.

2.2. Müzik Eğitiminde Uzaktan Eğitim

Türkiye’de uzaktan eğitim kapsamında yapılan ilk müzik eğitimi çalışması, “Mektupla Keman Öğretimi” yapılması amaçlanan bir çalışma adı altında 1974-1975 yılları içerisinde Ali Uçan ve Edip Günay’a ait olduğu görülmektedir(Canbay & Nacakcı, 2011). Uçan ve Günay’ın çalışmalarına benzer nitelikte örnek teşkil edecek başka bir çalışma 1976 yılında Yaykur Açıköğretim Dairesi bünyesinde hazırlanmış olan “Müzik Teorisi” dersleri gösterilmektedir. Televizyonda TRT kanalında Hikmet Şimşek ve Muammer Sun’ un izleyicilere sunduğu müzik eğitimi programları da uzaktan eğitim kapsamında değerlendirilebildiği görülmüştür(Sağır vd., 2014; Yungul, 2018). Bağlama alanında, Türkiye’de bağlamayla ilk uzaktan eğitimi yapan kişi Şemsi Yastıman olduğunu söyleyebiliriz. Şemsi Yastıman mektupla öğretimi sağlayarak alana katkı sağladığı düşünülmektedir(A. Özdek, kişisel iletişim, 2024).

Şemsi Yastıman saz çalmasıdaki üslubunun yanı sıra şiirlerinde sosyal olayları bilgilendirici ve mizahi yönüyle ele alması onu çağdaşları arasında farklı bir noktaya ulaştırıp Kırşehir müzik kültürünün de gelecek nesillere taşınmasında kilit bir rol üstlenmesini sağlamıştır. Şemsi Yastıman askerlik yaptığı dönemde bağlamadaki hakimiyetini farklı bir noktaya konumlandırmış ve askerlikten sonraki süre zarfında da Ankara’ da yer yer müzik meclislerinde önemli saz üstatlarıyla farklı etkileşimler sağladığı görülmüştür. Şemsi Yastıman kültür misyonunu üstlenmesinin dışında öğreticilik vasfının da süreç içerisinde gelişmesiyle birlikte İstanbul’da açtığı saz evinde çok sayıda öğrenci yetiştirmiş ve bağlamanın hem ulusal anlamda hem de dünya çapında birçok kişiyle tanışmasını sağlamıştır(Özdek, 2025).

Şemsi Yastıman’ın yaşamının son dönemlerinde İstanbul’da açtığı saz evi; ticari kaygıların dışında aşıkların, önemli saz üstatlarının kültürel anlamda bilgi birikimlerini paylaştığı ve saz öğrenmek isteyenlerin ise farklı disiplinlerde öğrenmesine imkan sağladığı bir dersane ve kültürel mekan haline dönüşmüştür(Özdek, 2025). Yastıman Saz Evi’nde yüz yüze geleneksel eğitimle yürütülen pratik, yazılı nota ve hakiki nota olmak üzere üç farklı sistem altında derslerin gerçekleştiği görülmüştür. Yüz yüze geleneksel eğitimle sürdürülen dersler pratik eğitim iken nota okuma, usul öğrenimi gibi uzun zamana yayılan metodolojik

yaklaşımlarla yürütülen sistemin hakiki nota eğitimini kapsadığı görülmüştür. Yazılı nota sisteminde ise Şemsi Yastıman'ın "Sazdan Bilgiler- Notasız Saz Öğretir" kitabının referans olarak bağlama öğrenmek isteyen kişilere posta yoluyla iletildiği görülmüştür. 1950-1969 yılları arasında 3420 öğrencinin bu sistemle pozitif anlamda farklı boyutlarda müzikal seviyeye ulaştığı görülmüştür. Bu yönüyle bağlama öğrenmek isteyenler bir hocaya gerek kalmadan basit, anlaşılır bir metotla öğrenimi gerçekleştirdiği görülmüştür(Yastıman, 1969).

Günümüzde dijitalleşmeye bağlı olarak gelişen uzaktan eğitim yapısında, bağlama eğitimi gerek kurumsal olarak örgün eğitim programı dahilinde ya da özel bireysel dersler canlı bağlantı aracılığıyla ve web tabanlı olarak farklı platformlar üzerinden yürütülmektedir.

2.3. Bağlama Eğitimine Genel Bir Bakış

Çalgı öğretimi, çalgının içinde barındırdığı teknik donanım, becerileri kazandırma ile birlikte kuram, kural, repertuar, çalgının tarihsel süreçleri gibi teorik öğeleri de kapsayan bir eğitim sürecidir. Bireysel çalgı eğitimi ise eğitimcinin öğrenciyle etkileşim içerisinde olduğu ve öğrencinin taklit, gözlemlere dayalı öğrenmeyi gerçekleştirdiği öğretim sürecidir(Demirkaya, 2015, s. 18).

Bağlama enstrümanı; yöresel unsurları içinde barındırması, farklı çalım tekniklerini içermesi yönüyle icracının kendini ifade etmesine olanaklar tanımıştır. Bağlama; diğer geleneksel çalgılara nazaran daha sevilen, bilinen ve aynı zamanda icra edilen bir enstrüman olması sebebiyle bağlama eğitimi Türkiye'de en geniş eğitim alanını oluşturmuştur(Kınık, 2010, s. 50). Bağlama eğitimi, usta-çırak bir diğer ismiyle meşk sistemine dayalı ve metodolojik yaklaşımlarla yürütülen eğitimler olmak üzere iki ana başlık altında karşımıza çıkmaktadır(Börekci, 2016).

Usta çırak yöntemi, aşıklık geleneğini içinde taşıyan, ustanın çırağına tavrını ve ustalığını aktardığı ve çırağında dinleme ve taklit etmeye dayalı bir öğrenme metodu izlediği yöntemdir. Bu yöntem geçmişte içinde nota sistemi, belli bir teorik metodoloji olmamasından dolayı ustanın çırak ile karşılıklı iletişim içerisinde görme, dinleme, taklit etmeye dayalı uygulamaların yer aldığı bir yöntem olarak görülmüştür(Ayşan, 1999, ss. 12-13). Geçmişten günümüze kadar faydalanılan usta çırak usta çırak yöntemi, bağlama ve halk müziğinin öğretilmesinde kullanılmış ve kulaktan kulağa aktarılan bilgi birikimlerin günümüze kadar ulaşmasına öncülük etmiştir(Özdek, 2005, s. 33).

Türk müziği eğitimi veren kurumların sayılarının artması sonucunda bağlama eğitiminde belli tekniklerin olduğu, sistemli bir eğitim öğretim izlenilmesi gerektiği zorunluluk haline gelmiştir(Yaşar, 2011, s. 41). Günümüzde Türk müziği kapsamında konservatuvar, müzik ana bilim dalları, güzel sanatlar fakülteleri ve güzel sanat liseleri gibi mesleki müzik eğitimi veren kurumların yanı sıra halk eğitim merkezleri, bilim sanat merkezleri gibi kurslar usta çırak ilişkisinden daha sistematik bir yapıya getirilme süreci içerisine girmiştir(Şahin, 2016, s. 8). Bahsi geçen sistematik yapıyı sağlamak metotlarla mümkün olmuştur. Metot, eğitim sürecinde karşılaşılabilecek sorunların engellemesi ve çözülmesine yönelik yöntemlerin yer aldığı kitaptır(Börekci, 2016, s. 6). Günümüzdeki müzik öğretmeni yetiştirmek amacıyla eğitim fakültelerine bağlı birimlerdeki bağlama öğretimi, bireysel çalgı eğitimi ve seçmeli bağlama dersi adı altında sürdürülmektedir. Müzik öğretmeni yetiştiren kurumlarda belli teknik ve bilgi becerilere dayalı metodolojilerin yanı sıra bağlamanın nasıl ve hangi düzeyde kullanılması gerektiği gibi bilgiler de derslerde aktarılmaya çalışılmaktadır(Özdek, 2005, s. 40).

2.4. İlgili Yurt İçi Araştırmalar

(Dizdar, 2022) “Web Tabanlı Uzaktan Eğitim İle Verilen Bağlama Dersinin Konservatuvar Lisans Düzeyi Bağlama Dersi Kazanımlarına Etkisi” isimli doktora tezinde, web tabanlı uzaktan eğitime dair oluşturulan ders programı ve materyaller aracılığıyla verilen bağlama derslerinin konservatuvar 3. ve 4. sınıf bağlama dersi kazanımlarına etkisini belirlemeyi amaçlamıştır. Karma yöntemle yürütülen araştırmanın nicel boyutunda ilk olarak uzaktan eğitim aracıyla verilen bağlama eğitimi ders programının nasıl olabileceğinden hareketle literatürden destek alınıp 14 haftalık bir ders programı oluşturulmuştur. Araştırmada yer alan konservatuvar 3. ve 4. sınıfta öğrenim gören 21 öğrenci hazırlanan bu programla ders sürecini gerçekleştirmiş ve oluşturulan programın, yöresel tavırlardaki hakimiyet, doğru parmak pozisyonu oluşturabilme, müzik cümlelerini ifade edebilme gibi faktörlerde etkili olduğu görülmüştür. Araştırmanın nitel boyutunda ise uzaktan eğitimle sağlanan bağlama eğitimi hakkında öğrenci görüşlerine başvurulmuştur. Öğrencilerin çoğunlukla bu süreci verimli ve etkili olarak ifade ettikleri görülmüştür.

(Çakır & Akıncan, 2021) “Uzaktan Eğitim Sürecinde Görev Alan Öğretim Elemanlarının Performanslarını Arttırmaya Yönelik Görüş Ve Öneriler” adlı araştırma makalesinde öğretim elemanlarının deneyimlerinden yola çıkarak öğretim elemanlarının performanslarını arttırmaya dair görüş ve öneriler ortaya koymayı amaçlamıştır. Araştırma sonucunda öğretim elemanlarının ders sürecinde öğrenciyle etkileşim sırasında iletişimsel

mesafe problemleriyle karşılaştıkları, derslerde devam zorunluluğunun olmaması nedeniyle derse katılım oranının düşük olduğu görülmüştür ayrıca internet kaynaklı teknik problemlerin varlığı, dersle ilgili materyallerin temin edilmesinde öğrenciler arasında fırsat eşitsizliği yarattığı, uygulamalı dersler açısından gerekli pratiklerinin yapılamamasından dolayı uzaktan eğitimin yetersiz kaldığı, sınavların değerlendirme sürecinde objektiflik hususuna dair duyulan şüphelerin olması uzaktan eğitimin dezavantajları ve olumsuz yönleri arasında yer almıştır. Çalışmada akademisyenler uzaktan eğitimin zaman ve mekandan bağımsız olması, ders kayıtlarının öğrenciler tarafından erişilebilir olması, kayıtlara alınan derslerin tekrarlı olarak izlenebiliyor olması gibi yönlerini uzaktan eğitimin avantajları arasında değerlendirmişlerdir.

(Akgül, 2021b) “Sanat Eğitimi Veren Yüksek Öğretim Kurumlarında Çalışan Akademisyenlerin Uzaktan Eğitim ile İlgili Görüşlerinin Belirlenmesi” isimli araştırma makalesinde uzaktan eğitim sürecine dair öğretim elemanlarının görüşlerinin belirlenmesi amaçlanmıştır. Karma yöntemle yürütülen araştırmanın çalışma grubunun Türkiye’de farklı illerde ve farklı sanat alanlarında görev yapan 233 akademisyen oluşturmuştur. Araştırma sonucunda internet kopmaları, senkron gibi teknik altyapıya bağlı sorunların var olduğu, derse katılımdaki yetersizlikler, motivasyon gibi başlıklar altında süreç ağırlıklı olarak akademisyenler tarafından verimsiz ve etkisiz olarak değerlendirilmiştir. Uzaktan eğitim sürecine dair iyileştirmelerle birlikte teorik derslerin verilebileceği, zaman ve mekan açısından ekonomiklik sağlaması yönüyle uzaktan eğitime dair olumlu görüşler çalışmada yer almıştır.

(Y. Yıldız vd., 2021) “Examining the Instructors’ Perspectives on Undergraduate Distance Learning Music Instrument Education During the COVID-19 Pandemic” adlı araştırmasında pandemi döneminde uzaktan eğitim aracılığıyla yürütülen lisans düzeyindeki çalgı derslerine dair öğretim elemanlarının bakış açılarını ortaya koymayı amaçlamıştır. Araştırma sonucuna göre akademisyenlerin çoğunluğunun uzaktan eğitime dair hazırbulunuşluluğunun olmadığı görülmüştür. Teknik faktörlere dayalı internet altyapısındaki sorunlar, motivasyon kaybı ve sosyalleşme gibi sorunlarda çalışmada bulunan sonuçlar arasında yer almıştır. Ayrıca akademisyenlerin çoğunluğu uzaktan eğitimi dezavantaj olarak nitelendirmişlerdir.

(Aldemir & Öztürk, 2021) araştırmasında yükseköğretim kurumlarında uzaktan eğitim aracılığıyla verilen keman derslerine dair öğrenci ve öğretim elemanlarının görüşleri

doğrultusunda yaşanabilecek sorunların çözümlenmesini amaçlamıştır. Çalışmada öğretim elemanları ve öğrencilerin çoğunluğu kütüphane gibi fiziki ortamlardan daha rahat kaynak temini sağlayabiliyorken uzaktan eğitimde materyal erişimindeki zorlukları öne sürmüşlerdir. Bu dezavantajların yanı sıra araştırmada, geleneksel eğitimle sağlanan keman dersinin uzaktan eğitimle yapılabileceği ve uzaktan eğitim deneyiminin teknolojiyi daha etkin ve aktif kullanımının önünü açtığı araştırmanın olumlu sonuçları arasında yer almıştır.

(Okan, 2024) yaptığı araştırmada uzaktan eğitim aracılığıyla verilen keman derslerinde öğretim elemanlarının karşılaştıkları sorunlar ve bu sorunlara ilişkin çözüm önerilerini belirlemeyi amaçlamıştır. Araştırma sonucunda uzaktan eğitim sürecine dair olumlu görüşler olsa da senkronizasyon internet bağlantılarındaki kopmalar gibi teknik nedenlere dayalı sorunların var olduğu görülmüştür. Öğrencilerin uzaktan eğitim sistemini etkili kullanabilecek tecrübe ve donanıma sahip olmadığı, ders saatlerinin az olması ve öğrencilerin derse devamlılığı konusundaki sıkıntılar da uzaktan eğitim sürecinin diğer olumsuz yansımaları arasında yer almıştır.

(Ertem & Akbulut, 2022) “Uzaktan Piyano Eğitiminin Uygulanmasına Yönelik Öğretim Elemanı Görüşleri” adlı araştırma makalesinde uzaktan eğitimle gerçekleşen piyano eğitiminin uygulanmasına dair öğretim elemanlarının görüşleri alınıp öneriler ortaya konulması amaçlanmıştır. Nicel yöntemlerden genel tarama modelinin benimsendiği araştırmanın örneklemini Ege bölgesinde güzel sanatlar bölümünde görev yapan, piyano derslerine giren öğretim elemanları oluşturmuştur. Araştırma sonucunda geleneksel eğitimle verilen piyano derslerinin uzaktan eğitime kıyasla daha işlevsel olduğu görülmüştür. Devam zorunluluğu olmaması etkileşim eksikliğinin yanı sıra senkronizasyon, bağlantı zayıflığı gibi teknik nedenlere dayalı problemler uzaktan eğitimin güçsüz yönlerini göstermiştir. Derslerin kayıtlardan izleyebilme olanağının olması, farklı yöntem ve teknikleri kullanma imkanlarını içinde barındırması, materyal erişiminin kolay ve rahat olması ise uzaktan eğitimin olumlu yönlerini yansıtmıştır.

(Akıncı & Bolat, 2022) “Müzik Eğitimi Alan Lisans Öğrencilerinin Uzaktan Eğitim Süreçlerine İlişkin Görüşleri” isimli araştırma makalesinde Covid-19 döneminde uzaktan eğitim aracılığıyla müzik eğitimi alan lisans öğrencilerinin sürece dair görüşlerini belirlemeyi amaçlamıştır. Betimsel tarama modelinin benimsendiği araştırmanın katılımcı grubunu Türkiye’de lisans düzeyinde farklı yükseköğretim kurumlarında öğrenim gören 284 öğrenci oluşturmuştur. Veri toplama araçlarından anket ile veriler toplanmış ve elde edilen veriler SPSS

ile çözümlenmiştir. Araştırma sonucunda öğrencilerin çoğunluğu uzaktan eğitimin faydalı olmadığını, derslerde öğrenci öğretmen arasında yeterli etkileşimin sağlanmadığını, Covid-19 sürecinin motivasyon kaybına yol açtığını, derslerin sunumlar ve notlar ile yürütülmesinden kaynaklı yetersiz kaldığını görüşlerinde ifade etmişlerdir.

(Özer & Üstün, 2020) araştırmasında Covid-19 döneminde uzaktan eğitim alan öğrencilerin sürece ilişkin görüşlerini almayı yaşanan sorunları belirlemeyi ve bu sorunlara ilişkin çözüm önerileri geliştirmeyi amaçlamıştır. Araştırma sonucunda öğrenciler, uzaktan eğitimin geleneksel eğitimle karşılaştırıldığında yeterli verimi sağlayamadığı ve internet bağlantısı gibi teknik nedenlere dayalı sorunlarla karşılaştıklarını görüşlerinde ifade etmişlerdir. Ayrıca öğrenciler kaygı durumları açısından değerlendirildiğinde ders sürecinin yetersiz olması, yapılan ödevleri teknik sorunlara dayalı sisteme yükleme endişesi, uzaktan eğitim sisteminde yeterli deneyime sahip olmama gibi unsurlarda araştırmanın diğer sonuçları arasında yer almıştır.

(Sarıkaya, 2021) “ Pandemi Sürecinde Uzaktan Eğitime İlişkin Müzik Eğitimi Ana Bilim Dalı Öğrencilerinin Görüşleri ” isimli araştırma makalesinde, pandemi döneminde uzaktan eğitime dair müzik öğretmeni adaylarının görüşlerini tespit etmeyi amaçlamıştır. Atatürk Üniversitesi müzik anabilim dalındaki 86 öğrencinin görüşlerinin alındığı araştırmada, öğrenciler uzaktan eğitimde yeterli bilgi birikim ve deneyime sahip olmamasından kaynaklı eğitim sürecini olumsuz olarak değerlendirmişlerdir.

(Yılmaz, 2022) araştırma makalesinde, Covid-19 sürecinde konservatuvardaki öğrenim görmekte olan öğrencilerin uzaktan eğitim uygulamalarına dair görüşlerinin araştırılması amaçlanmıştır. Nicel araştırma yöntemlerinden betimsel tarama modelinin kullanıldığı araştırmanın çalışma grubunun Kafkas Üniversitesi Devlet Konservatuarı’nda öğrenim gören 189 öğrenci oluşturmuştur. Araştırmadan uzaktan eğitime yönelik öğrenci görüşleri ölçeği ve kişisel bilgi formu veri toplama araçlarından yararlanılmıştır. Elde edilen veriler SPSS programı kullanılarak analiz edilmiştir. Çalışma sonucunda öğrenciler uzaktan eğitimi, kişisel uygunluk ve öğreticilik faktörleri dışında yeterince etkili ve yeterli görmediklerini ifade etmişlerdir. Çalışmada öğrencilerin cinsiyet ve öğrenim gördükleri sanat dalına göre istatistiksel açıdan anlamlı bir sonuç çıkmamıştır. Çalışmadan uzaktan eğitim derslerinin amaç ve hedefi karşıladığı görülmüştür. Ayrıca uzaktan eğitim sürecinde derslerde bilgisayara erişim sağlayan öğrenciler, cep telefonu ile ders sürecini devam ettiren öğrencilere nazaran daha başarılı oldukları görülmüştür.

(Umuzdaş & Baş, 2020) yaptığı araştırmada Covid-19 döneminde, konservatuvarda öğrenim gören öğrencilerin uzaktan eğitim sürecine dair algı ve deneyimlerini belirlemeyi amaçlamıştır. Nitel yöntemle yürütülen araştırmanın çalışma grubunun Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi Devlet Konservatuvarı'nda öğrenim gören lisans öğrencileri oluşturmuştur. Öğrenciler uzaktan eğitim sürecinde başlarda zorlandıklarını fakat zamanla bu durumun kendilerini deneyim kattığını, zamanı etkili kullanabilme gibi beceriler sağladığını uzaktan eğitimin avantajları arasında belirtmişlerdir. Diğer taraftan yüz yüze eğitimin sağlanamaması öğrenciler de motivasyon kaybına yol açmıştır. Ayrıca internete bağlı teknik nedenlerden dolayı ders süreçlerinde sorunlar yaşanmıştır. Çalışma sonuçları arasında yer alan bu faktörler ise uzaktan eğitimin dezavantajları olarak değerlendirilebilir.

(Bükülmez vd., 2024) yaptığı araştırmada, devlet konservatuvalarında uzaktan eğitim aracılığıyla verilen çalgı eğitimine yönelik, öğrencilerin görüşleri doğrultusunda uzaktan eğitimin olumlu ve olumsuz yönlerini ortaya koymayı amaçlamıştır. Uzaktan eğitimle yürütülen çalgı derslerinde öğrencilerin çoğunluğu bu süreci olumsuz olarak değerlendirmişlerdir. Bu olumsuz sonuca ulaşmalarının nedenleri ise; Türk müziğinin meşk sistemiyle birlikte icra edilmesinden dolayı uzaktan eğitim sisteminin bu etkileşim ortamını sağlayamadığı, gerekli pratiklerin bağlantı zayıflığı gibi teknik nedenlere bağlı yetersiz kaldığı olmuştur.

(Kara & Kara, 2023) "Covid-19 Pandemisinin Konservatuvardaki Çalgı Eğitimine Yansımaları" isimli araştırma makalesinde, uzaktan eğitimle sağlanan derslerde öğrencilerin buldukları fiziki ortamın ders süreci için uygun olmasına rağmen çevreye verilen sesten dolayı derslerden verim alınmadığını görülmüştür. Çalışmadan uzaktan eğitim ile verilen enstrüman eğitiminin, geleneksel eğitime göre gerekli etkileşimi sağlayamaması, geri dönüşlerin yeterince fiziki olarak aktarılmaması gibi unsurlar ise uzaktan eğitimin dezavantajları arasında yer almıştır. Bazı öğretim elemanlarının çalışmada yer alan görüşlerine bakıldığında ise ders sürecinde duruş, oturuş, doğru el pozisyonu sağlama gibi konularda gerekli uyarılara rağmen fiziki müdahale yapılamadığı için uzaktan eğitimin olumsuz yönü olarak belirtilmiştir.

(Töral, 2021) "Covid-19 Pandemi Sürecinde 4-13 Yaş Grubu Öğrencilerine Yönelik Uzaktan Çalgı Öğretimine İlişkin Öğretmen Görüşleri" isimli araştırma makalesinde elde edilen sonuçlara göre, öğrencilerin derse devamlılık konusunda yeterli istikrarın sağlanamadığı görülmüştür. Öğretmenler açısından bu süreç değerlendirildiğinde küçük yaş grubundaki

öğrencilerle ders esnasında zorlandığı ve gerekli motivasyonun oluşturulmasında güçlüklerin yaşandığı görülmüştür.

(Afacan, 2022) uzaktan eğitimle verilen keman derslerine ilişkin öğrenci görüşlerini almayı hedeflediği araştırmasında, dersleri asenkron izleme, kolay erişim sağlama, zaman açısından ekonomiklik gibi etkenler uzaktan eğitimin olumlu yönlerini yansıtmıştır. Ayrıca araştırmada bir grup öğrenci, teknik nedenlere dayalı olarak senkron bir şekilde enstrüman çalınamaması, internete bağlı teknik sorunların yaşanmasını uzaktan eğitiminin olumsuz yönleri olarak görüşlerinde belirtmiştir.

(Aksoy & Nayir, 2020) çalışmasında Suzuki yönteminin benimsenerek verildiği keman eğitiminde çevrim içi ve çevrim dışı uzaktan eğitim araçlarının kullanımına dair öğrenci, ebeveyn, alan uzmanları ve araştırmacı görüşlerini ortaya koymayı hedeflemiştir. Çalışmada 6 yaşında bir keman öğrencisinin çevrim içi ve çevrim dışı uygulamaları kullanarak tamamladığı ders sürecine ilişkin alan uzmanları, sonuca dair olumlu görüş bildirmişlerdir. Gerçekleşen bu ders sürecinin sonucunda öğrencinin performansının yüz yüze geleneksel metotla kıyaslandığında arasında belirgin bir fark olmadığını belirtmişlerdir.

(Küçükılınç & Önder, 2022) “Güzel Sanatlar Liselerindeki Keman Öğretmenlerinin Uzaktan Eğitim Sürecinden Etkilenme Durumları” isimli araştırma makalesinde güzel sanatlar liselerinde görev yapan keman öğretmenlerinin, uzaktan eğitim sürecinden nasıl etkilendiklerini ortaya koymayı amaçlamıştır. Karma yöntem benimsenen araştırmanın katılımcı grubunu farklı illerde görev yapan 43 keman öğretmeni oluşturmuştur. Öğretmenler derste kullandıkları platform içerisinde daha çok Zoom uygulamasını tercih ettikleri görülmüştür. Öğretmenlerin çoğunlukla derste ses kalitesi, görüntü, senkronizasyon gibi teknik nedenlere dayalı sorunlar yaşadığı görülmüştür. Uzaktan eğitim süreci geleneksel eğitim ile karşılaştırıldığında yeterince faydalı ve etkili bulunmamasının yanı sıra öğrenciyle fiziki olarak etkileşim şansının olmadığı görülmüştür. Ayrıca öğretmenler fırsat eşitsizliği, ders için ev ortamının dezavantajı ve çevredeki komşuların enstrüman seslerinden dolayı şikayetleri gibi fiziki şartlara bağlı olarak yaşanan sıkıntılar da bu çalışmanın sonuçları arasında yer almıştır.

(Sakarya & Zahal, 2020) araştırma makalesinde Covid-19 döneminde uzaktan eğitim ile sağlanan keman eğitimine dair öğrenci görüşlerini belirlemeyi amaçlamıştır çalışmada eş zamanlı ve eş zamanlı olmayan keman derslerine ait olumlu ve olumsuz sonuçlar bulunmuştur. Öğrenciler senkron, bağlantı kopukluğu gibi teknik nedenlerin uzaktan eğitim sürecini

dezavantajlarını yansıttığını belirtirken eş zamanlı yürütülen keman derslerinde derste dönük düzeltme açısından hocayla gerekli iletişimi sağlayabildikleri, ev konforunun vermiş olduğu rahatlık gibi etkenler ise uzaktan eğitimin olumlu tarafları olarak çalışmada yer almıştır. Ayrıca öğrencilerin çoğunluğu keman eğitiminin yüz yüze gerçekleştirilmesi gerektiği konusunda fikir birliği sağladığı görülmüştür.

(Yungul, 2018) “Web Tabanlı Uzaktan Eğitimin Çalgı (Gitar) Eğitiminde Uygulanabilirliği” isimli doktora tezinde web tabanlı uzaktan eğitim aracılığıyla verilen gitar derslerinin güzel sanatlar lisesi öğrencilerine uygulanabilirliğinin belirlenmesini amaçlamıştır. Geleneksel öğretim sistemi ile karşılaştırıldığında web tabanlı uzaktan eğitim sisteminin daha dinamik ve etkili olduğu, öğrencilerin çalgı derslerine olan ilgilerinin pozitif manada arttığı ve bu etmenlerin ise uzaktan eğitim sisteminin tercih edilmesinde rol oynadığı görülmüştür.

(Akgül, 2021a) “Covid 19 Salgını Sürecinde Yapılan Çevrim İçi Piyano Derslerinin Öğretim Elemanları Tarafından Değerlendirilmesi” isimli araştırma makalesinde Covid-19 pandemi döneminde uzaktan eğitim aracılığıyla piyano dersi veren akademisyenlerin görüşleri doğrultusunda sürece dair olumlu ve olumsuz etkilerinin ortaya konması amaçlanmıştır. Nitel yöntemlerden durum çalışması deseni kullanılan araştırmanın çalışma grubunda farklı üniversitelerden 12 akademisyen yer almıştır. Veri toplama araçlarından yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanılmıştır. Elde edilen veriler içerik analiziyle çözümlenmiştir. Araştırma sonucunda piyanoda pedal kullanımının uzaktan eğitim dersleri için yetersiz kaldığı ve öğrencilerin teknik imkanları sağlamada sorunlar yaşadığı görülmüştür. Ayrıca çalışmada akademisyenler uzaktan eğitim sürecinde devam zorunluluğu olmamasının enstrüman eğitimini olumsuz yönde etkilediğini görüşlerinde ifade etmişlerdir.

(Çağla, 2021) yüksek lisans tezinde yaptığı çalışmada, çevrim içi olarak gerçekleştirilen piyano eğitiminde öğrenci ve öğretmen motivasyonunun nasıl etkilendiğinin belirlenmesini amaçlamıştır. Nitel yöntemlerden betimsel araştırma deseniyle yürütülen araştırmanın katılımcı grubunu 12 öğrenci ve 6 öğretmen oluşturmuştur. Veriler yarı yapılandırılmış görüşme formu aracılığıyla toplanmış ve içerik analizi yöntemiyle çözümlenmiştir. Çalışmada elde edilen bulgularda öğretmenler uzaktan eğitimi bilgiye erişilebilirliğin kolay ve zamandan tasarruf sağlaması gibi etkenleri avantaj olarak değerlendirirken teknik nedenlere dayalı sistemsel problemlerin var olması ve öğrencide motivasyon ve konsantre kaybı yaşaması yönüyle uzaktan eğitimin olumsuz yönü olarak değerlendirmişlerdir. Araştırma sonucunda genel hatlarıyla öğretmenler ve öğrenciler sistemsel

problem yaşamaları, öğretmen öğrenci arasındaki konsantre sorunu gibi etkenlerden dolayı çevrimiçi piyano eğitimi öğretmen ve öğrencilerin motivasyonunu negatif yönde etkilediği görülmüştür. Yaşanan bu sorunların varlığı öğretmen ve öğrencileri geleneksel yöntemle sağlanan yüz yüze eğitimi tercih etmesine sebebiyet vermiştir.

(Eker, 2022) araştırma makalesinde uzaktan eğitim ile verilen piyano derslerinin sistem işlerliğini dair öğrenci görüşlerini incelemiştir. Nitel araştırma yöntemlerinden durum çalışması deseninin benimsendiği çalışmada çalışmaya 14 lisans öğrencisi katılmıştır. Yarı yapılandırılmış görüşme formu ile veriler toplanmış ve elde edilen veriler içerik analiziyle çözümlenmiştir. Araştırma sonucunda öğrenciler fiziki olarak enstrümana sahip olma, internet bağlantı ve çalgı çalışma ortamları gibi durumların farklılık gösterdiği görülmüştür. Ayrıca öğrenciler teknik sorunların var olması, yeterli etkileşimin sağlanamaması, fiziki olarak anında dönüt gerçekleştirilememesi gibi durumları uzaktan eğitimin dezavantajı olarak değerlendirirken derslerin asenkron olarak izlenmeye fırsat tanınması, ders iklimine rahat bir ortam sağlaması gibi unsurları ise avantaj olarak değerlendirmişlerdir.

2.5. İlgili Yurt Dışı Araştırmalar

(Brändström vd., 2012) “Developing Distance Music Education In Arctic Scandinavia: Electric Guitar Teaching And Master Classes” adlı çalışmasında uzaktan eğitimin yüz yüze eğitime göre avantaj ve dezavantajlarının ne olduğunu ortaya koymayı amaçlamıştır. Çalışmanın katılımcı grubunu üst düzey elektro gitar çalabilen ortaöğretim öğrencileri oluşturmuştur. Dersler Skype uygulaması üzerinden hem senkron hem de asenkron olarak yürütülmüştür. Çalışma sonucunda elde edilen bulgulara göre uzaktan eğitimde verilen dersler birlikte çalma ve ritme uyum sağlama problemlerini ortaya çıkarmıştır.

(Sherbon & Kish, 2005) “Distance Learning And The Music Teacher” araştırmasında uzaktan eğitimin; öğrencileri zaman, mekan ve eğitim süresince oluşan masrafları minimize edilmesi açısından kolaylık sağladığını belirtmiştir. Uzaktan eğitimle verilen müzik derslerinde verimin alınabilmesi için öğretmen ve öğrencilerin ders sürecinde kullanılan uygulamalar, platformlar gibi teknik donanıma sahip olması gerektiğini vurgulamıştır.

(Yadigaroglu, 2021), “Examination of Music Teacher Candidates' Opinions Regarding Distance Teaching Practice Course During the Pandemic” çalışmasında pandemi döneminde müzik öğretmenlerinin uzaktan eğitime dair görüşlerini ortaya koymayı amaçlamıştır. Nitel yöntemle yürütülen çalışmanın katılımcı grubunu, müzik öğretmenliği bölümü son sınıfta

öğrenim gören 27 müzik öğretmeni adayı oluşturmuştur. Çalışmada verilerin toplanmasında yapılandırılmış görüşme formu kullanılmış ve elde edilen bulgular içerik analizi ile analiz edilmiştir. Çalışma sonucunda müzik öğretmeni adayları uzaktan eğitim sürecinde; iletişimin sınırlı olması, teknik sorunların varlığı, materyal eksikliği, ders sürecinin öğrencilerde zihinsel tembelleğe yol açması gibi dezavantajları görüşlerinde ifade etmişlerdir. Uzaktan eğitimin, uygulamalı derslere uygun olmadığı da ifade edilen görüşler arasında yer almıştır. Sürecin iyileştirilmesi için teknik sorunların giderilmesi, öğrencilerin derslerde devam zorunluluğunun olması gerektiği öğretmenler tarafından görüşmelerde ifade edilmiştir.

(Varadi vd., 2023)“Investigating Music Teachers' ICT Skills And Technical Possibilities In The Field Of Online Music Education During The COVID-19 Pandemic” çalışmasında ise müzik öğretmenlerinin yeterli teknolojik bilgi birikime sahip olmaması ve internet kopması gibi teknik sorunların ders sürecini engellediğini belirtmiştir. Ayrıca bireysel çalgı dersleri ve grup odaklı çalışmaların yüz yüze eğitimle daha etkili sonuçlar verdiği sonucuna ulaşmıştır.

(Pozo vd., 2022), Covid-19 döneminde müzik öğretmenlerinin uzaktan eğitimle enstrüman öğretme durumlarını incelediği araştırmada, öğretmenlerinin çoğunun tablet, bilgisayar gibi farklı dijital materyallere sahip olduğunu belirtmiştir. Çalışmada çevrimiçi anket ile veriler toplanmıştır. Çalışmanın sonucunda öğretmenlerin ders sürecinde daha çok sözel öğrenmeye dayalı teorik konuları işlediği görülmüştür. Uzaktan eğitim yoluyla verilen enstrüman derslerinde verimin alınmadığı, geleneksel yolla enstrüman öğretmenin daha sağlıklı olacağı da çalışmanın sonuçları arasında yer almıştır.

(Adam & Metljak, 2022) “Experiences In Distance Education” araştırmasında müzik öğretmenlerinin uzaktan eğitimde kullanılan programlara yeterli bilgi ve birikiminin olmadığı sonucuna ulaşmıştır. Bu durumun dersteki verimliliği düşürdüğünü ve öğretmenlerin uzaktan eğitim için destek hizmetleri alması gerektiğini belirtmiştir.

BÖLÜM 3

3. YÖNTEM

Bu bölümde yönetime dair araştırmanın modeli, çalışma grubu, veri toplama araçları, verilerin analizi, geçerlik ve güvenilirlik hakkında bilgiler verilmiştir.

3.1. Araştırmanın Modeli

Bu araştırmada, nitel araştırma yöntemlerinden biri olan fenomenoloji içerikli araştırma modeli ile yürütülmüştür. Fenomenoloji, hayatımızda karşılaştığımız fakat detaylı bilgiye sahip olmadığımız olguları derinlemesine inceleyen nitel bir çalışma türüdür(Creswell, 2016; Yıldırım & Şimşek, 2013). Bireylerin yaşamış oldukları ortak deneyim ve tecrübeleri göz önünde bulunduran bir yaklaşıma sahiptir. Fenomenolojik çalışmalarda araştırmacıların çalışmaya kendi fikir ve düşüncelerini yansıtmadıkları görülmüştür(Creswell, 2021, ss. 79-81).

Fenomenolojik çalışmaların veri toplama sürecinde deneyimli kişilerden yararlanır. Veri toplama araçları içerisinde gözlem, görüşme gibi çeşitli veri kaynaklarından bilgiler toplanılır. Veri analiz sürecinde ise özelden genele veriler çalışmaya dahil edilir. Araştırmanın son bölümünde ise ortaya çıkan deneyimler aracılığıyla elde edilen bulgular çalışmaya son halini verir(Creswell, 2021, s. 81).

Bu araştırmada bağlama alanında uzman, uzaktan eğitim deneyimine sahip öğretim görevlilerinin deneyimlerine bağlı olarak süreç içerisinde yaşamış olduğu sorunları ve çözüm önerilerini ortaya koyabilmek için bu model tercih edilmiştir.

3.2. Araştırmanın Çalışma Grubu

Bu araştırmanın çalışma grubunu Türkiye’de 12 farklı illerdeki üniversitelerde görev yapan, bağlama alanında uzman ve uzaktan eğitim deneyimine sahip 16 öğretim elemanı oluşturmaktadır. Araştırmada süre sınırlılığı olduğu için 16 kişiye ulaşılabilmektedir. Çalışma grubunda yer alan öğretim elemanlarının etik açıdan isimleri gizli tutularak, her öğretim elemanına Ö1, Ö2, Ö3... şeklinde farklı kodlar verilmiştir.

Çalışma grubunda yer alan öğretim elemanlarının demografik bilgileri Tablo 1’de verilmiştir.

Tablo 1. Çalışma Grubuna Ait Demografik Bilgiler

Katılımcı Kodları	Cinsiyet	Yaş	Mesleki Tecrübe(Yıl)	Unvan	Mezun Olduğu Lisans Türü	Görev Yaptığı Üniversite
Ö1	Erkek	53	27	Prof. Dr.	Konservatuvar	İTÜ Türk Musikisi Devlet Konservatuvarı/ Çalgı Eğitimi
Ö2	Erkek	45	28	Doç. Dr.	Eğitim Fakültesi	İTÜ Türk Musikisi Devlet Konservatuvarı/ Çalgı Eğitimi
Ö3	Erkek	51	23	Prof. Dr.	Eğitim Fakültesi	Necmettin Erbakan Üniversitesi Ahmet Kelesoğlu EF/ GSEB
Ö4	Erkek	33	8	Doç. Dr.	Eğitim Fakültesi	Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi TM Devlet Konservatuvarı
Ö5	Erkek	37	7	Öğr. Gör. Dr.	Konservatuvar	Afyon Kocatepe Üniversitesi Devlet Konservatuvarı
Ö6	Erkek	48	21	Prof. Dr.	Konservatuvar	Bursa Uludağ Üniversitesi Devlet Konservatuvarı
Ö7	Kadın	39	3	Öğr. Gör. Dr.	Eğitim Fakültesi	Aksaray Üniversitesi EF GSEB Müzik Eğitimi AD
Ö8	Erkek	62	39	Prof. Dr.	Eğitim Fakültesi	Gazi Üniversitesi GEF GSEB /Müzik Eğitimi AD
Ö9	Erkek	45	22	Öğr. Gör. Dr.	Konservatuvar	Sakarya Üniversitesi Devlet Konservatuvarı
Ö10	Erkek	38	5	Öğr. Gör. Dr.	Konservatuvar	Ankara Müzik Ve Güzel Sanatlar Üniversitesi/ Çalgı
Ö11	Erkek	59	35	Prof. Dr.	Konservatuvar	İTÜ Türk Musikisi Devlet Konservatuvarı/ Çalgı Eğitimi
Ö12	Erkek	29	6	Öğr. Gör. Dr.	Konservatuvar	Ankara Müzik Ve Güzel Sanatlar Üniversitesi/Ses
Ö13	Erkek	60	35	Öğr. Gör. Dr.	Eğitim Fakültesi	Gaziantep Üniversitesi TM Devlet Konservatuvarı
Ö14	Kadın	39	12	Doç. Dr.	Eğitim Fakültesi	Akdeniz Üniversitesi/ Antalya Devlet Konservatuvarı THM
Ö15	Erkek	29	4	Araştırma Görevlisi	Konservatuvar	Ankara Müzik Ve Güzel Sanatlar Üniversitesi/Çalgı
Ö16	Erkek	48	10	Öğr. Gör. Dr.	Konservatuvar	Çukurova Üniversitesi GSF Müzik Bilimleri

Tablo 1. değerlendirildiğinde çalışma grubunda 14 erkek ve 2 kadın öğretim elemanı yer almaktadır. Araştırmaya katılan öğretim elemanlarının çoğunluğu 30 ve üzeri yaşındadır.

9 öğretim elemanı konservatuvar, 7 öğretim elemanı ise eğitim fakültesi lisans türünden mezun olmuştur. Çalışma grubunu 7 Dr. Öğretim Üyesi, 5 Prof. Dr., 3 Doç. Dr. ve 1 Araştırma Görevlisi oluşturmuştur. Çalışma grubundaki öğretim elemanlarının mesleki tecrübeleri yıl odaklı değerlendirildiğinde 10 ve üzeri yıl olması, araştırma bulgularının tecrübeye dayalılığı bakımından değerini artırmıştır.

3.3. Veri Toplama Araç ve Teknikleri

Bu çalışmada verilere ulaşmak için görüşme tekniği uygulanmıştır. Görüşme tekniği, nicel araştırmaların yanı sıra genellikle nitel odaklı araştırmalarda kullanılan, belli bir konu üzerinde kişilerin duygu, düşüncelerini alma etkinliğidir. Yapılandırılmış, yarı yapılandırılmış, yapılandırılmamış ve odak görüşmesi başlıkları altında görüşme teknikleri mevcuttur(Sönmez & Alacapınar, 2021, s. 187).

Araştırmada nitel araştırmaların veri toplama araçlarından yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanılmıştır. Yarı yapılandırılmış görüşme formu, önceden hazırlanmış konu veya sorunlara ilişkin, katılımcıların çalışmayla ilgili düşünce ve tutumlarını ortaya koymasına fırsat tanır(Berg & Lune, 2019).

Öncelikle yarı yapılandırılmış görüşme formu hazırlanırken ilgili alan yazın taranmıştır ve (Uman, 2023)'ın "Uzaktan Eğitimle Verilen Ortaokul Müzik Derslerinin Öğretmen Görüşleri Doğrultusunda Değerlendirilmesi" adlı yüksek lisans tezindeki görüşme formu soruları revize edilip araştırma konusuna göre uyarlanarak çalışmaya eklenmiştir. Hazırlanan görüşme formundan sonra alanında uzman 3 kişiye form hakkında ön görüşme yapılmış ve gerekli düzeltmelerden sonra forma son hali verilmiştir. Görüşme formunda demografik bilgilerin yer aldığı ve araştırma konusuyla alakalı toplamda 12 soru bulunmaktadır.

3.4. Verilerin Toplanması

Görüşmelerin uygulama kısmında ilgili katılımcılarla randevular oluşturulmuştur. Görüşme gününde erişilebilirliğin kolay olması açısından WhatsApp uygulaması üzerinden online olarak görüşmeler gerçekleştirilmiştir. Görüşmeler esnasında katılımcılara gizlilik, çalışmadaki verilerin bilimsel nitelikte kullanılacağı gibi etik kurallar dahilinde bilgiler verilmiş ve katılımcıların izinleri doğrultusunda görüşmeler ses kayıt cihazı ile kaydedilmiştir. Görüşmelerin sesli olarak kaydedilme aşamasından sonra araştırmacı tarafından bu görüşmeler yazılı biçime dönüştürülmüş ve görüşme yapılan uzmanlara, görüşmenin yazılı halleri gönderilerek son kez onayı alınmıştır.

3.5. Verilerin Analizi

Araştırmada elde edilen veriler, içerik analizi tekniği ile çözümlenmiştir. İçerik analizi, elde edilen verilerin kategorize edilip temalar aracılığıyla anlamlandırılma sürecidir. Tümevarım içerik analizinde araştırmacı herhangi bir planı olmadan verilere ulaşılır. Araştırmacı alanyazında önceden yapılmış çalışmaları tarayabilir. Elde edilen verilerin belli bir anlam kazanmasına araştırma süreci yön verir(Yıldırım & Şimşek, 2013, s. 249).

3.6. Araştırmanın Geçerlik ve Güvenirliği

Bu araştırmanın etik iznine dair, gerekli şartların sağlandığı etik kurulu raporu EK-3 de yer almaktadır.

Elde verilerin detaylı olarak rapor haline dönüştürülmesi, araştırmacının sonuçlara nasıl ulaştığını açıklaması nitel bir araştırmada geçerliğin ölçütleri arasında gösterilebilir(Yıldırım & Şimşek, 2021, s. 282). Güvenirlik ve geçerlik kavramı nicel araştırmaların dayandığı pozitif bilim anlayışından kaynaklanmaktadır. Güvenirlik kavramı nitel odaklı çalışmalarda tutarlık, teyit edilebilirlik ile geçerlik kavramı ise inandırıcılık ve transfer edilebilirlik kavramlarıyla açıklandığı görülmüştür(Sönmez & Alacapınar, 2021, ss. 166-172).

Hazırlanan görüşme formunda alanında uzman 3 kişiyle form hakkında görüşmeler yapılmış ve dil kuralları, soruların anlaşılabilir ve amaca hizmet etme noktasındaki gerekli düzeltmeler yapıldıktan sonra form son halini almıştır. Katılımcıya gizlilik, gibi etik kurallar dahilinde bilgi verilmiş ve etkileşimi sağlamak için görüşme öncesinde samimi bir ortam kurulmaya özen gösterilmiştir. Görüşmeler yaklaşık 25 dakika sürmüştür. Katılımcılarla gerçekleştirilen görüşmeler sonrasında transkrip haline dönüştürülen görüşme metinleri katılımcılara tekrar iletilmiş ve eksik, yanlış, düzeltilmesi gereken yerler düzeltilmiştir. Teyit edilen cevaplarla araştırmada sıklıkla doğrudan alıntılara yer verilmiştir. Bu doğrultuda gerçekleştirilen işlemlerle çalışmanın inandırıcılığı (iç geçerlik) sağlanmaya çalışılmıştır.

Aktarılabirliğin (dış geçerlik) sağlanması amacıyla veri toplama aracı ve süreci, veri analiz süreci araştırmada betimlenmiştir. Katılımcı grubunu araştırmanın amacına hizmet edecek deneyimli kişilerden oluşturulmuş ve araştırmada gerekli bilgilere yer verilmiştir.

Tutarlılığın (iç güvenirlik) artırılması için görüşmeler esnasında ses kayıt cihazı kullanılmış ve veri kaybının önlenmesi hedeflenmiştir. Elde edilen bulgular yoruma dayalı olmadan aktarılmıştır.

Teyit edilebilirliğin (dış gúvenirlik) sağlanması için elde edilen veriler arasında tutarlık olmasına, detaylı bir şekilde rapor edilmesi ve tartışılması gibi hususlar úzerinde durulmuştur.

BÖLÜM 4

4. BULGULAR

4.1. Birinci Alt Probleme İlişkin Bulgular

Araştırmanın birinci alt problemi olarak belirlenmiş olan “Uzaktan eğitim aracılığıyla verilen bağlama derslerinde karşılaşılan teknik problemler nelerdir?” sorusuna karşılık görüşme yapılan katılımcılara “Uzaktan eğitim aracılığıyla verdiğiniz bağlama dersinde hangi teknik problemlerle karşılaşıyorsunuz?” sorusu yönetilmiş ve görüşmelerden elde edilen bulgular tema, alt tema ve kodlar halinde Tablo 2’de sunulmuştur.

Tablo 2. Uzaktan Bağlama Eğitimindeki Teknik Problemler

Tema	Alt Temalar	Kodlar	Katılımcılar
Karşılaşılan Teknik Problemler	İnternet Kaynaklı	Senkron	Ö1, Ö2, Ö3, Ö4, Ö5, Ö6, Ö7, Ö9, Ö10, Ö11, Ö16
		Bağlantı	Ö1, Ö3, Ö5, Ö8, Ö9, Ö10, Ö12, Ö13, Ö14, Ö15, Ö16
		Ses İletimi	Ö2, Ö3, Ö4, Ö7, Ö9
	Platform Kaynaklı	Deneyim Eksikliği	Ö1, Ö11
		Materyale Erişim	Ö11
	Teçhizat Kaynaklı	Ekipman Eksikliği	Ö1, Ö6, Ö7, Ö13

Tablo 2 değerlendirildiğinde katılımcıların uzaktan eğitim aracılığıyla verilen bağlama derslerinde karşılaştıkları teknik problemlerde; internet kaynaklı, teçhizat kaynaklı, platform kaynaklı olmak üzere üç alt tema ve bu alt temalarla bağlantılı senkron, bağlantı, ekipman eksikliği, ses iletimi, deneyim eksikliği, materyale erişim olmak üzere altı kod oluşturulmuştur.

Katılımcıların teknik sorunlar içerisinde en sık ifade ettiği görüşler senkron ve bağlantı olmuştur. Senkron konusunda katılımcı görüşlerini içeren doğrudan alıntılar şöyledir :

“Bunların başında, programı kullanan her iki tarafın veri iletişimini gerçek zamanlı olarak aynı anda yapamaması gelir. Yani iki taraf senkron bir şekilde aynı anda konuşamaz veya birlikte çalgı çalamaz.” (Ö1)

“Senkronizasyonla ilgili problem olunca çalgı eğitimini sağlıklı yürütemezsiniz. Çalgı eğitiminde aynı anda hem sesi hem de beden davranışını gözlemeniz gerekiyor.” (Ö2)

“İnternet hizmetinin zayıf olduğu yerlerde bağlantılı kesilmesi, bağlantı kaynaklı problemler, senkronizasyon problemleri oluşabiliyor.”(Ö3)

“Aynı zamanda da bu wifi ile bağlanmanın yanında senkron sorunu zaten en büyük sorun oluşturuyordu. Yani hani orada öğrencilerini tam duymuyor ya da sesler gecikmeli gittiği için sıkıntı oluyordu.”(Ö4)

“İkinci problemimiz senkrona bağlı karşılıklı eşlik problemi oldu. Hani birbirimizle aynı anda senkron bir icra yapamıyoruz, yapamadık.”(Ö5)

“Aynı anda müzik yapamama gibi bir sıkıntı da oluyor. Öğrenci ile ezgi kalıbını ya da bir şeyi birlikte çalışalım dediğiniz zaman, bir türlü o senkronizasyon sağlanamıyor.” (Ö6)

“Öncelikli sorun ülkemizdeki internet yetersizliği, bağlantı sorunları, görüntü donması ya da sesinin geç iletilmesi, aynı anda çalamamanın getirdiği senkron sorunu, kullanılan yazılımlardan kaynaklı sıkıntılar diyebiliriz.” (Ö7)

“Yani onu bir nebze gösterebiliyorsun aslında gösterdiğin ile duyurduğun aynı anlık olarak üretilmediği için o da ayrı bir sorun olmuş oluyor öğrenci sadece duyduğu üzerinden tekrara yöneliyor. Yani bunlar handikapları diye düşünüyorum.”(Ö9)

“Yaşanılan sorunlardan biri de senkronizasyon. Bir saniyede belki üçte biri ya da üçte ikisi kadar gecikme yaşandığı için birlikte çalmayla ilgili sıkıntılar yaşadık.”(Ö10)

“Bu bir problem idi ama sonrasında programların yetersiz olduğu bazı hususlar olduğu ortaya çıktı ki bunların başında senkronizasyon ortaya çıktı” (Ö11)

“Özellikle tempo ya da icraya yönelik özel tekniklerin kullanılması durumunda toplu icra çalışmaları gerekebilir. Birlikte çalınması gerekebilir. Çevrimiçi gerçekleştirilen derslerde internette yaşanan senkron sorunları da zaten bunun oluşmasında en büyük engellerden birisi.” (Ö16)

Bağlantı problemi konusunda katılımcı görüşlerini içeren doğrudan alıntılar şöyledir :

“Öğrenci ve eğitmenin internet hızının yüksek hızda olamadığı durumlarda, görüntüde ve ses transferinde bozulmaların, kesintilerin ve donmaların çok sıkça olması kaçınılmaz bir gerçek olarak ortaya çıkmıştır ve dolayısıyla eğitim kesintiye uğramıştır” (Ö1)

“Birincisi internet ağı problemi. Yani ülkemizdeki internet altyapısının her türlü sahada, alanda, mecrada aynı nitelikte olmadığını biliyoruz. Bu da dünyanın herhangi bir yerinde ya da ülkemiz içerisinde uzaktan eğitim yani internet altyapısını kullanarak bir araya gelme koşullarını olumsuz etkileyebiliyor.”(Ö3)

“Öncelikle karşılaştığımız sorun şu: Sağlıklı bir bağlantı problemi fazlasıyla karşılaştık. Bu ilk problemimizdi.” (Ö5)

“Genel teknik problemler olarak gerek çevrimiçi gerekse Zoom, Whatsapp ve Skype gibi çeşitli uygulamalarda yaşanan internet kesintileri söylenebilir” (Ö8)

“Genelde internet kaynaklı bağlantıda problemler ya da üniversitenin sunucusunun aşırı yoğunluğundan dolayı yine bağlantıyla alakalı problemler karşılaştım.” (Ö9)

“Bağlantı akışıyla ilgili sorunlarla karşılaştık. Pandemi döneminde ise derslerimizi bir buçuk sene civarında uzaktan eğitim olarak devam ettirdik. Evindeki internetinin bağlantı hızı 8 megabitten aşağı olanlar, akıcılık anlamında sorun teşkil ediyordu.” (Ö10)

“Bunun haricinde teknik imkanlar yani internet bağlantı problemi olması dersin akışını bozuyor. Şöyle olabiliyor bazen; internetin koptuğunu anlamıyorsun, anlatıyorsun. Anlamamış oluyor yada işte orda işte hocam kopukluk oldu falan.” (Ö12)

“Fakat pandemi dönemi ve deprem sonrasındaki dersler sırasında, hem benden hem de öğrenciden kaynaklı internetin kesilmesi veya olmaması, elektriğin olmaması gibi sorunlar oldu” (Ö13)

“Buradaki en temel problem, internet ağının yetersiz olduğu durumlarda eğitim kalitesinin zayıflaması. Bağlantının zayıf olduğu durumlarda öğrenci ile iletişim yeterince kurulamamaktadır.”(Ö14)

“Benim ya da karşı tarafın internetiyle alakalı bilgisayarıyla alakalı ya da az önce bahsettiğiniz gibi kullanılan platformla alakalı teknik sorunlar olabiliyor. Bu da dersin aksamasına ya da o anki verimi düşürebilecek durumlara sebebiyet veriyor. Örneğin bulunduğu ortamda internet çok iyi çekmiyorsa, donmaya sebep oluyor. Bu da dediğim gibi dersin verimini biraz düşürüyor.” (Ö15)

“İnternet üzerinden yaptığımız yani çevrimiçi yapmış olduğumuz ya da online bir adıyla çalışmalarda ise, internetin yavaşlaması ya da donması olarak adlandırabileceğimiz sıkıntılardan oluyordu.” (Ö16)

Ses iletimi konusunda katılımcı görüşlerini içeren doğrudan alıntılar şöyledir :

“Genel olarak ses iletimi ve senkronizasyon ile ilgili problemler var. Bazen de hangi aletle iletişim kuruyorsanız ondaki mikrofonlar bağlamanın ses aralığını algılayamayabiliyor. En çok karşılaştığımız sorunlardan bir tanesi bu. Sanırım kullandığımız cihazların mikrofonları, belli ses aralıklarını algılamak üzere tasarlanmış. Dolayısıyla çalgı sesini iletme konusunda genel olarak çok büyük sıkıntılar yaşıyoruz.” (Ö2)

“İnternet ağıımız iyi olsa bile hizmetimiz iyi olsa bile kullandığımız yazılımın işte video aktarım ya da ses aktarım içerikleri yaptığımız işi karşılamakta zorlanabiliyor. Böyle problemler ortaya çıkabiliyor.” (Ö3)

“Zoom’da belli bir desibelin altında ya da üstündeki sesleri kesiyordu. Ne deniyordu ona cupping mi? Öyle olduğu zaman mesela bağlamanın sesi bazen gelmiyordu bazen bağlamanın sesi gelip öğrencinin ses gelmediği oluyordu. Bu tarz ses iletiminde sesin kesildiği zamanlar oluyordu yani öyle söyleyebilirim.” (Ö4)

“Örneğin; bir yöresel eser çalışırken, o tezeneyi bağlamanın göğsünde bazen sürüklemesi bazen takması ya da parmağıyla yaptığı o çekme, çarpma, tril gibi gibi unsurlar çok sağlıklı duyulmuyor.” (Ö7)

“Yani işte görüntü kalitesi de önemli tabii o anlamda herkesin kullandığı teknolojik cihaz sistem aynı olmadığı için yani standartlarda görüntü erişimi mümkün olmuyor aynı şekilde ses olarak da aynı standartta kalitede bir duyum olmayabiliyor.” (Ö9)

Deneyim eksikliği konusunda katılımcı görüşlerini içeren doğrudan alıntılar şöyledir:

“Uzaktan eğitimde kullanılan programların özelliklerinin temel olarak öğrenci ve eğitmen tarafından iyi bilinmesi ve herhangi bir sorun oluştuğunda müdahale ederek sorunu giderebilecek ölçüde bilgi sahibi olması gerekir. Aksi takdirde, uzaktan eğitimde kullanılan program ile donanım arasında, belki de uzun süre sebebi bulunamayan problemler eğitimin aksamasına neden olmuştur” (Ö1)

“Yani yer yer acemiliklerimiz oldu teknik açıdan. Klasik eğitim sanat dersleri eğitim modelinden uzaktan eğitime geçince tabii ki dijital ortamı kullanmak eski jenerasyonlar için daha sıkıntılı olabiliyor. Yeni jenerasyon başta cep telefonu olmak üzere teknoloji ile büyüdüğü için çokta sorun olmuyor. Ben de itiraf edeyim açıkçası bazen bazı şeyleri düşe kalka öğrendik.”(Ö11)

Materyale erişim konusunda bir katılımcı görüş bildirmiştir. Görüşünü içeren ifadeler şöyledir:

“Şimdi biz bugüne kadar klasik eğitim çerçevesinde kendi derslerimizdeki notalar, fasiküller, kitaplar, dergiler yıllarca kendi hazırladığımız klasörler var. Bunlar hepsi dijital ortamda hazır olmadığı için açıkçası böyle teknik sorunlar yaşadık.” (Ö11)

4.2. İkinci Alt Probleme İlişkin Bulgular

Araştırmanın ikinci alt problemi olarak belirlenmiş olan “Uzaktan eğitim aracılığıyla verilen bağlama derslerinde teknik faktörler dışında karşılaşılan sorunlar nelerdir?” sorusuna karşılık görüşme yapılan katılımcılara “Uzaktan eğitim aracılığıyla verdiğiniz bağlama derslerinde teknik faktörler dışında karşılaştığınız sorunlar nelerdir?” sorusu yönetilmiş ve görüşmelerden elde edilen bulgular tema, alt tema ve kodlar halinde Tablo 3’te sunulmuştur.

Tablo 3. Teknik Faktörler Dışındaki Sorunlar

Tema	Alt Temalar	Kodlar	Katılımcılar
Teknik Faktörler Dışındaki Sorunlar	Dönüt Sağlama Açısından	Postür	Ö3, Ö7, Ö8, Ö12 Ö14 Ö15
		Motivasyon	Ö1, Ö2, Ö7, Ö8, Ö10, Ö16
		Akort	Ö4, Ö8, Ö15
	Disiplin Sağlama Açısından	Ders Süresi	Ö4, Ö5, Ö7, Ö8
		Devamsızlık	Ö5, Ö9, Ö16
		Ciddiyet	Ö6
		Derse Müdahil Olma	Ö2
	Fiziki Çevre Açısından	Ders Ortamı	Ö2, Ö10, Ö13, Ö16
	Sosyolojik Etmenler Açısından	Kamera	Ö2, Ö11

Tablo değerlendirildiğinde teknik faktörler dışında en çok karşılaşılan sorunlar postür ve motivasyon olmuştur. Sonrasında en sık ifade edilen ikinci görüş ise ders süresi ve ders ortamı hakkındadır. En çok ifade edilen üçüncü görüş ise akort ve devamsızlık olmuştur.

Postür konusunda katılımcı görüşlerini içeren ifadeler şöyledir :

“Birlikte el kol hareketlerini, bütün vücudu postürü görme, gözleme gibi koşulları maalesef sanala aktarılmış bir uzaktan bağlama öğrenme programında göremiyoruz”(Ö3)

“Öğrenci bize görüntüsünü açmayabiliyor. Çünkü böyle bir hakkı var. Derste görüntüsünü açmayınca, el ile ne yapıyor? Tezenesini nasıl tutuyor? Parmak duruşu, çalgıyı tutuşu ile ilgili sorunlar yaşıyoruz.” (Ö7)

“Özellikle başlangıç aşamasında duruş-tutuş ve oturuş pozisyonlarının istenen sürede ve düzeyde gerçekleşmemesi ayrı bir sorundu.”(Ö8)

“Şimdi şöyle bilgisayarın kamerasının ve bağlamanın açılma problemleri olduğunda sağ el ya da sol el tekniklerini görmede öğrencinin sıkıntı yaşadığı ya da anlamada sıkıntı yaşadığını söyleyebilirim. Yani sonuçta örnek veriyorum şu kamera içerisinde bir uzun sap formunda bir bağlama çaldığınızda perde gözüktüğünde bu sefer sap gözükmüyor, tekne görünse sap gözükmüyor falan böyle sıkıntılar var.”(Ö12)

“Uzaktan eğitim sürecinde kullanılan telefon ya da bilgisayarın kamera açısı sağ el ve sol elin aynı anda görmeyi mümkün kılmamaktadır. Sağ el pozisyonları ve sol mızrap vuruşlarını görmeden sesle ilerleyebilmek de çok doğru olmadığından, kamera açısının doğru noktada olması gerekmektedir. Aksi takdirde doğru yönlendirme yapılamamaktadır.”(Ö14)

“Orta ve ileri seviyeler içinde her ne kadar birbirimizi anlasakta detaylı nüanslar, mızrap tutuş biçimi gibi daha detay gerektiren şeyleri daha iyi anlayamıyoruz. Sonuçta çok iyi göremiyoruz ya da karşımızdaki kişi bizi gösterdiğimizi anlamıyor bu anlamda problemler yaşayabiliyoruz.”(Ö15)

Motivasyon ile ilgili katılımcı görüşleri şöyledir:

“Bunların başında öğreten ve öğrenen kişinin ders konsantrasyonu kaybı gelmektedir.”(Ö1)

“Ders yapılan ortamlar eğitimi düşünülerek dizayn edilir. Öğrencilerin zaten alışık olduğu ve kendini günlük hayatta en rahat hissettiği en özgür alanında olduğu için bir konsantrasyon problemi yaşadığını düşünüyorum.”(Ö2)

“Tabii bunun dışında belki motivasyon sorundan bahsedebiliriz. Gerçek bir şekilde dokunmak, yüz yüze aynı ortamı soluyarak bir ders yapmak var. Bir de araya başka iletişim araçlarının girdiği şekliyle ders yapmak arasında muhakkak fark var.”(Ö7)

“Duygusal bağ kuramama ve motivasyon eksikliği karşılaşılan sorunlardan biriydi.”(Ö8)

“Yani ders sürecinde dışarıdaki unsurlardan bağımsız olarak birazcık motivasyon ve disiplin açısından da sıkıntı yaşadık tabii ki.”(Ö10)

“Aslına bakarsanız, istediğiniz kadar dikkatli ve motive olun. Yine de motive olamayacaksınız. Daha doğrusu istediğiniz motivasyonunuz oluşmayacak ve dikkatiniz dağılacaktır.”(Ö16)

Ders süresi kodunun oluşmasında katılımcı görüşleri şöyledir:

“ Onun dışında mesela burada haliyle çocuklarla ekstra dersler yapıyorum ben yüz yüze. Ama uzaktan eğitimde okulun bize verdiği ders saat sayısı sınırlıydı. Ee tabii resmi olarak fazladan bir ders yapabilme gibi bir şansım olmuyordu.”(Ö4)

“Yani şöyle hani uzaktan eğitimlerini süreçleri yüz yüze eğitimdeki gibi değil. Mesela haftada 4 saat ders işliyorsak uzaktan eğitimde bu 50 dakikaya düştü. Yüz yüze eğitimdeki gibi sürekli ders açma fırsatı olmuyor maalesef. Çocuğun haftada bir sefer 50 dakikalık bir zaman diliminde görüyoruz. Zaten onun yarısı da sesimiz geliyor mu gelmiyor mu ya dönüşmeye başladı .”(Ö5)

“Bir de yönetmelik gereğini bilmiyorum ama online derslerin süresi, yüz yüze yaptığımız ders saatinden daha kısa. Bazı üniversitelerde 15 dakika, bazılarında 30 dakika olabiliyor. Normalde bizim bir ders saatimiz 50 dakikadır. Teknik ve teknik dışı sorunları da göz önüne aldığımızda çok yeterli ya da verimli bir dersten söz etmek çok mümkün değil.”(Ö7)

“Ders sürelerinin 20 dakika ile sınırlı olması teknik faktörler dışında kalan sorunlar olarak karşımıza çıkmaktadır.”(Ö8)

Ders ortamı hakkındaki görüşleri içeren doğrudan alıntılar şöyledir:

“Daha doğrusu ders için dizayn edilmiş bir odada yapılan çalışmayla özel alanı olan bir yerde yaptığı ders arasında bir dikkat problemi farkı olduğunu düşünüyorum.”(Ö2)

“Ders ortamındaki disiplin tabii ki ev ortamında olmuyor. Yani öğrencilerimizin de kendine has odası olmayabiliyor. Onla ilgili sıkıntılar yaşadık veya küçük kardeşi oluyor, işte kardeşi gelip gidiyor veya kapı çalınıyor vesaire.”(Ö10)

“Sosyal ortamın ders yapmaya uygun olmaması, öğrencinin hayat şartları vb. sorunlarla karşılaştım.”(Ö13)

“Şimdi derste mesela karşılaştığımız en büyük problem internetin donması, öğrencinin ilgisizliği, fiziki ortamın yetersizliği vesaire gibi problemler de var.”(Ö1)

Akort sorununa ilişkin görüşleri içeren ifadeler şöyledir:

“Ama çocuğu düşünsene bir akort yapmak bile bir sorun oluyordu mesela. Birinci sınıf öğrencisi aynı anda akort yapamıyorsun mesela çocukta hani normalde buradaysa en kötü kendini alırım ben yaparım akordu sonra derse başlarsın.”(Ö4)

“Akort konusunun tam anlamıyla yapılamaması bir sıkıntı teşkil etti.”(Ö8)

“Bu seviyeden seviyeye değişen bir durum. Şöyle: Başlangıç orta ve ileri olmak üzere üç seviyeye ayırdığımızda, başlangıç seviyesinde en büyük yaşanan problem akort problemi. Yeni başlayan birisi akort yapmayı bilmiyor ve onunla hani buradan anlatarak da yaptırمام, benim yapmam gerekiyor ya da başka birisine yaptırıp gelmesi gerekiyor.”(Ö15)

Devamsızlık kodunun oluşmasındaki katılımcı görüşleri şu yönde olmuştur:

“Biz öğrenci gelse de gelmese de dersi açıyorduk ama öğrencinin katılımı zorunlu olmadığı ve izleyebilme imkanı da verildiği için sıkıntılar oluyordu. Yanılmıyorsam bu ülke genelinde de herhalde böyle bir duruma dönüşmüştü.”(Ö5)

“Sadece uzaktan eğitim sürecinin devamına yönelik bir zorlayıcı da olmadığı için o dönem içerisinde önemli öğrencinin katılımıyla alakalı zamanlar problem ve eksiklik olabiliyor.”(Ö9)

“Devamlı ve devamsızlık ile ilgili süreçler de aslına bakarsanız çok sağlıklı bir şekilde takip edilemediğini hep beraber gözlemlediğimizi söyleyebilirim. Bu da tabii bu süreci yine olumsuz etkileyen faktörlerden birisiydi.”(Ö16)

Katılımcılar ders esnasında öğrencinin bulunduğu ortam ve özel hayat şartları nedeniyle kamera açmadığını ifade etmişlerdir. Kamera kodunun oluşmasını sağlayan ifadeler şöyledir:

“Belki bu söyleyeceğim sosyolojik bir mesele ama toplumumuzun ekonomik ve gelişmişlik düzeyi arasında da çok büyük farklar hatta uçurumlar var dolayısıyla da bu uçurumlar öğrencinin uzaktan eğitime karşı motivasyonunu da etkiliyor. Örnek vermek gerekirse toplu derslerde ekonomik durumu iyi olmayan bazı öğrenciler kameralarını açmak istemiyorlardı. Genelde çocuklar, ekonomik durumun iyiye evi güzelse ya da odası varsa kameralarını açıyorlardı.”(Ö2)

“Biz pandemi döneminde biz şunu görüyorduk. Öğrenci derste kamerasını açmak istemiyordu. Ben açamam ,özelim bu benim falan diyordu. Haklı nedenleri olabilir. Bazen bakıyorsunuz kapı aralığında o derse katılmaya çalışıyor, evde arkada insanlar gelip geçiyor... Maalesef herkes her yerde donanımlı değil.”(Ö11)

Dersteki ciddiyetin oluşmadığını belirten katılımcı ifadesi şöyledir:

“Sanki ders ciddiyeti oluşması açısından bir sorun oluyor gibi. Çünkü öğrenci belirli bir meşakkati çekip bir şekilde dersliğe geldiğimizde, yapılan ders ve o dersin sorumluluklarını yerine getirme, ders anını algılama ve uygulama açısından daha ciddi bir ortam sağlıyor. Belki bu sistem çok yeni olduğu için böyle ama benim deneyimlediğim kısımda; hem ders öncesi yapılması gereken sorumluluklar hem de ders işleniş esnasında bütün sürecin havada kaldığını hissettim.”(Ö6)

4.3. Üçüncü Probleme İlişkin Bulgular

Araştırmanın üçüncü alt problemi olarak belirlenmiş olan “Uzaktan eğitim aracılığıyla verilen bağlama derslerinde kullanılan öğretim yöntem teknikleri nelerdir?” sorusuna karşılık görüşme yapılan katılımcılara “Uzaktan eğitim aracılığıyla verdiğiniz bağlama dersinde hangi yöntem-teknikleri kullanıyorsunuz?” sorusu yöneltilmiş ve görüşmelerden elde edilen bulgular tema, alt tema ve kodlar halinde Tablo 4’te sunulmuştur.

Tablo 4. Uzaktan Bağlama Eğitiminde Kullanılan Yöntem Ve Teknikler

Tema	Alt Temalar	Kodlar	Katılımcılar
Kullanılan Öğretim Yöntem Ve Teknikler	Uygulamalı Konularda Kullanım	Gösterip Yaptırma	Ö1, Ö3, Ö4, Ö5, Ö9, Ö10, Ö11, Ö12, Ö13, Ö15
		Video Destekli Yöntem Takibi	Ö16
	Teorik Konularda Kullanımı	Sunuş	Ö6, Ö8, Ö10, Ö12
		Anlatım	Ö7, Ö14

Tablo 4 değerlendirildiğinde uygulamaya bağlı pratiklerde en fazla gösterip yaptırma yöntemi kullanılmıştır. Teorik konuların işlenmesinde ise en fazla sunuş yöntemi kullanılırken, tercih edilen ikinci yöntem teknik ise anlatım yöntemi olmuştur.

Gösterip yaptırma yöntemiyle ilgili katılımcıların görüşlerini içeren ifadeler şu yönde olmuştur:

“Uzaktan yapılan eğitimde de öncelikle yüz yüze yapılan bağlama derslerindeki gösterip yaptırma gibi yöntem ve tekniklerin devam ettirilmesine çalışılmıştır”(Ö11)

“Uzaktan eğitimde de aslında ilk soruda cevap verdiğim gibi gösterip yaptırma ya da dinletip tekrar ettirme gibi bir yöntemi kullandığımı söyleyebilirim”(Ö3)

“Yani genelde mecbur gösterip yaptırma oluyor.”(Ö5)

“Sonrasında da kendim enstrümanla göstererek, pozisyon bilgisi vererek işte yöre ise hangi yöreye alakalıysa ona yönelik tezene tavır uygulaması gösteriyorum. Öğrenciden tekrarını yapmasını istiyorum.”(Ö9)

“Ardından ben geçeceğimiz etüt veya eseri örneklendiriyordum. Daha sonra onlardan teker teker mikrofonlarını açıp seslendirmelerini istiyordum. Egzersiz, etüt çalıştığımızda da; ben çalarken diğer öğrenciler mikrofonunu kapatıyordu. O şekilde beni dinleyerek devam ediyordu.”(Ö10)

“Temel verilmesi gereken etütleri egzersizleri işledikten sonra kalan zamanda tamamen öğrencinin kendini keşfetmesine dayalı yaratıcı bir strateji belirliyorum. Saz kucağınızda olacak. Ön alıştırma ile birlikte hazırlayıcı, tamamlayıcı, zemin yaratıcı eserlerle gösterip yaptırma yöntemini uyguluyorum.”(Ö11)

“Nota olmadığına da aslında yine bizim normalde yaptığımız gibi ben çalışıyorum o tekrar ediyor yani usta çırak yöntemi. Çal, böl, parçalara böl, o parçaları tekrar ettir, o parçalar büyüsün ve eser tamamlansın baştan sonra şeklinde yürüyorum.”(Ö12)

“İlk önce öğrenciyle geçeceğimiz eserin deşifresini yapıyoruz. Sonrasında usta-çırak ilişkisi içinde tavırları birlikte geçiyoruz.”(Ö13)

“Sonrasında eş zamanlı çalışmak biraz problem yaratabileceğinden dolayı ben bölüm bölüm gösteriyorum, çalışıyorum. Sonra karşıdakini dinliyorum ve bunun birkaç kez böyle tekrar ediyoruz. Zor bir yere yapamıyorsa bunu daha da arttırıyoruz. Örneğin 10 tekrar ben yapıyorum. Sonrasında 10 tekrar öğrenci yapıyor. Ya da 10 dakika üzerinden 5 dakika bunu çalışalım diyorum. Sonra diğer bölüme geçiyoruz.”(Ö15)

Sunuş yöntemiyle ilgili katılımcıların görüşleri şöyledir:

“Ben açıkçası çoğunlukla şunu yaptım: Ders esnasında daha çok ekrana notayı yansıttım. Parmak pozisyonları, mızrap yönleriyle ilgili dikkat edilmesi gereken durumları yansıtıp, izah ederek açıkladım.”(Ö6)

“Sunuş, araştırma – inceleme, buluş ve çoklu zekâ yöntemlerini kullanıyorum.”(Ö8)

“Öncelikle slayt olarak notaları paylaşıyordum. Öğrenciler paylaşılan notaları ekranda veya çıktısını alarak önünde notalara hakim bir şekilde dersine hazır bulunuyordu.”(Ö10)

“Şimdi şöyle ki bir nota yardımı olduğunda yani bir nota gereci kullanmamız gerektiğinde ekran yansıtıyorum. Ekran yansıtırken öğrenci hem notayı takip ediyor hem de sağ üst ya da sol üst köşede benim çalışımı görüyor ve o şekilde aktif olarak dersi yapabiliyoruz.”(Ö12)

Anlatım yöntem kodunun oluşmasını sağlayan katılımcı görüşleri şöyledir:

“Online bir eğitimde anlatım yöntemini tercih edebilirsiniz. Bağlama derslerimizde sadece enstrüman çaldırmıyoruz. Bağlamanın tarihi, çalım stilleri- tekniklerine, yörelere özgü bilgiler de aktarabiliyoruz. Ya da çaldığımız eserin yapısı, analizini de geçiyoruz. Bu açılardan faydası olabiliyor.”(Ö7)

“Ders müfredatına uygun eserleri ve egzersizleri bağlamanın tamamının ve pozisyonların görüneceği şekilde önceden video hazırlayıp yükleyerek öğrencinin çalışabilmesi ve takıldığı yerde yeniden izleyebilmesine olanak sağlanır. Bu videolarda müfredatta yer alan eserlere yönelik etüt egzersizler ve eser icrasında beklenen tüm detaylar ayrıntılı şekilde açıklanır.”(Ö14)

Video destekli yöntem ve yöntem takibi ile ilgili kodların oluşmasını sağlayan katılımcı görüşleri şöyledir:

“Asıl doğru olan yöntem takibidir. Çalışmaları doğru uygulayabilmiş mi, çalışmada nerede hata yapmış onu tespit ederiz. Eğer olmamışsa bundan sonra nasıl bir çalışma yürütmesi gerektiğini motor beceriyi geliştirmek üzere veya bilişsel bir problemten kaynaklı anlamaya dayalı sorun varsa buna yönelik nasıl çalışmalar yürüteceğini anlatırız. Bunun

üzerine tavsiyelerde bulunuruz veya uygulamada gösterecek bir şey varsa gösterip yaptırmadan ziyade, ne ve nasıl çalışması gerektiğini gösteririz.”(Ö2)

“Ben bu konuda; uzaktan eğitimde de yüz yüze eğitimde de ders sonlarında dersi özetleyici, önemli detaylara yer verilen 3 dakikayı geçmeyecek küçük videolar hazırlıyorum. Sonrasında Whatsapp, Telegram gibi sosyal iletişim uygulamaları üzerinden sınıf gruplarında paylaşıyorum.”(Ö16)

4.4. Dördüncü Probleme İlişkin Bulgular

Araştırmanın dördüncü alt problemi olarak belirlenmiş olan “Uzaktan eğitim aracılığıyla verilen bağlama derslerinin avantajları nelerdir?” sorusuna karşılık görüşme yapılan katılımcılara “Uzaktan eğitim aracılığıyla verdiğiniz bağlama dersinin avantajları hakkında ne düşünüyorsunuz?” sorusu yönetilmiş ve görüşmelerden elde edilen bulgular tema, alt tema ve kodlar halinde Tablo 5’te sunulmuştur.

Tablo 5. Uzaktan Bağlama Eğitiminin Avantajları

Tema	Alt Temalar	Kodlar	Katılımcılar
Avantajlar	Eğitime Erişilebilirlik	Ulaşım	Ö1, Ö2, Ö3, Ö7, Ö10, Ö11, Ö12, Ö15
	Açısından	Tekrar	Ö3, Ö7, Ö8, Ö9, Ö12, Ö14, Ö16
	Etkileşim	Kültürel Etkileşim	Ö3, Ö12
	Açısından	Sosyal Etkileşim	Ö7
	Ekonomiklik Açısından	Zaman	Ö10, Ö14, Ö16
	Hedef-Kazanım Sağlama Açısından	Pekiştirme	Ö6
	Diğer	Avantajsız	Ö4, Ö5

Tablo 5 değerlendirildiğinde eğitmen ve öğrencinin mekânsal birlikteliğinin sağlanması hususunda en fazla görüş ulaşım olmuştur. En fazla ikinci olarak ifade edilen görüş ise platformlardaki eğitim videolarının tekrara bağlı izlenebilirlik özelliğidir. En az ifade edilen görüş ise sosyal etkileşim olmuştur.

Ulaşım kodunun oluşmasını sağlayan, katılımcı görüşlerini içeren ifadeler şöyledir:

“Uzaktan eğitimin görülen en büyük avantajı, yüz yüze eğitimin yapılmasının mümkün olmadığı yerlerde eğitimin durmasını engellemiş olmasıdır”(Ö1)

“Ya da en önemlisi şu bence: Eğitimciye ulaşma konusunda problem yaşayan dezavantajlı bölgelerde ya da dezavantaj olmasa bile ulaşmak için avantaj olabilir. Mesela Avustralya’da yaşıyorsunuz ama Türkiye’den bir bağlama eğitimcisiyle eğitim almak

istiyorsunuz. Bu tür durumlarda hocaya ulaşma konusunda başka bir imkan yoksa faydalı olabilir”(Ö2)

“İkincisi de mekânsal birlikteliğin olamayacağı uzak mesafelerde konuya meraklı ve istekli insanları dijital bir mecrada sanal olarak bir araya getirmek yine bir avantaj sağlayacaktır”(Ö3)

“Yine tabii sadece üniversite açısından düşünmezsek, özel derslerimizde de bir kursa ya da bir hocaya erişimi olmayan bir yerde ikamet eden birisi için online eğitim muhakkak kaçınılmaz bir avantaj.”(Ö7)

“Özellikle Milli Eğitim Bakanlığında öğretmen olarak görev yapan ve yüksek lisansını başka bir şehirde yapan öğrenciler açısından değerlendirildiğinde; öğrenim gördüğü yere gidip gelmesi bir engel teşkil edecektir. Bu açıdan değerlendirildiğinde uzaktan eğitim bir avantaj olabilir.”(Ö10)

“Yani en ulaşılmaz anlarda bile zamandan kazanırsınız herhangi işin ekonomik tarafında bir yerlere gidip gelmek kötü olacaktır yada yorulacaksınız psikolojik tarafı olacak. Bunların hepsinden arınarak bir anda daha kolay bir şekilde kendi tarafınızdan karşı tarafa ulaşabiliyorsunuz. Bu Çin'de de olabilir, Japonya'da da olabilir. Yakınızdaki bir yer de olabilir. Belki de eğitim bütün dünyada buna evrilecek öyle görünüyor.” (Ö11)

“Yol masrafı yok, bilgisayar başına her zaman oturduğum gibi oturuyorsun, açıyorsun hocaya bağlanıyorsun. Merhaba hocam, ne yaptın, ne ettin? Hadi nerde kaldık? Ders açıldı, çalıştık.. Bu çok güzel bir şey.”(Ö12)

“Bir öğrenci bir hocadan ders almak istiyor, onu takip ediyor, çalış stilini benimsiyor ama aynı şehirde olmadıkları için onunla bir araya gelemiyor. Ondan faydalanamıyor ama böyle durumlarda uzaktan eğitim sayesinde eğer o çalışmak istediği hoca da uzaktan eğitim dersi veriyorsa çok kolaylıkla hocayla iletişime geçebiliyor.”(Ö15)

Tekrar koduna dair katılımcı görüşleri şöyledir:

“Her şeyden önce öğrenciyle yapacağınız dersin kaydetme imkanı, daha sonra öğrencinin dersi izleyerek adeta bir mikro öğretim alanı şeklinde o olan bitenden, dersin içerisinde kendisine yapılan uyarılardan, kendisini ekran üzerinde gözlemleyerek ayna faktörü gibi kullanmasından, dersin içerisinde öğrendiklerinden hatayı tekrar etmemek adına

doğrusunu tekrar edebilmek için dinleyip daha kısa zamanda daha hızlı yol alabilmesi açısından faydalı görünebilir.”(Ö3)

“Sistem tarafından dersin kaydedilmesi sonucu öğrencinin istediği zaman dersi izleyebilmesi, tekrar etmesi açısından avantajlı olabilir.”(Ö7)

“Öğrenci farklı şehirlerden derse katılabiliyor ve kaydedilen dersi defalarca izleyebilme imkânına sahip olması avantajlar içinde yer alıyor.”(Ö8)

“Bir de o dersler kayıt altına alındığı için öğrencinin sonradan da tekrarını izleme gibi bir imkanı var.”(Ö9)

“Şu çok iyi bir şey bence ya. Video diye bir şey var. Mesela öğrenciyle ders yapıyorsun. Sonra o dersi kaydediliyor. Sonrasında ise öğrenci dersi tekrardan izleyebiliyor. Bu müthiş bir şey yani ve onu bir ömür boyu saklayabilir. Şimdi sen canlı derste bunu yapamazsın.”(Ö12)

“Anlaşılmayan yerlerin tekrar dinlenmesi, videoların yavaşlatılıp hızlandırılarak daha anlaşılır olması hususunda oldukça faydalı buluyorum.”(Ö14)

“Küçük videolarla destekliyorum. Bu sayede öğrencinin o ders videosuna 24 saat erişim imkanı var. Çünkü öğrenci gece saat 4’te de kalkıp, o derste ne anlattığımı izleyebilir. İsteddiği gibi videoyu durdurup izleyebilir, başa alabilir. Öğrenci bu videoları izleyerek, dinleyerek ve üzerine çalışıp geldiğinde bunun çok ciddi katkı sağladığını gördüm.”(Ö16)

Bir eğitimciyi tanıma fırsatı ve farklı kültürlerle etkileşim kurma şansının elde edilebilirliği katılımcılar tarafından görüşlerinde ifade edilmiştir. Kültürel etkileşim adlı kodun oluşmasını sağlayan, katılımcı görüşlerini içeren doğrudan alıntılar şöyledir:

“Kültürler arası etkileşim için bu kullanılabilir. Yani başka bir müzik kültürünün bireyi başka bir coğrafyaya veya ülkedeki bir birey bizim çaldığımız ya da geleneksel müziğimize ilgi gösteriyorsa, onun buraya davetiyle ilgili koşulları istemek ütöpik olacaktır. Ama sanal mecranın sağladığı imkanlarla hem bizim müziğimize, kültürümüze, çalgılarımıza daha yakından bakma fırsatı sunmak ya da bizim başka çalgı ve müziklere aynı yoldan ulaşmamız sanki olumlu değerlendirilmesi gereken ve bu konuyla ilgili araştırmaların daha iyi yoğunlaşması gereken bir tablo sunuyor bize.”(Ö3)

“Şimdi bu da doğal olarak uzaktan da olsa farklı coğrafyalardan farklı milletlerden farklı etnik kültürlerden insanların bağlama ile tanışmasını ve daha doğrusu halk müziği enstrümanlarıyla tanışmasını sağlıyor.”(Ö12)

Sosyal etkileşim kodunun oluşmasını sağlayan görüş şöyledir:

“Pandemi dönemine dair sanatçılar, bağlama eğitmenleri sosyal medyada canlı yayın açıyordu. Konuk alıyordu. Hatırlıyorsunuz belki. O dönem öyle bir furya olmuştu. O etkinliklere katılıp hem sohbet ediyordunuz, hem de ulaşılması zor olan bir çok insana mesaj yoluyla iletişime geçme, etkileşim kurma, soru sorma şansınız oluyordu. Bu da bir avantaj sayılabilir.”(Ö7)

Zaman kodunun oluşmasını sağlayan katılımcı görüşleri sunulmuştur:

“Avantaj açısından bakarsak belki vakit olarak yolda geçen süre anlamında bize bir katkı sağladı.”(Ö10)

“Zaman tasarrufu sağlaması ve ekonomik olabilmesi açısından avantajlı olarak değerlendirilebilir.”(Ö14)

“Aynı anda toplu bir şekilde icra yapabileceği bir internet altyapısı varsa ne âlâ, bu bizler için çok büyük bir avantajdır. Neden? Hızlı erişim anlamına gelir. Hızlı olayı çözmek yani olduğun yerden hemen olduğun anda bunu yapabilmek adına çok büyük bir avantajdır.”(Ö16)

Pekiştirme kodunun oluşmasını sağlayan katılımcı görüşü şu yöndedir:

“Ama çocuk video çekip gönderme durumunda kaldığında düzeltebilme şansı var. Burası olmadı, dur bir daha çek gönder diyebiliyoruz. Bu durumlarda öğrenciler, eksik kaldıkları yerlerin pekiştirme olanağı bulduklarını söylemişlerdi. Daha temiz olsun, daha iyi icra için uğraşıyorlardı.”(Ö6)

İki katılımcı derslerdeki teknik sorunların varlığı ve çeşitli sebeplerden dolayı uzaktan eğitimi avantajsız olarak değerlendirmişlerdir. Avantajsız kodunun oluşmasındaki katılımcı görüşlerini içeren doğrudan alıntılar şöyledir:

“Valla ben bir avantajı olduğunu düşünmüyorum açıkçası. Hem benim hem öğrencilerim için en verimsiz dönemimdi. Çünkü o dönem öğrencilerde 4 yıllık bir eğitim

sürecini düşünürsek, o kaybı 3 senede nasıl sığdıracağım diye düşündüm. Bu sefer onların kaybı oldu açıkçası. 4 yıllık bir müfredat var ve onun bitmesi gerekiyor bir şekilde ama bazılarıyla tamamlayamadık. Bağlamaya sıfırdan başlayanlar özellikle onlar çok zorlandılar”(Ö4)

“Direkt söylemek gerekirse hiç avantajını görmedim. Çünkü dediğim gibi uygulamalı bir bilim. Yüz yüze takip edilmesi gerekiyor ve buna inanan bir eğitimci oldum bu süreçte.”(Ö5)

4.5. Beşinci Probleme İlişkin Bulgular

Araştırmanın beşinci alt problemi olarak belirlenmiş olan “Uzaktan eğitim aracılığıyla verilen bağlama derslerinin dezavantajları nelerdir?” sorusuna karşılık görüşme yapılan katılımcılara “Uzaktan eğitim aracılığıyla verdiğiniz bağlama dersinin dezavantajları hakkında ne düşünüyorsunuz?” sorusu yöneltilmiş ve görüşmelerden elde edilen bulgular tema, alt tema ve kodlar halinde Tablo 6’da sunulmuştur.

Tablo 6. Uzaktan Bağlama Eğitiminin Dezavantajları

Tema	Alt Temalar	Kodlar	Katılımcılar
Dezavantajlar	Öğrenci Deneyimi Ve Gelişimi Açısından	Müdahale	Ö1, Ö2, Ö4, Ö5, Ö6, Ö7, Ö11, Ö12, Ö13, Ö14, Ö16
		Etkileşim	Ö4, Ö7, Ö8, Ö10, Ö11, Ö14, Ö15
		Toplu Çalma	Ö4, Ö6, Ö9
		Öğrenme	Ö3, Ö7, Ö14
		Fırsat Eşitsizliği	Ö4, Ö5
		Ton	Ö2, Ö7
	Teknik Engeller Açısından	Teknik	Ö3, Ö8, Ö14, Ö15, Ö16

Tablo 6 değerlendirildiğinde katılımcıların en fazla ifade ettiği görüş, öğrencinin çalgıyı çalma esnasında yaptığı hatalara fiziksel olarak müdahale edememe konusundaki “müdahale” kodu olmuştur. En sık ifade edilen ikinci görüş ise yeterli etkileşimin sağlanmaması yönünde oluşan “etkileşim” kodudur. Katılımcılar tarafından en sık ifade edilen üçüncü görüşte, ders sürecinde karşılaşılan teknik sorunlar öne sürülerek dezavantaj olarak değerlendirilmiş ve “dezavantaj” kodunun oluşmasını sağlamıştır. Bir diğer görüş ise uzaktan eğitimin toplu çalmaya imkan vermemesi ve duyuşsal ve bilişsel olarak tam anlamıyla aktif öğrenmenin gerçekleşmediği yönünde olmuştur. Katılımcılar tarafından en az ifade edilen görüşler ise öğrenciler arasında fırsat eşitsizliğinin oluşması ve ders sürecinde bağlamadan gelen tonun anlaşılabilmesidir.

Müdahale kodunun oluşmasını sağlayan katılımcı görüşleri şöyledir:

“Uzaktan eğitim yöntem ve olanakları, öğrenciyle etkileşim kuramama, müdahale edememe gibi yüz yüze eğitimin atmosferini ve imkânlarını günümüzdeki şekliyle bütünüyle karşılaması mümkün görünmemektedir.”(Ö1)

“Öğrenciyi yakından incelemeniz, yaklaşmanız, uzaklaşmanız, her açıdan öğrenciyi icra yaparken izlemeniz lazım. Öğretmen olarak çaldığı şeyi neden öyle çaldığını anlamaya çalışacaksınız. Dolayısıyla bunları gözlemleyebilmek için öğrencinin yanında olmanız gerekiyor.”(Ö2)

“Şimdi bizim enstrüman eğitiminde bir şekilde öğrenciye dokunmak gerekiyor. Ben yeri geliyor burada yüz yüze derslerde çocuğun parmağını çekip kendim uzatıyorum. Ona erişmekte bile ya da ne bileyim bileği tam istediğim gibi değilse bileğini tutup tam istediğim gibi ona müdahale ediyordum. Hani böyle ayna karşısında olsun bir şekilde göstermeye çalışıyorum sürekli. Tabii uzaktan eğitim derslerinde birebir etkileşim olmuyor.”(Ö4)

“Bizinkisi nihayetinde uygulamalı bir ders dolayısıyla burada yüz yüze olmak, başında da izah ettiğim o dokunma müdahale etme gibi hususlar var. Bizi öğrencinin dijital platformda görmesi ayrı bir ders ortamında görmesi ayrı. Örnek veriyorum; hani bileğinin duruşuna müdahale edeceğiz, parmağının belki baskı şekline müdahale edeceğiz... Bunu maalesef uzaktan eğitim sürecinde yapamadık.”(Ö5)

“Bir de birebirken : Bak evladım şu parmağın şu şekilde olacak, böyle temas ederek diye müdahale etme durumu var. Ama uzaktan eğitimde bu konuları anlatamamakta kötü oluyor.”(Ö6)

“Öğretmenin, öğrencinin eline temas ederek göstererek dokunarak öğretmesi lazım. Çalgı çalarken aldığımız nefes bile orada bir öğretici bir unsurdur. Yani nerede duraksadık, nerede nefesimizi kontrol ettik? Öğrencinin bunları gözlemlemesi lazım.”(Ö7)

“Bir şeyleri yakın kılmak, dokunabilmek çok önemli bir şey. Örneğin öğrenci geldi daha önce öğrenmiş diyelim ki parmak kullanımı, duruşu, mızrap tekniği yanlış. Şimdi bu durumu ayna karşısında ona dokunarak müdahale edebilirsiniz. Yani parmağını tutup perdeye yapıştırabiliyorsunuz. Ama uzaktan eğitimde böyle şans yok. Eksik kalıyor.”(Ö11)

“Mesela bir tril yapacağız bir mordan, bir kaydırma yapacağız. Bunun anlamasında da zorluk çekildiğini söyleyebilirim. Çünkü hani yan yana geldiğinde alıp ona dokunabiliyorsunuz, müdahale edebiliyorsunuz. Bak oğlum, öyle değil şöyle diyebiliyorsun ama burada öyle bir şey diyemiyorsun.”(Ö12)

“Öğrencinin hatasına anında müdahale edememe bir dezavantaj olarak görüyorum”(Ö13)

“Usta çırak ilişkisi ile verilen derslerde yüz yüze yapılan derslerdeki gibi anında müdahale şansı olmaması dezavantaj olarak değerlendirilebilir”(Ö14)

“Bir diğer dezavantaj; yüz yüze eğitimde sınıf içerisinde öğrenciye müdahale edebileceğim bir şeyleri yaptıramamak. Yüz yüze olsak hani gerekirse elinden tutup çalıştırırsınız. Orada: Bak öyle değil, şöyle yapacaksın. Bak aaa, evet böyleymiş diyebilir.”(Ö16)

Etkileşim kodunun oluşmasını sağlayan, katılımcı görüşlerinin doğrudan alıntı içeren ifadeleri verilmiştir:

“Öğrenci benimle yaptığı 3 saatin dışında kendi arkadaşlarıyla burada ders aralarında çalışıyor ve tekrar toplu icra dersine geliyor. Ders sonundaki aktivitelere katılıyor, çalışıyor. Benimle arkadaşlarıyla diğer hocalarıyla sürekli böyle bir şey etkileşimi var. Bir de canlı etkileşim daha önemli her zaman. Uzaktan eğitimde böyle bir şans yok”(Ö4)

“Kalıcı olmayan bir şeyi de öğrenmeden söz edemeyiz. Dolayısıyla ben çalgı eğitiminin muhakkak yüz yüze, aynı ortamda öğrenci ve hocanın karşılıklı etkileşimiyle yapılması gereken bir ders olduğuna inanıyorum”(Ö7)

“Yüz yüze etkileşim eksikliği ve buna bağlı olarak yaşanan içe kapanma bir dezavantaj olarak görüyorum.”(Ö8)

“Aynı şekilde ders anında öğrenci ekranını kapattığı zaman öğrenci ile iletişimimiz kopuyordu veya öğrenci dilediği zaman kendisi dersten çıkabiliyordu”(Ö10)

“Şöyle ki örneğin; sadece öğrenci derste yetişmiyor, şimdi bir kampüs iklimi var. Öğrenci belki hocasından öğrenemediği ya da çekinip sormadığı bir şeyi arkadaşından

kantinde çay içerken öğreniyor. Orada sosyalleşiyor ama uzaktan eğitimde böyle durumlar söz konusu değil.”(Ö11)

“Samimiyeti ve etkileşimi sağlama konusu da ayrı bir dezavantaj diyebiliriz.”(Ö14)

“Bunun dışında da hani gösterdiklerimizi yanınızdayken algılaması ya da bizim onun yaptıklarını algılamamız çok iyi olmuyor.”(Ö15)

Toplu çalma koduyla ilgili katılımcı görüşleri şöyledir:

“Ama onun dışında tabii toplu çalma ve birden fazla öğrenciyle çalışmaya hep böyle önem verdiğim için sıkıntılar oluyordu”(Ö4)

“Yani dezavantaj açısından en büyük olanı birlikte müzik yapamamak diyebilirim. Çünkü kesinlikle aynı anda sesleri birbiriyle denk düşürüp çalıp ve bir pasajı hep birlikte 4 kez tekrar edelim falan diye yapacağımız o çalışma olanağı burada olmadı.”(Ö6)

“Genel olarak verimli bir teknik ya da yöntem olduğunu düşünmüyorum uzak eğitimin çalgı eğitimi noktasında. Öğrenciyle birlikte icra noktasında ciddi bir eksiklik olmuş oluyor”(Ö9)

Öğrenme koduyla ilgili katılımcıların ifadeleri şöyledir:

“Zihnen hatta burada yüz yüze ders yaptığımızda bile öğrenci güzel benim video kaydımı almak istediklerinde buna kolay kolay taraf olmuyorum. Çünkü canlı olarak yaşayıp öğrenmenin bıraktığı izleme ile, video kaydından yapılan izleme ve çözümleme arasında iz bırakılan kazanım ve davranışlar açısından çok büyük farklılıklar oluyor.”(Ö3)

“Şimdi ne kadar duyu organını işin içine katabiliyorsak, öğrenme o kadar kalıcı oluyor. Dolayısıyla teknik faktörlerin dışında bu dersin kalıcılığıyla ilgili de bir olumsuz bir durumdan söz edebiliriz.”(Ö7)

“Görsel ve duyuşsal bütünlüğün tam olarak sağlanamaması dezavantaj sağlamaktadır.”(Ö14)

Fırsat eşitsizliği koduyla ilgili katılımcıların ifadeleri şöyledir:

“Bir de öğrenciler arasında ki imkanlar çok değişkendi. Yaşadığımız sorunlardan biri de buydu mesela benim öğrencilerimden bir tanesinin interneti çoğu zaman yoktu . Kimisi

doğudaydı mesela bazıları özellikle Diyarbakır'da falan olanlar vardı. Bazıları köyde yaşıyor ve çocukların interneti yok.”(Ö4)

“Ama dediğim gibi illa bir avantaj vermek gerekirse en azından daha fazla pratik yapma şansı elde etmiştir. Tabii uzaktan eğitimin uzağında kalmayan çocuklar için geçerli bu da.”(Ö5)

Ton koduyla ilgili katılımcıların ifadeleri şöyledir:

“Öğrencinin gelen tonundan, tonunun nasıl olduğuna karar veremiyorsunuz ki yani anlayamıyorsunuz. Herhâlde iyi çalışıyordur diye düşünüyorsunuz. Mesela birkaç dersi böyle canlı yürüttükten sonra öğrencilerimi canlı dinlediğimde öğrencilerin tonlarının bozulduğunu gördüm.”(Ö2)

“Mesela çalgıda çaldığı tuşeyi tam net bir şekilde duymuyorsunuz.”(Ö7)

Teknik kodunun oluşmasını sağlayan katılımcı görüşleri şöyledir:

“Dijital dünyanın bize sunduğu imkanlarla özgürlüğümüz sınırlı. İşte internetin kalitesi, yazılımın bize sunduğu imkanlar, kullandığımız internete bağlanma aygıtları ve araçları, eş zamanlı çalmayla ilgili internetin doğal olarak izin vermediği senkronizasyon problemleri, metronomun birlikte görüp hissetme...”(Ö3)

“Teknik anlamda, sistemin sürekli ders esnasında atması, derse girememe, paylaşılan ekranın görülmemesi, ses ve görüntü aksamalarının sorun oluşturması dezavantaj oluşturuyor.”(Ö8)

“Derslerde teknik odaklı, görüntülerde donma meydana gelmesi ve derslerin aksayarak zaman yönetiminin sağlanamaması dezavantaj olarak görülebilir.”(Ö14)

“Dezavantajlar hakkında az önce söylediğim internete bağlı teknik problemler olabilir ya da anlatmak istediğimizi karşıya anlatmakta biraz sıkıntılar yaşayabiliyoruz.”(Ö15)

“Bunun dışında en büyük sıkıntılarımızdan, dezavantajlarımızdan birisi teknik anlamda internet ile alakalı problemler. İnternet hızı ve donması gibi hususlar çok büyük dezavantaj olarak değerlendirilebilir.”(Ö16)

4.6. Altıncı Probleme İlişkin Bulgular

Araştırmanın altıncı alt problemi olarak belirlenmiş olan “Uzaktan eğitim aracılığıyla verilen bağlama derslerinde karşılaşılan teknik ve teknik dışı sorunlara dair çözüm önerileri nelerdir?” sorusuna karşılık görüşme yapılan katılımcılara “Uzaktan eğitim aracılığıyla verdiğiniz bağlama derslerinde karşılaşılan teknik ve teknik etmenlerin dışındaki sorunlara dair çözüm önerileriniz nelerdir?” sorusu yönetilmiş ve görüşmelerden elde edilen bulgular tema, alt tema ve kodlar halinde Tablo 7’de sunulmuştur.

Tablo 7. Teknik Ve Teknik Dışı Sorunlara İlişkin Çözüm Önerileri

Tema	Alt Temalar	Kodlar	Katılımcılar
Teknik ve Teknik Dışı Karşılaşılan Sorunlara Dair Çözüm Önerileri	Teknik Çözüm Önerileri	Altyapı İyileştirme	Ö4, Ö5, Ö7, Ö9, Ö10, Ö14, Ö16
		Platform Tasarımı	Ö3, Ö5, Ö8, Ö11, Ö15
	Teknik Dışı Çözüm Önerileri	3 Boyutlu Çalışmalar	Ö1, Ö3
		Kablolu İnternet Kullanımı	Ö3, Ö12
	Teknik Dışı Çözüm Önerileri	Stüdyo	Ö2, Ö7
		Fırsat Eşitliği	Ö2, Ö6, Ö7, Ö9, Ö13, Ö16
		Devam Zorunluluğu	Ö5, Ö9
		Hizmet İçi Eğitim	Ö7

Tablo 7 değerlendirildiğinde çözüm önerileri teknik ve teknik dışı çözüm önerileri olmak üzere iki alt temaya ayrılmıştır. Toplamda sekiz kod oluşturulmuştur. Teknik çözüm önerilerine dair katılımcıların en sık ifade ettiği görüş bağlantı kopukluğunu önlemek adına altyapıların iyileştirilmesi olmuştur. İkinci olarak en sık ifade edilen çözüm önerisi ise kullanılan platformların geliştirilip tasarlanması yönündedir. Teknik sorunların çözümüne dair diğer katılımcılar; 3 boyutlu çalışmalarla etkileşimin daha fazla artırılabilceğini, stüdyoların kurulabileceğini, internet hızının daha sağlıklı olması açısından uyarı niteliğinde kablolu internet kullanımının olması gerektiğini ifade etmişlerdir. Teknik dışı sorunların çözümüne dair en fazla ifade edilen görüş ise fırsat eşitliğinin sağlanması olmuştur. 2 katılımcı ise derslerinin daha sağlıklı yürütülebilmesi için devam zorunluluğunun olması gerektiğini ve 1 katılımcı ise deneyim eksikliklerini önlemek adına eğitimcilere hizmet içi eğitimler düzenlemesi gerektiğini ifade etmişlerdir.

Altyapı iyileştirme kodunun oluşmasını sağlayan katılımcıların görüşleri şöyledir:

“Yani tabii bunun için çok sağlam bir altyapı internet altyapısına sahip olmanız gerekiyor. Üniversitelerinki genelde o evdeki diğer fiber vs onlara göre çok daha üst düzeye sahip mesela. Bunlar iyileştirebilir.”(Ö4)

“Bağlantı altyapısında gerekli iyileştirmeler sağlanırsa daha iyi olabilir”(Ö5)

“Bununla ilgili önce ülkemizdeki internet altyapısı ve kullanılan yazılımların iyileştirilmesi gerekebilir.”(Ö7)

“Yani bağlantı noktasında sunucuların, alt yapının iyileştirilmesi olabilir.”(Ö9)

“İnsanların kullandığı teknolojik araçların gelişmişlik düzeyi ve bu araçlarla ilgili bağlantıları sağlayan altyapılar, telekomünikasyon altyapıları geliştikçe; senkron problemi vs. aşılabilir.”(Ö10)

“En temel sorun olan zayıf internet ağının kuvvetlendirilmesi ve her iki tarafın da eşit kalitede internet kullanması bazı temel sorunları çözebilir.”(Ö14)

“Yine teknik anlamda sorunların çözümü için daha iyi teknolojilerle desteklenip internet ağında iyileştirmeler yapılabilirse daha iyi sonuçlar elde edebiliriz.”(Ö16)

Platform tasarımı kodunun oluşmasını sağlayan katılımcıların görüşleri şöyledir:

“Bugün paylaşım platformlarında kimi çalgı eğitim öğretim görüntülerinde ki bağlama da dahil ekranın bölünerek sağ ve sol elin ayrı gösterildiği notanın aşağıda aktığı güzel tasarımları görüyorum. Benzer bir yapı geliştirilebilir.”(Ö3)

“Uzaktan eğitim sürecinde daha sağlıklı bağlantılar daha gelişmiş programlar olabilir diye düşünüyorum . Daha senkronize olabileceğimiz programlar tasarlanıp geliştirebilir.”(Ö5)

“Özellikle uzaktan eğitim sürecinde doğrudan yer alan öğrenci ve öğretici rolündeki katılımcıların görüşleri ve deneyimleri doğrultusunda uzaktan eğitim uygulamaları, platformları tasarlanıp güçlendirilmeli.”(Ö8)

“O eğitimi keyifli kılacak donatıyı sağlamak gerekiyor. Yani platform tasarımlarıyla alakalı bir şey. Bugün yapay zekayı da kullanarak öğrenciyi mümkün olduğu kadar görsel, işitsel ve eylemsel koordinasyon içerisine sokmak mümkün. Örneğin; bir taraftan metronom akarken, bir taraftan notalar görsel olarak akabilir.”(Ö11)

“Platformlarla alakalı ise online derslerin yapıldığı bir platform kurulabilir. Ne kadar faydalı olur onu bilmiyorum ama bunun üzerine sadece odaklanıp bütün problemlerin çözülebileceği yani sadece toplantı için kullanılan ya da görüşme için kullanılan platformlardan ziyade dediğim gibi ders için kullanılan platformlar varsa onu bilmiyorum tekrar dediğim gibi yoksa da bunun üzerine bir çalışma yapılabilir belki.”(Ö15)

3 boyutlu çalışmalar kodunun oluşmasını sağlayan katılımcıların görüşleri şöyledir:

“Günümüzde bilindiği üzere, yaşadığımız ortamın bir benzerinin taklit edildiği sanal gerçeklik kavramı ve uygulamaları var ve giderek yaygınlaşmaktadır. Bu tür uygulamaların eğitimde de kullanılabilmesi kanımca oldukça faydalı olacaktır. 3 boyutlu uygulamalar vasıtasıyla yapılacak olan çalışmalar, şüphesiz yüz yüze eğitime en yakın çalışmalar olacak ve eğitimde verimi arttıracaklardır.”(Ö1)

“Yani uzaktan eğitimle ilgili koşulları kameraların sanal dünyaya aktarıldığı alanlar yerine belki de buna uygun düzenlenmiş gerçekten bir sanal dünyanın içerisinde yapmak mümkün. Yani bir sizin davranışlarınızın eşzamanlı olarak animasyon şeklinde oluşturulduğu, gerçekten öğrenciyle karşı karşıya oturuyor musunuz gibi bir sanal dünyaya, ayrı bir platforma taşınan yer ve koşullar sağlanabilir. İşte bu 3 boyut kullanılan gözlükler gibi bu hususlar üzerinde durulabilir.”(Ö3)

Kablolu internet kullanımı kodu ile ilgili katılımcı görüşlerini içeren doğrudan alıntılar şöyledir:

“İşte internet kullanımıyla ilgili kablolu kullanımının özellikle uyarı niteliğinde sağlanması olabilir.”(Ö3)

“İnternet bağlantılarıyla alakalı eğer internet bağlantısı bulunduğu yerde çok iyi değilse her evin belki internetin hızı iyi olmayabilir ya da bulunduğu yerde internet bağlantısı çok yoğunlaşabilir. Belki ülkede, belki şehirde böyle durumlarda ethernet kablosu kullanarak direk kabloyla bağlanmayı önerebilirim. O zaman internetinizin hızı doğal olarak artıyor. Yani wifi olarak değil de bir harici bir kabloyla modemden bağlanmak çözüm olabilir.”(Ö12)

Stüdyo kodu ile ilgili katılımcı görüşleri şöyledir:

“Özel stüdyolar kurmak lazım belki bunun için. Her açıdan öğrenciyi görebileceğiniz, öğrencinin içinde olduğu özel bir stüdyo olması lazım.”(Ö2)

“Bir de daha önce bahsettiğim gibi muhakkak, özellikle müzik alanında her üniversitede stüdyolarının kurulması lazım. Çünkü stüdyolar; sesi en sağlıklı kaydedebileceğiniz, alabileceğimiz alanlar. Dolayısıyla stüdyo kurulup oraya gerekli teçhizat ve donanımın sağlanması gerekiyor.”(Ö7)

Fırsat eşitliği kodu ile katılımcı görüşleri şöyledir:

“Yani bu eğitimdeki kötü düzenin sosyolojik açıdan bir kere ortadan kaldırılması lazım. Gelir durumunda ciddi adaletsizlikler var. Bu yüzden sahip olunabilen teknolojik imkanlar arasında uçurumlar oluyor. İlk olarak fırsat eşitliği sağlamak adına bunların ortadan kaldırılması lazım.”(Ö2)

“Rood, Apogee gibi firmaların ürettiği cihazlar edinilip o derslerin kalitesi birazcık daha en azından artırılabilir ama bu da bir bütçe, ekonomi meselesi. Öğrencilere ve akademisyenlere home stüdyo tarzında bir imkan sağlanabilirse daha farklı olabilir.”(Ö6)

“Öğretmenle öğrencilerdeki iletişim araçlarının belli bir kurum tarafından sağlanabilmesi, öğrenciye ya da öğretim elemanına verilebilmesi sağlanabilir.”(Ö7)

“Erişim noktasında bütün öğrencilerin ve öğreticilerin aynı teknik standartlara sahip şekilde bu eğitimi verebiliyor ve alabiliyor olmaları gibi kriterlerin yanı sıra herkesin eşit şartlara sahip olması belki bir nebze çözüm yolu olabilir diye düşünüyorum.”(Ö9)

“İlk önce ülkemizde sosyoekonomik şartların iyileştirilmesi lazım. Fırsat eşitliği açısından öğrencilere bilgisayar, tablet gibi ekipmanlar verilebilir.”(Ö13)

“Dezavantajlı bölgelerdeki gerekli materyalleri olmayan öğrenciler tabiki bir sıfır mağlup başlıyor. Devlet eliyle ilgili öğrencilere daha yaygın gerekli ekipmanlar sağlanabilir.”(Ö16)

Devam zorunluluğu kodunun oluşmasını sağlayan katılımcı görüşleri şu yönde olmuştur:

“Birde uzak eğitim derslerine katılımının sağlanması önemli. Devamlılık şartı sağlanıp, katılım artılırsa belki uzaktan eğitim süreci yine yüz yüze gibi olmayacak ama en azından öğrenciyi geride de bırakmayacaktır.”(Ö5)

“Uzaktan eğitimde devam zorunluluğu uygulaması olabilir çoğu birimde bu uygulanmıyor diye diyebiliyorum.”(Ö9)

Hizmet içi eğitim kodunun oluşmasını sağlayan katılımcı görüşü şöyledir:

“Belki bu alanda çalışan müzik öğretmenlerine, öğretim elemanlarına ilgili hizmet içi eğitimler düzenlenebilir. Basit kullanabilecekleri stüdyo ekipmanları yada bu konuyla ilgili bilgisayar ortamında kullanabilecekleri yazılımlar, programlar hakkında bilgilendirme yapılabilir.”(Ö7)

BÖLÜM 5

5. SONUÇ, TARTIŞMA VE ÖNERİLER

5.1. Tartışma

Araştırmada elde edilen bulgular doğrultusunda birinci alt probleme dayalı sorun değerlendirildiğinde, öğretim elemanları uzaktan eğitim aracılığıyla verdiği bağlama derslerinde teknik anlamda ağırlıklı olarak internet hızına bağlı senkron ve bağlantı kopukluğu yaşadıkları görülmüştür. Kullanılan platformlara bağlı olarak ses iletiminin sağlıklı olmaması sık ifade edilen üçüncü görüş olurken, eğitmen ve öğrencinin de teknik anlamda ekipman eksikliğinin olduğu ve sayı olarak az da olsa bazı öğretim elemanlarının deneyimlerinin olmadığı, platformda materyallere erişimde sıkıntılar yaşadığı görülmüştür. Literatür incelendiğinde (Akgül, 2021a), (Okan, 2024) ve (Ertem & Akbulut, 2022)'un öğretim elemanlarına yönelik yaptığı araştırmaların sonucunda bağlantı zayıflığı, kopukluğu yanı sıra senkron sorunlarının varlığı görülmüştür. Bu sorunlar uzaktan eğitimin güçsüz yönlerini yansıtan, derslerin verimli işlenmesini engelleyen hususlar olarak ortaya çıkmıştır. (Sermikli, 2022) araştırmasında, derslerde çoğunlukla senkronizasyon problemleri ve bağlantı kopukluklarıyla karşılaşıldığı tespit edilmiştir. Ayrıca derslerde pes ve tiz seslerin ses iletimi ve duyurulmasında güçlükler yaşandığı görülmüştür. (Çiloğlu & Çevik Kılıç, 2021) araştırmasında, uzaktan eğitim sürecinde yaşanan bağlantı kopuklukları, derslerde seslerin net olarak iletilemediği görülmüştür. (Brändström vd., 2012) “Developing Distance Music Education In Arctic Scandinavia: Electric Guitar Teaching And Master Classes” adlı çalışmasında ise ders sürecinde birlikte çalmanın ve senkronizasyonun sağlanamadığı yönünde bulgulara rastlanmıştır. Yapılan bu çalışmalar, araştırmanın sonuçlarıyla örtüşmektedir.

Araştırmanın ikinci alt probleminde karşılaşılan teknik faktörler dışındaki sorunlar ele alınmıştır. Öğretim elemanları ağırlıklı olarak çalgı derslerinde; öğrencinin oturuş, tutuş, sağ el ve sol elin görülmemesi gibi sebeplerle postürün gözlemlenememesi ve sürecin öğrencide motivasyon kaybına yol açtığını belirtmişlerdir. Ayrıca ders yapılan fiziki ortamın yetersizliği, ders süresinin yetersiz olması, ders esnasında akort problemleri ve dersteki devamsızlıklarda ayrı sorunlar olarak katılımcılar tarafından belirtilmiştir. Literatür incelendiğinde (Talaka, 2021) pandemi döneminde bireysel çalgı derslerinde özellikle enstrümana yeni başlayan öğrencilerin motivasyonun etkilendiğini ve ders ortamının sağladığı konfor ile bazı öğrencilerin enstrümanda duruş, oturuş, tutuş gibi postürle alakalı tekniklerin oturmadığı, yapılan hatalara dönüt alma konusunda sıkıntıların olduğu görülmüştür. (Akgül, 2021a) araştırmasında, öğretim

elemanlarının çoğunluğu çevrimiçi piyano eğitiminde postür gelişimini yeterli ve etkili bulmadıkları tespit edilmiştir. (Çal & Küçüksüleymanoğlu, 2023) araştırma makalesinde, bazı müzik öğretmenleri uzaktan eğitim sürecinde akort problemlerinin yanı sıra enstrümanda duruş, tutuş gibi postürle alakalı kazanımların gerçekleştirilemediğini ifade etmişlerdir. (Döğer, 2022) araştırmasının sonunda uzaktan eğitim sürecinin motivasyon kaybına yol açtığına dikkat çekmiştir. (Gündüz & Yüce, 2022) nin araştırmasında ise öğrenciler içinde buldukları ortamın ders sürecine elverişli olmaması nedeniyle motivasyon kaybına yol açtığı saptanmıştır. Bu bağlamdaki veriler ile araştırmanın sonuçları paralellik göstermektedir.

Üçüncü alt problemde uzaktan eğitimle verilen bağlama derslerinde kullanılan öğretim yöntem ve teknikleri belirlenmeye çalışılmıştır. Öğretim elemanları çoğunlukla derste gösterip yaptırma yöntemini kullandıkları görülmüştür. Çalgı icrasında uygulamaya dönük bu yöntem tercih edilirken teorik konuların işlenmesinde sunuş ve düz anlatım yöntemi tercih edilmiştir. (Okan, 2024) araştırma makalesinde, uzaktan eğitimle sağlanan keman derslerinde en çok kullanılan yöntemin gösterip yaptırma yöntemi olduğu sonucuna ulaşmıştır. Benzer bir sonuç olarak, (Akçay & Sürmeli, 2022) araştırmasında, pandemi sürecinde uzaktan eğitimde güzel sanatlar lisesi müzik öğretmenlerinin ağırlıklı olarak gösterip yaptırma yöntemini kullandıklarını saptamıştır. Bu doğrultuda literatürdeki bulgular, araştırmanın sonuçlarıyla paralellik göstermektedir.

Araştırmanın dördüncü alt probleminde sürecin avantajları hakkında öğretim elemanları çoğunluk olarak zamansal ve mekânsal birlikteliğin gerçekleşemeyeceği durumlarda ulaşım yönünden uzaktan eğitim sürecini avantaj olarak değerlendirmişlerdir. Ayrıca sık ifade edilen bir diğer görüş ise kullanılan platformlarda işlenen dersin kaydetme özelliği ile asenkron olarak tekrar izlenebilme özelliği olmuştur. (Tecimer, 2006) çalışmasında, uzaktan eğitimin ve internet kullanımının zaman ve mekan açısından ekonomik olması gibi öğretmen ve öğrencilere sağladığı avantajlardan bahsetmiştir. (Dinç, 2020) yüksek lisans tezinde yer alan bulgulara göre, müzik öğretmeni adayları uzak eğitimin mekandan bağımsız olması, zaman açısından ekonomiklik sağlaması ve tekrar edilebilme yönüyle uzaktan eğitimi avantaj olarak değerlendirmişlerdir. (Güçlü & Aksoy, 2023) uzaktan eğitimin zaman, mekan yönünden esnek yapıyı içermesi ve derslerin videolar aracılığıyla kaydedilip tekrar izlenebilme durumunu sağlaması gibi özellikleri araştırmasında elde ettiği bulgular arasında yer almıştır. (Sherbon & Kish, 2005) “Distance Learning And The Music Teacher” adlı çalışmasında ise uzaktan eğitim

sürecinin zaman, mekan açısından ekonomiklik sağladığını belirtmiştir. Bu veriler, araştırmanın sonuçlarıyla paralellik göstermektedir.

Araştırmanın beşinci alt problemi değerlendirildiğinde çoğunluk olarak öğretim elemanları, uzaktan eğitimle verilen bağlama derslerinde öğrenciye fiziki olarak müdahale etme şansının olmaması ve etkileşimi sınırlandırması gibi hususları dezavantaj olarak gördüklerini ifade etmişlerdir. Ayrıca öğretim elemanları teknik sorunların varlığını da, uzaktan eğitim sürecini avantajsız hale getiren farklı bir unsur olarak değerlendirmişlerdir. (Küçükılınç, 2022) araştırmasında senkron gibi teknik sıkıntıların yanı sıra öğrencilerin el postürlerine fiziksel müdahalede bulunulmadığını, öğretmen ve öğrencinin eşit fiziki koşullara sahip olunmadığı görülmüştür. (Artaç, 2018) araştırmasında, çalgı eğitiminde eğitimcilerin doğrudan müdahale şansının olmadığı ve sistemin toplu çalığa izin vermediğini belirtmiştir. Aynı paralel sonuçları gösteren (Dulkadir & Tuğcular, 2023)'ın araştırmasında ise uzaktan eğitim sürecinde anında müdahale imkanının olmadığı ve yeterli etkileşimin sağlanamadığı görülmüştür. (Yazıcı & Okan, 2023) yüz yüze çalgı derslerinde eğitimcinin öğrenciyi gözlemlenebildiğini, etkileşim ortamının olduğu fakat online çalgı derslerinde bu unsurların eksikliğine dikkat çekmiştir. (Karakuş & Güleç, 2022) uzaktan eğitim aracılığıyla batı müziği ve teori derslerine yönelik akademisyen görüşlerinin alınmasını hedeflediği araştırma makalesinde, akademisyenler solfej çalışmalarında enstrüman eşliği yapılamadığını ve toplu solfej okunmasına sistemin izin vermediğini görüşlerinde ifade etmişlerdir. Bu veriler araştırmanın sonuçlarıyla örtüşmektedir. Teknik olarak dezavantaj durumları literatürde incelendiğinde (Özer, 2020) uzaktan eğitime dair öğretim elemanlarının görüşlerini aldığı çalışmada, öğretim elemanları internet bağlantısı ve senkronizasyon gibi teknik sorunların varlığına dikkat çekmiştir. Benzer bir şekilde (Çardak & Güler, 2022) yaptığı çalışmada akademisyenlerin teknolojik altyapı ve yeterliliğe ilişkin problemlerle karşılaştığına ulaşmıştır. Akademisyenler internet ağında kopma ve donma gibi bağlantıya dair sorunlar yaşadıklarını belirtmişlerdir. (Varadi vd., 2023) “Investigating Music Teachers' ICT Skills And Technical Possibilities In The Field Of Online Music Education During The COVID-19 Pandemic” adlı araştırmasında ise internet hızına bağlı olarak bağlantı kopukluğu, senkronizasyon gibi teknik sorunların ders sürecini etkilediğine dikkat çekmiştir. Bu veriler bağlamındaki sonuçlar uzaktan eğitimin önündeki teknik engelleri teşkil edip araştırma ile benzerlik taşımaktadır.

Araştırmanın altıncı problemi değerlendirildiğinde, akademisyenler çoğunluk olarak teknik odaklı sorunların çözümü için alt yapının iyileştirilmesi gerektiğini, platform tasarımlarında geliştirilmeler yapılmasını görüşlerinde ifade etmişlerdir. Yüz yüze gerçekliği, etkileşimi sağlamak adına üç boyutlu çalışmaların yapılmasını, dersler için stüdyo ortamının olması gerektiğini ve bağlantılarda kopukluk yaşanmaması adına uyarı niteliğinde kablolu internet kullanımının sağlanması da diğer görüşler arasında yer almıştır. Teknik faktörlerin dışındaki sorunların çözüm önerileri için, çoğunlukla fırsat eşitliğinin sağlanması gerekliliğini vurgulamışlardır. Ayrıca derslerdeki verimliliğin artması adına devam zorunluluğu ve deneyim eksikliklerini gidermek için hizmet içi eğitimlerin olması gerektiğini görüşlerinde ifade etmişlerdir. (Erfidan, 2019) araştırmasında öğretim elemanları, uzaktan eğitimle gerçekleştirilen derslerde sistemin daha dinamik olması için teknik yapının geliştirilmesi gerektiğini görüşlerinde ifade etmişlerdir. Benzer bir şekilde (Sakin, 2021) Covid-19 sürecinde Türkiye'deki flüt öğretmenlerinin derslerde karşılaştığı sorunları ve çözüm yollarını ortaya koymayı hedeflediği araştırmada, öğretmenler teknik altyapının geliştirilip güçlendirilmesi hakkında görüşler bildirmiştir. Sürecin daha iyi ilerlemesi açısından hizmet içi eğitimler alınmasının yanı sıra online çalgı eğitimine yönelik platformların tasarlanması da araştırmanın önerilerinde yer almıştır. (Kılıç & Güven, 2022) araştırmasında, öğretmen adaylarını müzik dersinde verim alınabilmesi için dijital içeriklerin iyileştirip daha kapsamlı hale getirilmesi gerektiğini vurgulamışlardır. (Çal & Küçüksüleymanoğlu, 2023) çalışmasında müzik ve resim öğretmenleri, uygulamaya dönük ve alana özgü dersler için kullanılan platformların iyileştirilmesi konusunda görüşler belirtmişlerdir.

Bu araştırmada ortaya çıkan fırsat eşitliğinin sağlanması gerektiğinin sonucuyla aynı paralelliği gösteren diğer araştırmalar ise (Gürbüz, 2022) ve (Kazak & Karaahmetoğlu, 2023) 'nun araştırmalarında görülmüştür. (Gürbüz, 2022) araştırmasında, öğretim elemanlarının eğitim sürecinde fırsat eşitliğine vurgu yaptıkları görülmüştür. (Kazak & Karaahmetoğlu, 2023) uzaktan eğitim sürecinde karşılaşılan sorunlara dair öğretmen görüşlerini aldığı araştırmada her öğrencinin sosyoekonomik ve teknolojik imkanlar çerçevesinde eşit şartlara sahip olmadığına değinilmiştir. Bu sorunun çözümü için öğrencinin tablet ve bilgisayar gibi materyallerin temin edilmesi ve gerekli teknolojik desteğin sağlanması gerektiği belirtilmiştir.

Araştırma genel hatlarıyla değerlendirildiğinde, literatürdeki bazı çalışmalarla paralel sonuçlara ulaşılmıştır(Akgül, 2021b; Çakır & Akıncan, 2021; Özer, 2020; Özer & Üstün, 2020). Bağlama alanında uzaktan eğitimle ilgili literatürde ulaşılabilen tek çalışma olan (Dizdar, 2022)'ın doktora tezinde, uzaktan eğitimde oluşturulan programda öğrenmenin gerçekleştiği ve kazanım hedeflere ulaşıldığı görülmüştür. Fakat bu çalışmada sayı olarak az da olsa bazı akademisyenler uzaktan eğitimde öğrenmenin tam anlamıyla gerçekleşmediğini, hedeflenen kazanımlardaki ulaşılan farklılıkları ifade etmişlerdir. Hedef kazanımlara ulaşılmasında ve öğrenmenin gerçekleşmesinde ana etkenin öğrencinin hazır bulunuşluk ve çalgıyla olan tecrübe ve hakimiyetinin belirleyici etken olduğu düşünülmektedir. Bu veriler bağlamında (G. Gül, 2021) araştırmasında uzaktan eğitimde hedef ve kazanımlara istenilen seviyede ulaşamadığını belirtirken (Sarıkaya, 2021) ise yaptığı çalışmada öğrenmenin kalıcılığında ve aktif öğrenmedeki yetersizliklere değinmiştir. (Ağır, 2007, s. 7) ise uygulamaya dayalı derslerde sağlıklı öğrenmenin gerçekleştirilemediğini uzaktan eğitimin sınırlılıkları arasında belirtmiştir.

5.2. Sonuç

Bu araştırmada uzaktan eğitimle sağlanan bağlama derslerinde uzaktan eğitimde, eğitime erişebilirlik açısından ulaşımda ve zamanda ekonomiklik sağlayıp kullanılan platformların tekrar izlenebilmeye imkan tanınması gibi hususlar avantaj olarak görülse de teknik ve teknik dışı sorunların varlığı akademisyenler tarafından uzaktan eğitimin önündeki bir engel olarak görülmüştür. Teknik anlamda ağırlıklı olarak senkron, bağlantı problemi, kullanılan platformlardan kaynaklı ses iletiminin zayıf kalması ve ders sürecinde ekipman eksikliğinin olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Eş zamanlı gerçekleştirilen derslerde öğrenciye anlık müdahale şansının olmaması, karşılıklı etkileşimin kısıtlılığı, teknik sorunların varlığı uzaktan eğitimin bir alternatif olarak dşnlmemesine sebebiyet verdiği görülmüştür. Uzaktan eğitimle sağlanan derslerde postürün gözlemlenememesi, motivasyon kaybı, eğitmen ve öğrencinin ders sürecinde bulunduğu fiziki vre koşullarının uygun olmaması da uzaktan eğitimin sağlıklı bir şekilde yrtlememesine dair bir problem olarak ulaşılan diğer sonuçlar arasında yer almıştır. Akademisyenlerin çoğunluğu görüşmelerde uzaktan eğitimin güçsüz yönlerini vurgulamışlardır.

Uzaktan eğitimle sağlanan derslerde akademisyenler ağırlıklı olarak gösterip yaptırma tekniği kullanırken video destekli, yöntem takibi, sunuş ve anlatım tekniği de kullanıldığı görülmüştür. Araştırmada uzaktan eğitimin sağlıklı bir şekilde yürütülmesi için başta internet kullanımına bağlı alt yapı geliştirmelerinin yapılması, kullanılan platformların tasarlanıp geliştirilmesi gerektiği sonucuna ulaşılmıştır. Teknik sorunlara dair üzümlerin dışında özellikle öğrenciler açısından fırsat eşitliğinin sağlanması gerektiği ulaşılan bir diğer sonuçtur.

5.3. neriler

Araştırmada katılımcıların sunduğu zm nerileri işığında şu öneriler geliştirebilir:

- İnternet bağlantı sorunlarının giderilmesi için ilgili alt yapı glendirebilme çalışmaları hızlanmalıdır.
- Senkron ve ses iletimi gibi teknik sıkıntıların giderilebilmesi için var olan uygulamaların gerekli iyileştirmelerle geliştirilip müzik eğitimi odaklı tasarılar yapılabilir.
- Müzik eğitimine uygun donanımı sağlayacak stüdyolar geliştirilebilir.
- Eğitmcilerin deneyim eksikliğini gidermek için hem bireysel hem de kurumsal düzeyde hizmet içi eğitimler verilebilir.

- Fırsat eşitliği sağlamak adına gerekli mercilerin maddi ve teknolojik açıdan kötü imkana sahip öğrencilere gerekli yardımlar sağlanmalıdır.

Araştırma sonucunda elde edilen bulgu ve sonuçlara bağlı olarak yeni yapılacak çalışmalar için aşağdaki öneriler sunulabilir:

- ✓ Geleneksel algılar alanında uzaktan eğitime dair çalışmalar yapılabilir.
- ✓ Uzaktan eğitimle sağlanan çalgı derslerinde kullanılan platformlar içerisinde, hangi uygulama ve platformların daha sağlıklı olduğuna dair görüşlerin alındığı çalışmalar yapılabilir.

KAYNAKLAR

- Adam, T. B., & Metljak, M. (2022). Experiences in distance education and practical use of ICT during the COVID-19 epidemic of Slovenian primary school music teachers with different professional experiences. *Social Sciences & Humanities Open*, 5(1), 100246. <https://doi.org/10.1016/j.ssaho.2021.100246>
- Afacan, Ş. (2022). Covid-19 Pandemi Sürecinde Uzaktan Eğitim İle Gerçekleştirilen Keman Eğitimi Derslerine İlişkin Öğrenci Görüşleri. *Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi SBE Dergisi*, 12(1), Article 1. <https://doi.org/10.30783/nevsosbilen.1065774>
- Ağır, F. (2007). *Özel Okullarda Ve Devlet Okullarında Çalışan İlköğretim Öğretmenlerinin Uzaktan Eğitime Karşı Tutumlarının Belirlenmesi* [masterThesis, Balıkesir Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü]. <https://dspace.balikesir.edu.tr/xmlui/handle/20.500.12462/1591>
- Akçay, Ş. Ö., & Sürmeli, Ö. (2022). Güzel Sanatlar Lisesi Müzik Öğretmenlerinin Covid-19 Pandemisi Sürecindeki Uzaktan Eğitim Hakkında Görüşleri. *Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 9(2), Article 2. <https://doi.org/10.21666/muefd.1009210>
- Akgül, A. (2021a). *Covid 19 Salgını Sürecinde Yapılan Çevrim İçi Piyano Derslerinin Öğretim Elemanları Tarafından Değerlendirilmesi*.
- Akgül, A. (2021b). Sanat Eğitimi Veren Yüksek Öğretim Kurumlarında Çalışan Akademisyenlerin Uzaktan Eğitim ile İlgili Görüşlerinin Belirlenmesi. *Mersin Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 17(3), Article 3. <https://doi.org/10.17860/mersinefd.937401>
- Akıncı, M. Ş., & Bolat, M. (2022). Müzik Eğitimi Alan Lisans Öğrencilerinin Uzaktan Eğitim Süreçlerine İlişkin Görüşleri. *Ahi Evran Üniversitesi Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi*, 23(1), Article 1. <https://doi.org/10.29299/kefad.890747>

- Aksoy, Y., & Nayir, A. E. (2020). Suzuki Yöntemi İle Keman Eğitiminde Çevrimiçi Ve Çevrimdışı Uzaktan Eğitim Araçlarının Kullanımına İlişkin Aile Ve Uzman Görüşleri. *The Journal of Academic Social Science*, 104, 442-465.
- Aldemir, B., & Öztürk, F. G. (2021). Uzaktan Eğitimde Keman Eğitiminin Uygulanabilirliğine Yönelik Öğretim Elemanı Ve Öğrenci Görüşleri (Gazi Üniversitesi Örneği). *The Journal of Academic Social Science*, null(113), Article 113. <https://doi.org/10.29228/ASOS.48444>
- Artaç, A. (2018). *Konservatuvar Düzeyinde Enstrüman Eğitiminde Uzaktan Eğitim Metodu*.
- Ayşan, K. (1999). *Türkiye`de Müzik Öğretmeni Yetiştiren Kurumlarda Bağlama Eğitimi Ve Sorunları* [masterThesis, Sosyal Bilimler Enstitüsü]. <https://acikbilim.yok.gov.tr/handle/20.500.12812/491745>
- Berg, L. B., & Lune, H. (2019). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri*. Eğitim Yayınevi. <https://557d05d8c8342fdb772471fef8be36bee9c54690.vetisonline.com/ehost/ebookviewer/ebook?sid=fa5f005e-75bd-4054-b173-468b22fdaa61%40redis&vid=2&rid=1&format=EB>
- Bozkurt, A. (2017). Türkiye`de Uzaktan Eğitimin Dünyası, Bugünü Ve Yarını. *Açıköğretim Uygulamaları ve Araştırmaları Dergisi*, 3(2), Article 2.
- Börekci, A. (2016). *Bağlamada Yöresel İcra Teknikleri Eğitime Yönelik Etüt Egzersiz Ve Ön Alıştırmalar* [Gazi Üniversitesi]. <https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/tezDetay.jsp?id=vVGwEEUnToSJbHJ5s9vhfA&no=AfARH4rOWhNKdpDSPrf8mg>
- Brändström, S., Wiklund, C., & Lundström, E. (2012). Developing Distance Music Education In Arctic Scandinavia: Electric Guitar Teaching And Master Classes. *Music Education Research*. <https://www.tandfonline.com/doi/abs/10.1080/14613808.2012.703173>

- Bükülmez, İ. D., Göksu, A., & Bükülmez, H. (2024). Türk Müziği Devlet Konservatuvarlarında Uzaktan Eğitim İle Yapılan Çalgı Eğitimi Derslerine İlişkin Öğrenci Görüşler. *The Journal of Academic Social Science*, 149(149), Article 149. <https://doi.org/10.29228/ASOS.74878>
- Canbay, A., & Nacakcı, Z. (2011). Mektupla Keman Öğretim Uygulamasına Yönelik İçerik Analizi Content Analysis Of Application Of Teaching Violin With Letter. *Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*.
- Creswell, J. W. (2016). *Nitel araştırma yöntemleri: Beş yaklaşıma göre nitel araştırma ve araştırma deseni/ John W. Creswell; çeviri editörleri: Mesut Bütün, Selçuk Beşir Demir*. <https://research.ebsco.com/linkprocessor/plink?id=6ca03a39-f59e-3639-a9d4-98d18f0eea53>
- Creswell, J. W. (2021). *Nitel Araştırma Yöntemleri, Beş Yaklaşıma Göre Nitel Araştırma Ve Araştırma Deseni—E-kitap—Turcademy*. <https://a5c9067fb5de95ba1294b544b3b0d04c29bc1f2f.vetisonline.com/tr/kitap/nitel-arastirma-yontemleri-bes-yaklasima-gore-nitel-arastirma-ve-arastirma-deseni-9786054627455>
- Çağla, F. (2021). *Çevrim İçi Piyano Eğitiminin Öğrenci Ve Öğretmen Motivasyonu Açısından İncelenmesi Ve Değerlendirilmesi* [M.Ed.]. <https://www.proquest.com/pqdtglobal/docview/2556410177/abstract/72A1BAC6BB6B4C38PQ/1>
- Çakır, R., & Akıncan, E. (2021). Uzaktan Eğitim Sürecinde Görev Alan Öğretim Elemanlarının Performanslarını Arttırmaya Yönelik Görüş Ve Öneriler. *International Journal of Field Education*, 7(2), Article 2. <https://doi.org/10.32570/ijofe.1012742>
- Çal, M. Y., & Küçüksüleymanoğlu, R. (2023). Güzel Sanatlar Lisesi Müzik Ve Resim Öğretmenlerinin Uzaktan Eğitim Sürecinde Uygulamalı Derslerin Etkililiği Üzerine

- Görüşleri. *Uluslararası İnsan ve Sanat Araştırmaları Dergisi*, 8(E.Ş. Özel Sayısı), Article E.Ş. Özel Sayısı.
- Çardak, U., & Güler, Ç. (2022). Uzaktan Eğitim ve Uzaktan Öğretmen Yetiştirme Bağlamında Akademisyen Uygulama, Görüş ve Önerileri. *Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 19(Özel Sayı), Article Özel Sayı.
<https://doi.org/10.33711/yyuefd.1068111>
- Çiloğlu, S., & Çevik Kılıç, D. B. (2021). Uzaktan Eğitim Sürecinde Bilim Ve Sanat Merkezlerinde (Bilsem) Sanat (Müzik) Alanında Öğrenim Görmekte Olan Öğrencilerin Müzik Dersinde Yaşadıkları Sıkıntılar. İçinde Ş. Koca & M. Ş. Akgül (Ed.), *Eğitim Biliminde Araştırma ve Değerlendirmeler-1 / Eylül 2021* (C. 3, ss. 61-74).
- Çoban, S. (2013). *Uzaktan ve Teknoloji Destekli Eğitimin Gelişimi*.
- Demiray, U., & Adıyaman, Z. (2010). A Review of the Literature on The Open High School in Turkey between the Years on its 10th Anniversary (1992-2002): A Revised and Expanded Version. İçinde *Online Submission*.
- Demirkaya, E. (2015). *"Müzik Eğitimi AnaBilim Dallarında Bireysel Çalgı Bağlama Derslerinde Konya Tavrının Öğretilme Durumu* [Master's Thesis].
<https://www.proquest.com/pqdtglobal/docview/2622259735/abstract/7E390C5996784A1FPQ/1>
- Dinç, Y. (2020). *Öğretmen Adaylarının Uzaktan Eğitim Tercihlerini Etkileyen Faktörlerin Belirlenmesi* [Master's Thesis].
<https://www.proquest.com/pqdtglobal/docview/2572309004/abstract/2F1E4396237E4965PQ/30>
- Dizdar, B. (2022). *Web Tabanlı Uzaktan Eğitim İle Verilen Bağlama Dersinin Konservatuvar Lisans Düzeyi Bağlama Dersi Kazanımlarına Etkisi* [Ph.D.].

<https://www.proquest.com/pqdtglobal/docview/2787195740/abstract/D477571979F343C5PQ/1>

- Döğer, D. (2022). Okul Öncesi Öğretmen Adaylarının Covid 19 Salgını Sürecinde Uzaktan Yürütülen Müzik Eğitimi Dersine İlişkin Tutum Ve Görüşleri. *Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi*, 21(82), Article 82. <https://doi.org/10.17755/esosder.1038901>
- Dulkadir, D., & Tuğcular, E. (2023). Çevrim İçi Flüt Eğitimine İlişkin Öğrenci Görüşleri. *the Journal of Academic Social Sciences*, 141(141), 414-431. <https://doi.org/10.29228/ASOS.69583>
- Eker, T. Ç. (2022). Uzaktan Eğitim Sürecinde Çalgı Eğitimi: Piyano Dersi Sistem İşlerliğine Yönelik Öğrenci Görüşleri. *TRED*, 12(2), 624-636. <https://doi.org/10.24315/tred.916027>
- Enfiyeci, T., & Filiz, S. B. (2019). Uzaktan Eğitim Yüksek Lisans Öğrencilerinin Topluluk Hissinin Çeşitli Değişkenler Açısından İncelenmesi. *TÜBAV Bilim Dergisi*, 12(1), Article 1.
- Erfidan, A. (2019). *Derslerin Uzaktan Eğitim Yoluyla Verilmesiyle İlgili Öğretim Elemanı Ve Öğrenci Görüşleri Balıkesir Üniversitesi Örneği* [masterThesis, Balıkesir Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü]. <https://dspace.balikesir.edu.tr/xmlui/handle/20.500.12462/5606>
- Ertem, A., & Akbulut, E. (2022). Uzaktan Piyano Eğitiminin Uygulanmasına Yönelik Öğretim Elemanı Görüşleri. *Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 9(1), Article 1. <https://doi.org/10.21666/muefd.890660>
- Gelişli, D. Y. (2015). *Uzaktan Eğitimde Öğretmen Yetiştirme Uygulamaları: Tarihçe Ve Gelişim*. 34.
- Gökçe, A. T. (2008). Küreselleşme Sürecinde Uzaktan Eğitim. *Dicle Üniversitesi Ziya Gökalp Eğitim Fakültesi Dergisi*, 11, Article 11.

- Güçlü, O., & Aksoy, Y. (2023). Pandemi Sürecinde Türkiye’de Gerçekleştirilen Uzaktan Müzik Eğitimi Alanındaki Çalışmalara İlişkin Bir İçerik Analizi. *ResearchGate*.
<https://doi.org/10.35826/ijoess.3242>
- Gül, G. (2021). Teachers’ Views on Music Education Practices in Secondary Education in Distance Education During the COVID-19 Pandemic Process. *Journal of Education in Black Sea Region*, 6(2), Article 2. <https://doi.org/10.31578/jeps.v6i2.235>
- Gül, İ., & Arabacı, B. (2018). *Uzaktan Eğitimle Öğrenim Gören Eğitim Yönetimi Yüksek Lisans Öğrencilerinin Programa İlişkin Görüşleri*. - EBSCO.
<https://ddc449fe97e72df15faf96b8d7d4f5facfaa9c92.vetisonline.com/c/ih3yxv/viewer/pdf/vcs6yeq6ev>
- Gündüz, Ş., & Yüce, C. I. (2022). Covid-19 Salgını İzalosyan Günlerinde Konservatuvar Üfleme Çalgılar Ana Sanat Dalında Okuyan Öğrencilerin Online Çalgı Derslerine Karşı Tutumları; İskenderun Teknik Üniversitesi Mustafa Yazıcı Devlet Konservatuvarı Örnekleme. *Uygulamalı Sosyal Bilimler ve Güzel Sanatlar Dergisi*, 4(10), Article 10.
- Gürbüz, E. (2022). *Uzaktan Eğitimde Piyano Öğretim Sürecinin Değerlendirilmesi: Dokuz Eylül Üniversitesi Örneği—ProQuest*.
<https://www.proquest.com/docview/2925385389?pq-origsite=gscholar&fromopenview=true&sourcetype=Dissertations%20&%20Theses>
- Kahraman, M. E. (2020). COVID-19 Salgınının Uygulamalı Derslere Etkisi ve Bu Derslerin Uzaktan Eğitimle Yürütülmesi: Temel Tasarım Dersi Örneği. *Sanat ve Tasarım Dergisi*, 6(1), 44-56. <https://doi.org/10.46641/medeniyetsanat.741737>
- Kandemir, A., & Nartgün, Ş. S. (2022). Öğretmenlerin Uzaktan Eğitim Yorgunluğu. *Karadeniz Sosyal Bilimler Dergisi*, 14(27), Article 27. <https://doi.org/10.38155/ksbd.1074213>

- Kara, D. A., & Kara, M. (2023). Covid-19 Pandemisinin Konservatuvardaki Çalgı Eğitimine Yansımaları. *Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 33(3), Article 3. <https://doi.org/10.18069/firatsbed.1305010>
- Karakuş, O., & Güleç, V. (2022). Uzaktan Eğitim ile Verilen Batı Müziği Teori ve Uygulaması Dersleri Üzerine Öğretim Elemanı ve Öğretmen Görüşleri (Balıkesir İl'i örneği). İçinde G. Durak, N. B. Hamutoğlu, Z. A. Mısırlı, S. Çankaya, H. Uçar, & A. Bozkurt (Ed.), *International Conference On Educational Technology And Online Learning—İcetol 2022—23-26 Haziran 2022* (ss. 302-310). İcetol.
- Kazak, E., & Karaahmetoğlu, H. H. (2023). Uzaktan Eğitim Sürecinde Karşılaşılan Sorunlara İlişkin Öğretmen Görüşleri. *Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi SBE Dergisi*, 13(1), 385-401. <https://doi.org/10.30783/nevsosbilen.1213000>
- Kazu, İ. Y., & Ozdemir, O. (2002, Ekim 26). *Teknik Öğretmen Adaylarının Uzaktan Eğitimle İlgili Görüş Ve Beklentileri (Fırat Üniversitesi Örneği)*.
- Kılıç, D. B. Ç., & Güven, E. (2022). Uzaktan Eğitim Sürecinde Müzik Öğretmeni Adaylarının Öğretmenlik Uygulaması Dersine İlişkin Değerlendirmeleri. *Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 42(3), Article 3. <https://doi.org/10.17152/gefad.1092682>
- Kınık, M. (2010). *Güzel Sanatlar Fakülteleri Müzik Bölümlerinde Bağlama Dersi Başlangıç Düzeyine Yönelik Öğretim Programı Önerisi* [doctoralThesis, Eğitim Bilimleri Enstitüsü]. <https://acikbilim.yok.gov.tr/handle/20.500.12812/439204>
- Kırık, A. (2014). Uzaktan Eğitimin Tarihsel Gelişimi Ve Türkiye'deki Durumu. *Marmara İletişim Dergisi*, 21, Article 21.
- Küçükılınç, O. (2022). *Güzel Sanatlar Liselerindeki Keman Öğrenci ve Öğretmenlerinin Uzaktan Eğitim Sürecinden Etkilenme Durumları* [M.Ed.]. <https://www.proquest.com/pqdtglobal/docview/3122663146/abstract/D0DB409AD9D34068PQ/1>

- Küçükılınç, O., & Önder, V. B. (2022). Güzel Sanatlar Liselerindeki Keman Öğretmenlerinin Uzaktan Eğitim Sürecinden Etkilenme Durumları. *Online Journal of Music Sciences*, 7(2), Article 2. <https://doi.org/10.31811/ojomus.1129142>
- Mshvidobadze, T., & Gogoladze, T. (2012). About Web-Based Distance Learning. *International Journal of Distributed and Parallel Systems*, 3(3), 133-143. <https://doi.org/10.5121/ijdps.2012.3313>
- Odabaş, H. (2004). *İnternet Tabanlı Uzaktan Öğrenim Modelinin Bilgi Hizmetlerine Yönelik Yüksek Öğretim Programlarında Kullanımı*.
- Okan, S. (2024). Öğretim Elemanlarının Uzaktan Eğitim Sürecinde Keman Derslerinde Yaşadıkları Sorunlara İlişkin Görüşleri Ve Çözüm Önerileri. *EKEV Akademi Dergisi*, 97, Article 97.
- Okan, S., & Arapgirlioğlu, H. (2020). Uzaktan Öğretim Modelinin Orta Seviye Keman Öğrenimine Etkisi. *Milli Eğitim Dergisi*, 49(226), Article 226.
- Özarıslan, Y., & Ozan, O. (2014). *Yükseköğretimde Uzaktan Eğitim Programı Açma Sorunsalı*. https://www.academia.edu/9587086/Y%C3%BCksek%C3%B6%C4%9Fretimde_Uzaktan_E%C4%9Fitim_Program%C4%B1_A%C3%A7ma_Sorunsal%C4%B1
- Özıbay, Ö. (2015). *Dünyada Ve Türkiye’de Uzaktan Eğitimin Güncel Durumu*. <https://dergipark.org.tr/tr/pub/inesj/issue/40015/475774>
- Özdek, A. (2005). *Bağlamının İlköğretim II. Kademe Sınıflarındaki Müzik Eğitiminde Kullanımına Yönelik Bir Çalışma*. <https://hdl.handle.net/20.500.12395/605>
- Özdek, A. (2024). *Kişisel Görüşme* [Necmettin Erbakan Üniversitesi].
- Özdek, A. (2025). Aşık Şemsi Yastıman. İçinde N. Doğrusöz Dişiaçık & M. S. Tokaç (Ed.), *Cumhuriyetin 100. Yılında Müziğimizin Yüzleri* (C. 4, ss. 219-234).

- Özer, B. (2020). Güzel Sanatlar Fakültelerinin Müzik Bölümlerinde Uzaktan Eğitim Sürecine İlişkin Öğretim Elemanlarının Görüşlerinin Değerlendirilmesi. İçinde L. S. Zorluoğlu & P. Göker (Ed.), *4. Uluslararası Bilimsel Çalışmalar Kongresi 28-30 Eylül 2020*.
- Özer, B., & Üstün, E. (2020). Evaluation of Students' Views on the Covid-19 Distance Education Process in Music Departments of Fine Arts Faculties. *Asian Journal of Education and Training*, 6(3), Article 3. <https://doi.org/10.20448/journal.522.2020.63.556.568>
- Papi, C., & Büyükaslan, A. (2007). *Développements De La Formation A Distance En France Et En Turquie: Vers Quel Droit A L'éducation*. chrome-extension://efaidnbmnnnibpcajpcglclefindmkaj/https://isdm.univ-tln.fr/PDF/isdm29/PAPI.pdf
- Pozo, J. I., Echeverria, P. P. M., Mas, C. A., İginuez, G. L., Mendez, E., Torrado, A. J., & Bano, L. (2022). Teaching And Learning Musical Instruments Through ICT: The Impact Of The COVID-19 Pandemic Lockdown. *Heliyon*, 8(1), e08761. <https://doi.org/10.1016/j.heliyon.2022.e08761>
- Sağır, T., Eden, A., & Şalliel, O. (2014). Müzik Eğitiminde Uzaktan Eğitim Ve Orkestra Uygulamaları. *JOURNAL OF ART & DESIGN*, 4(9), 69-79.
- Sakarya, G., & Zahal, O. (2020). Covid-19 Pandemi Sürecinde Uzaktan Keman Eğitimine İlişkin Öğrenci Görüşleri / The Student Opinions on Distant Violin Education During Covid-19 Epidemic. *Turkish Studies - Educational Sciences*, 15, 795-817. <https://doi.org/10.7827/TurkishStudies.44504>
- Sakin, A. Ş. (2021). Flute Education in Turkey in the Process of COVID-19 Pandemic. *Journal of Education in Black Sea Region*, 6(2), Article 2. <https://doi.org/10.31578/jeps.v6i2.230>

- Sarıkaya, M. (2021). Pandemi Sürecinde Uzaktan Eğitime İlişkin Müzik Eğitimi Ana Bilim Dalı Öğrencilerinin Görüşleri. *Güzel Sanatlar Enstitüsü Dergisi*, 27(46), Article 46.
<https://doi.org/10.32547/ataunigsed.835720>
- Sermikli, O. (2022). *Güzel Sanatlar Lisesi Müzik Bölümlerinde Uzaktan Eğitim Sürecinin Öğrenci Görüşleri Doğrultusunda Değerlendirilmesi: Konya İli Örneği* [Master's Thesis, Necmettin Erbakan Üniversitesi].
<https://www.proquest.com/pqdtglobal/docview/2787194355/abstract/2F1E4396237E4965PQ/7>
- Sherbon, J., & Kish, D. (2005). *Distance Learning and the Music Teacher*.
<https://ddc449fe97e72df15faf96b8d7d4f5facfaa9c92.vetisonline.com/c/ih3yxv/viewer/html/7uvw72323r>
- Simonson, M., Zvacek, S., & Smaldino, S. (2019). *Teaching and Learning at a Distance: Foundations of Distance Education, Seventh Edition* (WOS:000514214000014; s. 342).
- Sönmez, V., & Alacapınar, F. G. (2021). *Örneklendirilmiş Bilimsel Araştırma Yöntemleri* (Sözkesen Matbaacılık, Vols. 1-9).
- Şahin, C. (2016). *Temel Bağlama Eğitiminde Kullanılan Bağlama Türüne Yönelik Uzman Görüşleri* [masterThesis, Eğitim Bilimleri Enstitüsü].
<https://acikbilim.yok.gov.tr/handle/20.500.12812/277295>
- Şahin, M. (2021). Dünyada Ve Türkiye'de Yükseköğretimde Uzaktan Eğitimin Tarihi Ve Gelişim Süreci. *Mustafa Kemal Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 5(7), Article 7.
- Talaka, E. E. (2021). Pandemi Sürecinde Bireysel Çalgı Derslerine İlişkin Öğrenci Görüşleri: Bir Durum Değerlendirmesi. İçinde M. Dalkılıç (Ed.), *Scientific Developments for Social and Education Sciences* (Mart 2021, C. 7, ss. 151-159).
- Tecimer, B. (2006). İnternet Ve Yaşam Boyu Müzik Eğitimi. *Ankara*, 15, 8-9.

- Töral, D. A. (2021). Covid-19 Pandemi Sürecinde 4-13 Yaş Grubu Öğrencilerine Yönelik Uzaktan Çalgı Öğretimine İlişkin Öğretmen Görüşleri. *Dumlupınar Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Dergisi*, 5(1), Article 1.
- Tulgay, O. (2021). *Müzik Öğretmenlerinin Uzaktan Müzik Eğitimine İlişkin Görüşleri*.
<https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/tezSorguSonucYeni.jsp>
- Uman, M. (2023). *Uzaktan Eğitimle Verilen Ortaokul Müzik Derslerinin Öğretmen Görüşleri Doğrultusunda Değerlendirilmesi*.
<https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/tezSorguSonucYeni.jsp>
- Umuzdaş, S., & Baş, A. H. (2020). Konservatuvar Öğrencilerinin COVID-19 Salgını Sürecindeki Uzaktan Eğitim İle İlgili Algılarının ve Deneyimlerinin Araştırılması. *Yegah Musiki Dergisi*, 3(2), Article 2.
- Varadi, J., Jozsa, G., Fodor, A., Tamus, V., & Szucs, T. (2023). Investigating music teachers' ICT skills and technical possibilities in the field of online music education during the COVID-19 pandemic. *Heliyon*, 9(6), e16463.
<https://doi.org/10.1016/j.heliyon.2023.e16463>
- Yadigaroglu, Z. (2021). Examination of Music Teacher Candidates' Opinions Regarding Distance Teaching Practice Course during the Pandemic. *Shanlax International Journal of Education*, 9(4), 419-432.
- Yastıman, Ş. (1969). *Sazdan Bilgiler-Notasız Saz Öğretir*.
- Yaşar, S. (2011). *Temel Bağlama Öğretiminde Kullanılmakta Olan ve Önerilen Tezene Tekniğinin Öğrencilerin Bağlama Çalma Becerilerine Etkisinin İncelenmesi* [doctoralThesis, Afyon Kocatepe Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü].
<https://acikerisim.aku.edu.tr/xmlui/handle/11630/2922>

- Yazıcı, T., & Okan, S. (2023). Online Çalgı Eğitiminde Değerlendirme. *İnsan ve Toplum Bilimleri Araştırmaları Dergisi*, 12(3), 1791-1809.
<https://doi.org/10.15869/itobiad.1264388>
- Yıldırım, A., & Şimşek, H. (2013). *Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri Güncelleştirilmiş* 5. Baskı.
https://www.academia.edu/88543497/Sosyal_Bilimlerde_Nitel_Ara%C5%9Ft%C4%B1rma_Y%C3%B6ntemleri_G%C3%BCncelle%C5%9Ftirilmi%C5%9F_5_Bask%C4%B1
- Yıldırım, A., & Şimşek, H. (2021). *Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri*.
<https://a5c9067fb5de95ba1294b544b3b0d04c29bc1f2f.vetisonline.com/tr/kitap/sosyal-bilimlerde-nitel-arastirma-yontemleri-9789750269820>
- Yıldız, S. (2016). Pedagojik Formasyon Eğitimi Alan Öğrencilerin Uzaktan Eğitime Yönelik Tutumları. *Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 16(1), Article 1. <https://doi.org/10.11616/basbed.vi.455852>
- Yıldız, Y., Karşal, E., & Bağcı, H. (2021). Examining the Instructors' Perspectives on Undergraduate Distance Learning Music Instrument Education During the COVID-19 Pandemic. *Journal of Pedagogical Research*, 5(2), 184-206.
<https://doi.org/10.33902/JPR.2021270107>
- Yılmaz, H. (2022). Covid-19 Sürecinde Konservatuvarda Öğrenim Gören Öğrencilerin Uzaktan Eğitim Uygulamalarına İlişkin Görüşleri. *e-Kafkas Journal of Educational Research*, 9(2), Article 2. <https://doi.org/10.30900/kafkasegt.1025763>
- Yungul, O. (2018). *Web Tabanlı Uzaktan Eğitimin Çalgı (Gitar) Eğitiminde Uygulanabilirliği*.
<https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/tezDetay.jsp?id=Yo4qFrQxqtPBdvY2zYjF-g&no=tjEhboTfcIxDnr2u6BImWg>

EKLER

Ek 1: Görüşme Formu

Merhaba ben Emre Ulaş,

Necmettin Erbakan Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Güzel Sanatlar Eğitimi Ana Bilim Dalı, Müzik Eğitimi Bölümü'nde lisansüstü (yüksek lisans) eğitim görmekteyim. Prof. Dr. Hüseyin Serdar ÇAKIRER danışmanlığında “ Uzaktan Eğitim Aracılığı İle Verilen Bağlama Eğitimine İlişkin Akademisyen Görüşleri “ adlı yüksek lisans tezime veri toplamak amacıyla bir araştırma yapıyorum. Uzaktan eğitimle verilen bağlama derslerinde karşılaşılan sorunları belirlemek ve bu sorunlara dair çözüm önerileri sunulması amaçlanan bu araştırmanın, bağlama eğitiminin gelişimine ve ileride uzaktan eğitimle verilen bağlama derslerinde oluşabilecek sorunları minimize edilmesine yarar sağlayacağımı düşünüyorum.

12 sorudan oluşan bu formda ilk 6 soru demografik(kişisel) bilgileri sağlamaya dayalı, diğer sorular (7-12) ise araştırma konusu ile ilgili soruları oluşturmaktadır. Araştırmaya katılım gönüllülük esasına dayanmaktadır. Elde edilen veriler sadece bu araştırmada kullanılacak ve kişisel bilgiler tamamen gizli tutulacaktır.

Görüşmenin 30 dakika süreceğini tahmin ediyorum. İzin verirseniz görüşmeyi kaydetmek istiyorum. Bu şekilde hem zamanı daha iyi kullanabiliriz hem de sorulara vereceğiniz yanıtların kaydını daha ayrıntılı tutma fırsatı elde edebilirim. Görüşmeye başlamadan önce konu ile ilgili sorularınız ya da başka belirtmek istediğiniz hususlar varsa yanıtlayabilirim.

Bu araştırmaya katılmayı kabul ettiğiniz için şimdiden teşekkür ederim. İzin verirseniz sorulara başlamak istiyorum.

1. Cinsiyet: (.....)
2. Kaç yaşındasınız? : (.....)
3. Kaç yıllık mesleki tecrübeye sahipsiniz? : (.....)
4. Hangi üniversitede görev yapmaktasınız? : (.....)
5. Görev yaptığınız üniversitede unvanınız (araştırma görevlisi, doktor , doçent, profesör)nedir? (.....)
6. Hangi lisans türünden mezun oldunuz? (konservatuvar, eğitim fakültesi, güzel sanatlar fakültesi): (.....)
7. Uzaktan eğitim aracılığıyla verdiğiniz bağlama dersinde hangi teknik problemlerle karşılaşıyorsunuz?

8. Uzaktan eğitim aracılığıyla verdiğiniz bağlama dersinde teknik faktörler dışında karşılaştığınız sorunlar nelerdir?
9. Uzaktan eğitim aracılığıyla verdiğiniz bağlama dersinde hangi yöntem-teknikleri kullanıyorsunuz?
10. Uzaktan eğitim aracılığıyla verdiğiniz bağlama dersinin avantajları hakkında ne düşünüyorsunuz?
11. Uzaktan eğitim aracılığıyla verdiğiniz bağlama dersinin dezavantajları hakkında ne düşünüyorsunuz?
12. Uzaktan eğitim aracılığıyla verdiğiniz bağlama derslerinde karşılaşılan teknik ve teknik etmenlerin dışındaki sorunlara dair çözüm önerileriniz nelerdir?

Ek 2: Gönüllü Katılım Onay Formu

NECMETTİN ERBAKAN ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL VE BEŞERİ BİLİMLER BİLİMSEL ARAŞTIRMALAR ETİK KURULU
GÖNÜLLÜ KATILIMCI ONAY FORMU
(Katılımcı Bilgisi Olmadan Doldurulmalıdır)

Sizi Prof. Dr. Hüseyin Serdar ÇAKIRER tarafından yürütülen "Uzaktan Eğitim Aracılığıyla Verilen Bağlama Derslerine İlişkin Akademisyen Görüşleri" başlıklı araştırmaya davet ediyoruz. Bu araştırmanın amacı bağlama alanında uzman, uzaktan eğitim deneyimine sahip olan öğretim elemanlarının görüşleri doğrultusunda uzaktan eğitim yoluyla verilen bağlama derslerinde karşılaşılabilecek problemleri tespit etmek ve bu sorunlara ilişkin sundukları çözüm önerilerini araştırmaktır. Araştırmada sizden tahminen 30 dakika ayırmanız istenmektedir.

Bu çalışmaya katılmak tamamen GÖNÜLLÜLÜK esasına dayanmaktadır.

Çalışmanın amacına ulaşması için sizden beklenen, bütün sorulara, kimsenin baskısı veya telkini altında olmadan, size en uygun gelen cevapları içtenlikle vermenizdir. Bu formu okuyup onaylamanız, araştırmaya katılmayı kabul ettiğiniz anlamına gelecektir. Ancak, çalışmaya katılmama veya katıldıktan sonra herhangi bir anda çalışmayı bırakma hakkına da sahiptir.

Bu çalışmadan elde edilecek bilgiler tamamen araştırma amacı ile kullanılacak olup KİŞİSEL BİLGİLERİNİZ GİZLİ TUTULACAKTIR; ancak verileriniz yayın amacı ile kullanılabilir.

Eğer araştırmanın amacı ile ilgili verilen bu bilgiler dışında, şimdi veya sonra daha fazla bilgiye ihtiyaç duyarsanız, araştırmacıya şimdi sorabilir veya aşağıdaki iletişim bilgilerinden ulaşabilirsiniz.

Yardımcı Araştırmacı/Sorumlu Araştırmacı Tarafından Doldurulacak	
Katılımcının kişisel bilgilerinin gizli tutulacağını, katılımcının çalışma kapsamında sağlayacağı tüm verilerin etik kurallara göre işleneceğini ve bu etik kuralların ihlali durumunda, ortaya çıkacak tüm sorumluluğu kabul ettiğimi beyan ederim.	
Unvanı, Adı-Soyadı:	Prof. Dr. Hüseyin Serdar ÇAKIRER
Tarih:	14/10/2024
İmza:	
Yetişkin Katılımcının Kendisi tarafından doldurulacak	
☐ Yukarıda yer alan ve araştırmadan önce katılımcıya verilmesi gereken bilgileri okudum ve katılmam istenen çalışmanın kapsamını ve amacını, gönüllü olarak üzerime düşen sorumlulukları anladım.	
☐ Çalışma hakkında yazılı/sözlü açıklama araştırmacı tarafından yapıldı ve kişisel bilgilerimin özenle korunacağı konusunda yeterli güven verildi.	
☐ Bu koşullarda, araştırmaya kendi isteğimle, hiçbir baskı ve telkin olmaksızın katılmayı kabul ediyorum.	

Bu form, katılımcının kendisi/velisi/vasisi tarafından imzalandıktan sonra araştırmacıya teslim edilecektir. Ayrıca talep edildiği takdirde, bu formun bir nüshası katılımcıya verilecektir.

Ek 3: Etik Kurul Kararı

NECMETTİN ERBAKAN ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL VE BEŞERİ BİLİMLER BİLİMSEL ARAŞTIRMALAR ETİK KURULU
ETİK KURUL KARARI

Etik Kurul Toplantı Tarihi/Sayısı ve Karar No	Tarih :15/11/2024 Toplantı Sayısı:21 Karar No :2024/840
Araştırmannın Başlığı	Uzaktan Eğitim Aracılığı İle Verilen Bağlama Eğitimine İlişkin Akademisyen Görüşleri.
Sorumlu Araştırmacı	Prof. Dr. Hüseyin Serdar ÇAKIRER
Yardımcı Araştırmacı	Lisansüstü Öğrenci: Emre ULAŞ
Etik Kurul Kararı	21904 sayılı başvuru Etik Kurul tarafından değerlendirilmiş olup, başvurunun bilimsel araştırma etiği açısından “Uygun” olduğuna karar verilmiştir.

ASLI GİBİDİR
15/11/2024

Ek 4: Araştırma İzni Belgesi

T.C.
NECMETTİN ERBAKAN ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜ
Ahmet Keleşoğlu Eğitim Fakültesi Dekanlığı

Sayı : E-46826381-100-635400
Konu : Araştırma İzni (Emre ULAŞ)

04.02.2025

EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ MÜDÜRLÜĞÜNE

İlgi : 31.01.2025 tarihli ve E-71052239-100-634593 sayılı yazınız.

Enstitünüz Güzel Sanatlar Eğitimi Ana Bilim Dalı Mützik Eğitimi Bilim Dalı Tezli Yüksek Lisans programı 23830901003 numaralı öğrencisi Emre ULAŞ'ın "Uzaktan Eğitim Aracılığıyla Verilen Bağlama Eğitimine İlişkin Akademisyen Görüşleri" konulu tez çalışması kapsamında Fakültemiz Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Mützik Eğitimi Ana Bilim Dalı öğretim elemanlarına yönelik araştırma yapma talebi Dekanlığımızca uygun görülmüştür.

Bilgilerinizi ve gereğini arz ederim.

Prof. Dr. Mürsel BİŐER
Dekan

Ek: İcrazi

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Belge Doğrulama Kodu : 8VTA-PYA1-0LDO

Belge Doğrulama Adresi : <https://www.turkiye.gov.tr/necmettin-erbakan-ebys>

Adres: Meram Yeniyol Meram/KONYA
Telefon No : 0332 323 82 20

Fax No : 0332 323 82 25

Bilgi İçin : Ahmet Erat SERT
Sirekli İyçi

e-Posta :

İnternet Adresi : <http://www.erbakan.edu.tr>

Telefon No:0332 323 82 20

Evrak Tarih ve Sayısı: 12.02.2025-339468

T.C.
AFYON KOCATEPE ÜNİVERSİTESİ
Devlet Konservatuvarı

Sayı : E-64473906-605-339468
Konu : Araştırma İzni - Emre ULAŞ

12.02.2025
13.02.2025

REKTÖRLÜK MAKAMINA
(Öğrenci İşleri Daire Başkanlığına)

İlgi : 07.02.2025 tarihli ve E-79192707-605-337943 sayılı yazı.

Necmettin Erbakan Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Müzik Eğitimi Tezli Yüksek Lisans Programı öğrencisi Emre ULAŞ'ın, "Uzaktan Eğitim Aracılığıyla Verilen Bağlama Eğitimine İlişkin Akademisyen Görüşleri" başlıklı tez çalışmasına ilişkin Konservatuvarımızda bağlama eğitimi veren öğretim elemanlarına yönelik anket çalışması yapma talebi uygun görülmüştür.

Bilgilerinizi ve gereğini arz ederim.

Prof.Dr. Mustafa Kemal YILDIZ
Müdür

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Belge Doğrulama Kodu :BSVLVTB67T

Belge Takip Adresi :
<https://turkiye.gov.tr/ebd?eK=5381&eD=BSVLVTB67T&eS=339468>

Adres: Afyon Kocatepe Üniversitesi Ahmet Necdet Sezer Kampüsü, Gazlıgöl Yolu, 03200,
AFYONKARAHİSAR
Telefon: 0 272 228 12 13 Faks: 0 272 216 33 07
e-Posta: konservatuvar@aku.edu.tr
Kep Adresi: aku@hs01.kep.tr

Bilgi için: Ayyeğül Okstım
Unvanı: Bilgisayar İşletmeni

T.C.
AKSARAY ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜ
Öğrenci İşleri Daire Başkanlığı

Sayı : E-45333631-915.03.03-00001046185
Konu : Araştırma İzni-Emre ULAŞ

12.02.2025

NECMETTİN ERBAKAN ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜNE

İlgi : 04.02.2025 tarihli ve 635228 sayılı yazınız.

Üniversiteniz Eğitim Bilimleri Enstitüsü Müzik Eğitimi Tezli Yüksek Lisans Programı öğrencisi Emre ULAŞ'ın "Uzaktan Eğitim Aracılığıyla Verilen Bağlama Eğitimine İlişkin Akademisyen Görüşleri" adlı tezi kapsamında araştırma yapma talebi Üniversitemiz Eğitim Fakültesi Dekanlığınca uygun görülmüştür.

Bilgilerinizi ve gereğini arz ederim.

Prof. Dr. Ömer KÖSE
Rektör a.
Rektör Yardımcısı

Bu belge güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Belge Doğrulama Kodu: 43B15161-DABB-4530-840D-661FCABE0C7E Doğrulama Adresi: <https://www.turkiye.gov.tr/aksaray-universitesi-ebys>
Adres: Aksaray Üniversitesi Rektörlüğü Öğrenci İşleri Daire Başkanlığı
Bahçesaray Mahallesi 68100 Aksaray
Telefon No: 03822883128 Faks No: 03822883139
e-Posta: aksarayuniversitesi@hs01.kep.tr
Internet Adresi: <https://www.aksaray.edu.tr/>
KEP Adresi: aksarayuniversitesi@hs01.kep.tr

Ayrıntılı bilgi için: Serdar ÖZBAY
Bilgisayar İşletmeni
Telefon No: 03822883128

T.C.
ANKARA MÜZİK VE GÜZEL SANATLAR
ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜ
Öğrenci İşleri Daire Başkanlığı
Eğitim Öğretim Şube Müdürlüğü

Sayı : E-83737554-300-78294
Konu : Araştırma İzni (Emre ULAŞ)

19.03.2025

NECMETTİN ERBAKAN ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜNE
(Öğrenci İşleri Daire Başkanlığı)

İlgi : 04.02.2025 tarihli ve E-48178250-300-635228 sayılı yazı.

İlgi yazınız değerlendirilmiş olup, Üniversiteniz Eğitim Bilimleri Enstitüsü Müzik Eğitimi Tezli Yüksek Lisans Programı öğrencisi Emre ULAŞ'ın "Uzaktan Eğitim Aracılığıyla Verilen Bağlama Eğitimine İlişkin Akademisyen Görüşleri" adlı tezi kapsamında araştırma yapma isteği Üniversitemiz Müzik ve Güzel Sanatlar Eğitim Fakültesi, Müzik ve Güzel Sanatlar Meslek Yüksekokulu, Müzik ve Güzel Sanatlar Enstitüsü ve Müzik ve Sahne Sanatları Fakültesinin Çalgı Eğitimi Bölümü ile Orkestra ve Koro Şefliği Bölümlerinde çalışma yapması uygun görülmüştür.

Bilgilerinize arz ederim.

Prof. Dr. Banış DEMİRCİ
Rektör Yardımcısı

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Belge Doğrulama Kodu : BS5TT0ANF

Belge Takip Adresi : <https://turkiye.gov.tr/ebd7eK=5342&eD=BS5TT0ANF&eS=78294>

Adres: Turan Gönüş Bulvarı Yukarı Dikmen Mahallesi Neşet Ertaş Caddesi No:4
Oran/Çankaya/ANKARA Posta kodu: 06550
Kep Adresi: mgu@hs01.ksp.tr

Bilgi için: Esma Altıntaş
Unvanı: Büro Personeli

Sayı : E-83427534-302.08.01-501034
Konu : Bilimsel ve Eğitim Amaçlı

06.03.2025

NECMETTİN ERBAKAN ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜNE
(Öğrenci İşleri Daire Başkanlığı)

İlgi : 04.02.2025 tarihli, E-48178250-300-635228 sayılı ve "Araştırma İzni Emre ULAŞ"
konulu yazı()

Üniversiteniz Eğitim Bilimleri Enstitüsü Müzik Eğitimi Tezli Yüksek Lisans programı öğrencisi Emre ULAŞ'ın, "Uzaktan Eğitim Aracılığıyla Verilen Bağlama Eğitimine İlişkin Akademisyen Görüşleri" konulu çalışması kapsamında uygulama yapma isteği ilgi yazı ile bildirilmişti.

Üniversitemiz Eğitim Fakültesi Dekanlığı'nda uygulamanın kendisi tarafından yapılabilmesi koşulu ile uygun görülmüştür.
Bilgilerimi ve gereğini arz ederim.

Prof. Dr. Oguz GÜRSOY
Rektör a.
Rektör Yardımcısı

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Belge Doğrulama Kodu :BSU68F3H5K

Belge Doğrulama Adresi :

https://ebys.mehmetakif.edu.tr/en/Vision/Validate_Doc.aspx

İstiklal Yerleşkesi 15030 BURDUR

Ayrıntılı bilgi için iribur: Selda KARATAŞ

Telefon:+90 248 213 11 90 Faks:+90 248 213 11 91

Evrak Pin Kodu: 98252

e-Posta: oidb@mehmetakif.edu.tr Elektronik Ağ: <http://oidb.mehmetakif.edu.tr> Kep Adresi : maku@hs01.kep.tr

17/02/2025-1237640

T.C.
GÜZEL SANATLAR FAKÜLTESİ DEKANLIĞI
Müzik Bilimleri Bölüm Başkanlığı

Sayı : E-72544736-401-1237640
Konu : Araştırma İzin (Eme ULAŞ)

17/02/2025

GÜZEL SANATLAR FAKÜLTESİ DEKANLIĞINA

İlgi : 62035780 - 06/02/2025 tarihli, 1227062 sayılı ve "Araştırma İzin (Eme ULAŞ)" konulu yazı,

İlgi sayılı yazınıza istinaden, Necmettin Erbakan Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Müzik Eğitimi Tezli Yüksek Lisans öğrencisi Emre Ulaş'ın tez çalışmasına ilişkin araştırma yapması Bölümümüzce uygun bulunmuştur.

Gereğini bilgilerinize arz ederim.

Öğr. Gör. Dr. Özgür PEKER
Bölüm Başkanı V.

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Belge Doğrulama Kodu : *BSMMLHFHSZ* Pin Kodu :02882

Belge Takip Adresi : <https://turkiye.gov.tr/ebd?eK=5540&eD=BSMMLHFHSZ&eS=1237640>

Adres:Çukurova Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi Balçılı Mah. Mithat Özsan Bulvarı 01250
Renzioğuzank Sarıçam/ADANA
Telefon:0 (322) 338 71 15 Faks:0 (322) 338 71 15
e-Posta:gsf@cu.edu.tr Web:www.cu.edu.tr
Kep Adresi:cukurovauniversitesi@is01.kep.tr

Bilgi için: Ayşe KARADERE
Unvanı: Bilgisayar İşlemcisi
Tel No: 0(322) 338 71 15

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

T.C.
GAZİ ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜ
Personel Daire Başkanlığı

Sayı : E-73050022-903.07-1165967
Konu : Araştırma İzni (Emre ULAŞ)

11.02.2025

Dağıtım Yerlerine

İlgi : a) Üniversitemiz Gazi Eğitim Fakültesi Dekanlığının 07.02.2025 tarihli ve E-78797627-903.07-1165297 sayılı yazısı.
b) Necmettin Erbakan Üniversitesi Rektörlüğünün (Öğrenci İşleri Daire Başkanlığı) 04.02.2025 tarihli ve E-48178250-300-635228 sayılı yazısı.

Necmettin Erbakan Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Müzik Eğitimi Tezli Yüksek Lisans Programı öğrencisi Emre ULAŞ'ın "Uzaktan Eğitim Aracılığıyla Verilen Bağlama Eğitimine İlişkin Akademisyen Görüşleri" başlıklı tez çalışmasını Üniversitemiz Gazi Eğitim Fakültesinde uygulama talebi Rektörlüğümüzce uygun görülmüş olup söz konusu Fakülteden alınan ilgi (a) yazı ekte gönderilmiştir.

Bilgilerini ve gereğini arz/rica ederim.

Prof. Dr. Uğur ÜNAL
Rektör

Ek:İlgi (a) Yazı (3 Sayfa)

DAĞITIM

Gereği:

Necmettin Erbakan Üniversitesi Rektörlüğüne

Bilgi:

Gazi Eğitim Fakültesi Dekanlığına

Belge Doğrulama Kodu :BSAM7MZ0T3

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Belge Takip Adresi : <https://www.turkiye.gov.tr/gazi-universitesi-ebys>

Gazi Üniversitesi Rektörlüğü Personel Daire Başkanlığı Emniyet Mahallesi
Bandırma Caddesi No :6/1 06560 Yenimahalle/ANKARA
Tel:0 (312) 202 24 00 Faks:0 (312) 215 20 34
e-Posta :personel@gazi.edu.tr İnternet Adresi :http://personel.gazi.edu.tr/
Kep Adresi: gaziuniversitesi@hs01.kep.tr

Bilgi için :Meral GÖK
Etro Personeli
Telefon No:2022431

T.C.
GAZİ ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜ
Gazi Eğitim Fakültesi Dekanlığı

Sayı : E-78797627-903.07-1165297
Konu : Araştırma İzni (Emre ULAŞ)

07.02.2025

REKTÖRLÜK MAKAMINA
(Personel Daire Başkanlığı)

İlgi : 05.02.2025 tarihli ve E-73050022-903.07- 1162150 sayılı yazı.

Necmettin Erbakan Üniversitesi Rektörlüğünden alınan "Araştırma İzni (Emre ULAŞ)" konulu ilgide kayıtlı yazıya ilişkin olarak görüş istenmiş olup, konu hakkında Fakültemiz Güzel Sanatlar Eğitimi Bölüm Başkanlığının görüşü alınarak Dekanlığımızca uygun görülmüştür.

Bilgilerinizi ve gereğini arz ederim.

Prof. Dr. Serçin KARATAŞ
Dekan V.

Ek:2 Sayfa

Belge Doğrulama Kodu :BSRM77HBF2

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Belge Takip Adresi : <https://belgedogrulama.gazi.edu.tr/belgedogrulama.aspx>

Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi 06300 Beşevler Ankara
Tel:202 8005 Faks:223 8693
e-Posta :gef@gazi.edu.tr İnternet Adresi :http://gef.gazi.edu.tr/
Kep Adresi: gaziuniversitesi@hs01.kep.tr

Bilgi için :Hale Gürcan
Veri Hazırlama ve Kontrol İşletmeni
Telefon No:03122021804

Evrak Tarih ve Sayısı: 07.02.2025-E.1165095

T.C.
GAZİ ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜ
Gazi Eğitim Fakültesi Dekanlığı
Güzel Sanatlar Eğitimi Bölüm Başkanlığı

Sayı : E-87908266-903.07-1165095
Konu : Araştırma İzni (Emre ULAŞ)

07.02.2025

GAZİ EĞİTİM FAKÜLTESİ DEKANLIĞINA

İlgi : 06.02.2025 tarihli ve E-78797627-903.07- 1163318 sayılı yazı.

İlgide kayıtlı yazı gereğince; Necmettin Erbakan Üniversitesi Rektörlüğü Eğitim Bilimleri Enstitüsü Müzik Eğitimi Tezli Yüksek Lisans Programı öğrencisi Emre ULAŞ'ın "Uzaktan Eğitim Aracılığıyla Verilen Bağlama Eğitimine İlişkin Akademisyen Görüşleri" adlı tezi kapsamında Bölümümüzde uygulama yapmak isteği Bölüm Başkanlığımızca uygun görülmüş olup, Müzik Eğitimi Ana Bilim Dalı Başkanlığının yazısı ekte sunulmuştur.

Bilgilerini ve gereğini arz ederim.

Prof. Dr. Osman ÇAYDERE
Bölüm Başkanı

Ek:1 Sf.

Belge Doğrulama Kodu :BSFM7EDFY3

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Belge Takip Adresi : <https://www.turkiye.gov.tr/gazi-universitesi-ebys>

Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü 06500
Teknikokullar/ANKARA
Tel:0 (312) 202 24 76 Faks:213 17 88
e-Posta :gef@gazi.edu.tr İnternet Adresi :<http://gef-guzelsanatlar.gazi.edu.tr/>
Kep Adresi: gaziuniversitesi@hs01.kep.tr

Bilgi için :Sevda Lukumci
Bölüm Sekreteri
Telefon No:0 312 202 84 00

Evrak Tarih ve Sayısı: 07.02.2025-E.1163025

**T.C.
GAZİ ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜ
Gazi Eğitim Fakültesi Dekanlığı
Müzik Eğitimi Anabilim Dalı Başkanlığı**

Sayı : E-96000795-903.07-1164712
Konu : Araştırma İzni (Emre ULAŞ)

07.02.2025

GÜZEL SANATLAR EĞİTİMİ BÖLÜM BAŞKANLIĞINA

İlgi : 06.02.2025 tarihli ve E-78797627-903.07- 1163318 sayılı yazı.

Dekanlık Makamının ilgede kayıtlı yazısı gereğince; Necmettin Erbakan Üniversitesi Rektörlüğü Eğitim Bilimleri Enstitüsü Müzik Eğitimi Tezli Yüksek Lisans Programı öğrencisi Emre ULAŞ'ın "Uzaktan Eğitim Aracılığıyla Verilen Bağlama Eğitimine İlişkin Akademisyen Görüşleri" adlı tezi kapsamında Ana Bilim Dalımızda uygulama yapmak isteği Ana Bilim Dalı Başkanlığımızca uygun görülmüş olup;

Bilgilerinizi ve gereğini arz ederim.

Prof. Dr. Aytakin ALBUZ
Anabilim Dalı Başkanı

Belge Doğrulama Kodu :BS4M7ZK7L2

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Belge Takip Adresi : <https://www.turkiye.gov.tr/gazi-universitesi-ebys>

Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü 06500
Teknikokullar/ANKARA
Tel:202 2476 Faks:213 17 88
e-Posta :gef@gazi.edu.tr İnternet Adresi :<http://gef-guzelsanatlari.gazi.edu.tr/>
Kep Adresi: gaziuniversitesi@hs01.kep.tr

Bilgi için :Ebru Kılıçık
Anabilim Dalı Sekreteri
Telefon No:03122022476

